

V Savskem logu, na mestu, kjer bodo stali novi prostori Gorenjskega sejma, so pred kratkim zagrmeli bagri in zasadili prve lopate. Foto: F. Perdan

Bo letošnja »cestna sezona« uspešna?

13 milijonov za gorenjske ceste

Opravljen bodo večja vzdrževalna oziroma investicijska dela na 10 cestnih odsekih — Razen tega bo za vzdrževanje oziroma opravljanje cest na voljo 6,69 milijona dinarjev

Letošnja trmasta zima je že nekajkrat neprijetno presenetila. Medtem ko kmetovalci ne morejo začeti z deli na polju, se morajo delavci Cestnega podjetja Kranj še vedno ukvarjati s pluzenjem oziroma čiščenjem snega, namesto, da bi se lahko temeljito lotili spomladanskega krpanja cest.

Ker je republiška skupščina pred nedavnim sprejela oziroma potrdila letošnji finančni plan republiškega cestnega sklada, smo poprašali direktorja Cestnega podjetja v Kranju inž. Rihtaršič Franca kako bo z letošnjim spomladanskim krpanjem cest I., II. in III. reda in katera večja investicijska oziroma vzdrževalna dela bodo letos opravljena na gorenjskih cestah.

»Za vzdrževanje oziroma opravljanje cest, za vzdrževanje predorov in odpravo črnih točk na gorenjskih cestah bo letos podjetje dobilo 6,69 milijona dinarjev, kar je 610 tisoč novih dinarjev več kot lani. Sprašujete po spomladanskem krpanju. Predvidevamo, da bomo ta mesec pokrpali ceste I. in II. reda. Kako pa bo s cestami III. reda, zdaj še ne morem reči nič dokončnega. Kot je znano so vse močno razbite in potrudili se bomo, da jih čimprej kolikor toliko usposobimo. Ze sedaj pa zagotovo vemo, da predvidena sredstva za vzdrževanje oziroma opravljanje tako kot lani tudi letos ne bodo zadoščala.«

Kakšna pa bo letošnja, če tako rečem, investicijska »cestna sezona« na Gorenjskem? Katera večja vzdrževalna dela so predvidena?

»Za tako imenovano investicijsko vzdrževanje je letos zagotovljenih oziroma odobrenih iz republiškega cestnega sklada 10,79 milijona novih dinarjev.

Za dograditev prve faze kranjske obvoznice je namenjenih 4 milijone novih dinarjev, 2,51 milijona dinarjev bo porabljenih za obnovo ceste Lesce—Zirovnica in za oba podvinska klanca oziroma ureditev celotne podvinske doline. Na teh odsekih bomo položili 6 centimetrov debelo plast bitogramoza in dva centimetra in pol debelo plast asfaltnega betona. Opravili bomo tudi potrebne izravnave in uredili križišče za Bled. Predvidevamo, da bomo dela končali do začetka turistične sezone oziroma

(Nadalj. na 24. str.)

IX. gorenjski spomladanski sejem

Devetič zapored bodo v soboto, 11. aprila, odprli v prostorih delavskega doma v Kranju tradicionalni spomladanski sejem, ki bo trajal do 20. aprila. Sejem bomo lahko obiskali vsak dan med 8. in 19. uro. Na upravi Gorenjskega sejma so nam že postregli z določenimi podrobnostmi o sejmu, natančneje pa bomo o njem pisali v sobotni številki.

Sejemski prostori bodo kot običajno v delavskem domu in pred njim. Predstavilo se nam bo okrog 60 podjetij in zasebnikov, nekateri med njimi na modni reviji, ki bo letos četrtič zapored vsak dan ob šestih popoldne v avli občinske skupščine. Na njej bo

do sodelovala priznana podjetja iz Slovenije, Italije in Avstrije.

Vstopnica za sejem bo veljala dva dinarja in bo z njo mogoče priti tudi na modno revijo.

Se nekaj značilnosti letošnjega spomladanskega sejma. Imel bo troje težišč: prodaja blaga široke potrošnje, prodaja kmetijske mehanizacije in prodaja motornih vozil.

Povedali so nam tudi, da je bilo med razstavljalci za sejem veliko zanimanje, vendar so morali nekatere zaradi pomanjkanja prostora odkloniti.

-jk

Ste. Marie aux Mines — Tržič

Danes zvečer ob 19. uri bo v velikih sejnih dvoranah občinske skupščine Tržič ustanovni občni zbor Združenja prijateljev pobratenja med mestoma Ste. Marie aux Mines in Tržič. Namen ustanovitve združenja je predvsem zajeti vse občane, ki bi želeli sodelovati. V štirih letih, odkar sta župan francoskega mesta in tedanji predsednik občinske skupščine Tržič podpisala listino pobratenja, je obiskalo to francosko mesto pod Vogezi okoli 600 Tržičanov, število francoskih prijateljev na obisku v Tržiču pa je bilo še precej večje.

Letos se bodo stikli med mestoma nadaljevali in razširili. Ze v maju bo na tr-

dnevnem obisku v Tržiču 150 Parižanov, članov društva Amicale, ki povezuje taboriščne iz Mauthausna in njegovih podružnic. Konec junija bo delegacija mesta Tržič, ki se ji bodo verjetno priključili tudi številni drugi člani novega združenja, obiskala nekdanje taborišče v Struhafu, edino podružnico zloglasnega Mauthausna na francoskih tleh, in sodelovala v svečanostih ob 25. obletnici osvoboditve. Tega srečanja se bo udeležil tudi predsednik francoske republike.

Večji obisk francoskih gostov — to pot bodo prišli gasilci — pričakujejo v Tržiču za svoj občinski praznik. -ok

Kurirčkova torbica odšla na pot

Iz Podljubelja je v ponedeljek krenila na pot kurirčkova pošta po Gorenjski. Pionirjem jo je izročil narodni heroj Tonček Dežman. Ob tej priložnosti so pripravili učenci podružnične šole iz Podljubelja prisrčno slovesnost, v goste pa so povabili tudi otroški zbor iz osnovne šole heroja Grajzerja. Svečanosti so prisostvovali tudi predstavniki združenja Zveze borcev ter družbenopolitičnih organizacij občine Tržič.

Po skrivnih, s snegom zametanih poteh so potem kurirji odnesli torbico s pozdravi tovarišu Titu na Zali rovt, kjer so jo sprejeli učenci osnovne šole heroja Grajzerja. S ponedeljka na torek je torbica prenočila na tej šoli.

V torek so jo kurirji izročili učencem sosednje šole heroja Bračiča pred spomenikom NOB.

Danes bo kurirčkova pošta nadaljevala svojo pot v Križah. Tudi tu bo slovesnost pred spomenikom sredi vasi. Od tod pa jo bodo pionirji kriške šole ponesli svojim vrstnikom in kranjske občine na pot po ostalih gorenjskih partizanskih krajih.

-ok

KRANJ

Po podatkih gradbenega odbora so prebivalci do 31. marca vplačali za gradnjo pokopališča na desnem bregu Save v kranjski občini 188.298,25 dinarjev. V teh dneh pa bodo vsi prebivalci, ki še niso vplačali samoprispevka, dobili opomine. Če po tem ne bodo v osmih dneh plačali zahtevanega zneska, bodo upravni organi izvedli prisilno izterjavo. Gradbeni odbor je pred nedavnim že sklenil s Cestnim podjetjem Kranj pogodbo za gradnjo ceste do pokopališča. Po pogodbi bo cesta gotova do konca aprila. Razen tega pa so z drugimi izvajalci tudi že sklenjene pogodbe za razna komunalna in druga dela.

A. Z.

V petek, 10. aprila, bo v Kranju posvetovanje, na katerem se bodo pogovarjali o možnosti, da bi tudi na Gorenjskem ustanovili šolo za kmetovalce. Posvetovanje je organizirala Skupnost kmetijskih šol Slovenije iz Maribora v sodelovanju z zainteresiranimi delovnimi organizacijami.

-jk

V četrtek, 9. aprila, ob 17. uri bo v Klubu gospodarstvenikov v Kranju zanimivo predavanje »Ekonomika politika v Jugoslaviji za leto 1970, osnove za izdelavo srednjeročnega plana Jugoslavije in nekateri problemi dolgoročnega ekonomskega razvoja Slovenije«. Predaval bo zvezni poslanec Roman Albreht.

-jk

RADOVLJICA

Radovljica, 7. aprila — V prostorih družbenopolitičnih organizacij je bila popoldne razširjena seja komiteja občinske konference zveze komunistov. Na njej so ocenili lanske družbeno-ekonomske rezultate v občini in razpravljali o delovnem programu pred nedavnim ustanovljenega sveta gorenjskih občin.

A. Z.

Za danes (sreda) popoldne je sklicana druga redna seja občinskega sindikalnega sveta. Predvideno je, da bodo člani sveta sprejeli programske osnove in letošnji delovni program, ocenili gospodarjenje v minulem letu, sprejeli stališče glede porasta cen in povečevanja življenjskih stroškov ter se dogovorili o pripravah za ustanovitev kulturne skupnosti v občini.

A. Z.

TRŽIČ

V preteklem tednu je bil plenum občinskega združenja Zveze borcev NOV Trzič. Člani so razpravljali o pripravah na bližnji skupščini, ki bo 12. aprila. Na njej bodo spregovorili predvsem o dveletnem delu v preteklosti in o bodočem programu. Na plenumu so tudi ugotovili, da so sredstva tretjega zbira za spomenik zbrana na vsem terenu, razen v Trziču samem. Spomenik in razstavni paviljon že služita namenu, v prihodnjem letu pa bodo opremili še spodnje prostore paviljona. Sredstva za to imajo že zadržno obljubljena.

-ok

V ponedeljek je na delavski univerzi v Trziču predaval o slikovitostih Maroka afriški popotnik Stane Tavčar. Drugi del predavanja v peku Sahare bo v ponedeljek, 13. aprila, ob 19. uri v prostorih delavske univerze v Trziču. Predavanje je spremljano s 300 barvnimi diapozitivi in z glasbo iz teh krajev.

Za večjo humanost

V škofjeloški občini so ugotovili, da je tudi socialno varstvena dejavnost ekonomske potrebna. Zato so v letošnjem letu predvideli v proračunu zanj 1.465.000 dinarjev. Iz teh sredstev se izplačujejo tudi denarne pomoči socialno ogroženim občanom, ki bodo letos za deset odstotkov višje.

Boljša strokovna zasedenost mest in strokovni socialni službi omogoča pričetek preventivne dejavnosti. Ta bo v tekočem letu usmerjena zlasti k temeljitemu urejanju otroškega varstva, nadalje bodo razvijali moderne oblike dela s telesno in duševno prizadetimi otroki. Za imbecile bodo ustanovili pri posebnih osnovni šoli ločen oddelk. Vse do leta 1968 je v občini naraščala tudi mladinska delinkvenca, zadnji dve leti pa je to naraščanje

počasnejše, kar je lep uspeh tudi za socialne službe.

V letu 1970 bodo v loški občini zbrali podatke o razširjenosti alkoholizma, njegovem obsegu in posledicah. Z njimi bodo seznanili vse dejavnike, ki bi na tem področju lahko aktivno preprečevali to družbeno zlo.

Več pozornosti bodo letos posvetili tudi urejanju zakonitih pravic borcev za severno mejo. Udeleženci NOB, ki jih ne zajema socialna zakonodaja in so v stiski za preživljanje, bodo prejeli iz obračunskega proračuna 266.000 dinarjev. V tekočem letu se bodo tudi zbrali podatki o civilnih žrtvah vojne in žrtvah fašističnega nasilja od 60 do 90 odstotkov invalidnosti. Zanje naj bi se potem sprejel ustrezn varstveni predpis.

A. Iglčar

Uspešne obrambne priprave v Radovljici

Na zadnji seji občinske skupščine Radovljica je bila na dnevnem redu tudi daljša informacija o delu oddelka za narodno obrambo in poročilo o obrambnih pripravah v preteklem letu. Načelnik oddelka za narodno obrambo tovariš Vobič je odbornike in goste podrobno seznanil z opravljenimi nalo-

Ta mesec živahna sindikalna dejavnost

Koordinacijski odbor občinskega sindikalnega sveta je konec minulega meseca sprejel okvirni delovni program občinskega sindikalnega sveta in njegovih organov ter občinskih odborov strokovnih sindikatov za ta mesec. Iz bogatega programa lahko ugotovimo, da bo sindikalna aktivnost v občini ta mesec zelo živahna.

Tako bo občinski sindikalni svet razpravjal o statutih delovnih organizacij, o proračunu sveta za letos in o osvojenih stališčih občinskega sveta v zvezi z resolucijo o razvoju gospodarstva in družbene dejavnosti v občini. Razen tega sta ta mesec predvideni tudi dve seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta in seja nadzornega odbora.

Od komisij se bodo sestale organizacijsko kadrovska komisija, ki bo obravnavala predračun občinskega sindikalnega sveta, komisija za kulturo in izobraževanje ima na dnevnem redu praznovanje 1. maja v delovnih organizacijah in v občini, podkomisija za družbeni standard pa bo razpravljala o prošnjah za dodeljevanje socialnih pomoči. Vse druge komisije občinskega sindikalnega sveta pa se bodo sestale po potrebi.

Od občinskih strokovnih odborov se bo sestal odbor industrije, ki bo obravnaval položaj tekstilne industrije in nelikvidnost.

Razen tega pa so ta mesec predvideni še posveti s predsedniki in tajniki sindikalnih organizacij in seminar za tajnike, blagajnike in predsednike nadzornih odborov, na katerem bodo govorili o novih pravilih o materialnem in finančnem poslovanju sindikalnih organizacij. Člani občinskega sindikalnega sveta in organov bodo obiskali tudi nekatere sindikalne organizacije.

Občinski sindikalni svet bo izdal tri številke Informacij, v prostorih občinskega sveta pa bo začela delati tudi recepcijska služba.

A. Z.

gami na področju obrambnih priprav in organizacijo splošnega ljudskega odpora, ki so bile izredno obsežne in zahtevne, saj je bilo v obrambno vzgojo vključenih 33.000 nerazporejenih občanov, več tisoč pa se jih je urilo na raznih strokovnih seminarjih in tečajih v okviru štabov in enot civilne zaščite. Usposobljen je že vsak petnajsti občan. Vsi pripadniki oboroženih teritorialnih enot so opravili obvezne strokovne vaje, izvedli več poskusnih streških vaj, štabnih operacij ter ostalih urjenj, ki zagotavljajo popolno borbena pripravljenost in akcijsko sposobnost.

Posebno pozornost zasluži jo razen delavcev oddelka za narodno obrambo tudi člani sveta za narodno obrambo ter člani komisij in odborov družbenopolitičnih organizacij tako v občini kot v krajevnih skupnostih. Le-ti so s polno odgovornostjo pomagali pri izvajanju priprav na splošni ljudski odpor. Žrtvovali so veliko prostega časa in skrbeli za enotno izvajanje zastavljenih nalog.

Občinska skupščina in delovne organizacije so dali znatna sredstva za nabavo orožja in opreme. Tako so tudi v materialnem pogledu zadovoljene potrebe vseljenske obrambe.

-cj

Iz dela družbenopolitičnih organizacij

● **Občinska konferenca SZDL** — Včeraj je bila seja komisije za proslave, jutri pa bo zasedanje občinske konference. Na njej bodo ocenili dosedanje politično akcijo pri izgradnji šol in vzgojno varstvenih ustanov, sprejeli pravila občinske organizacije, pravilnik za podeljevanje priznanj OF ter imenovali žirijo. Sprejeli bodo tudi finančni načrt za letošnje leto.

● **Občinski sindikalni svet** — Včeraj je bil seminar za blagajnike, tajnike in predsednike nadzornih odborov, ki se je končal danes. Na njem so obravnavali finančno poslovanje sindikalnih organizacij. V petek pa bo seja odbora družbenih dejavnosti, kjer se bodo dogovorili o programu dela.

● **Občinski odbor ZB** — Včeraj je bila seja komisije za prošnje in pritožbe, na programu pa je tudi pred-

vanje za rezervne vojaške staršine v Senčurju.

● **Skupščina občine** — V ponedeljek je bila seja sveta za zdravstvo in socialno varstvo, seja sveta za otroško varstvo pri TIS, včeraj pa je bila seja komisije za upravljanje s sredstvi za ure deljenega pouka. Danes bo 11. skupščina TIS, na kateri bodo govorili o finančnem načrtu, o skladu za otroško varstvo ter poslušali poročilo o zdravstvenem varstvu šolskih in predšolskih otrok. Jutri pa bo seja komisije za prošnje in pritožbe.

● **Zveza kulturno-prosvetnih organizacij** — V ponedeljek je bila seja odbora za ustanovitev strokovnih centrov za muzejsko in spomeniško varstveno dejavnost, včeraj seja predsedstva, danes pa bo seja strokovnega centra za knjižničarstvo.

-jk

Delovna skupnost ČP Gorenjski tisk Kranj razpisuje štipendije za učence poklicne grafične šole v Ljubljani za šolsko leto 70/71, in sicer za naslednje poklice:

- 1 tiskar za knjigotisk
- 2 tiskarja za ofset tisk
- 3 ročne stavce
- 1 reproducijskega fotografa
- 1 litoretušerja

Štipendije so odvisne od letnikov šolanja in discipline v šoli, in sicer: v I. letniku 70 din, v II. letniku 100 din, v III. letniku 150 din.

Za dodelitev štipendije morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:

1. Najmanj z dobrim uspehom dokončana osemletka
 2. Starost do 17 let
 3. Telesno in duševno zdravje
 4. Uspešno opravljeni test
- Interesenti za štipendije naj oddajo prošnje do 15. maja 1970 v tajništvo podjetja Kranj, Ul. Moše Pijade.

V načrt »Zgornji Jadran« zajet tudi Tržič

Prodor turističnih dejavnosti na Gorenjskem je zajet tudi kraje zunaj uveljavljenih turističnih središč. Za Gorenjce, predvsem pa za Tržičane, je pomembna zadnja odločitev pristojnih republiških organov, da vključijo v načrt razvoja turističnih območij v delu Hrvaške in v severozahodni Sloveniji, znanim pod imenom »Zgornji Jadran«, tudi območje občine Tržič.

Pretekli četrtek so se zbrali v Tržiču zastopniki republiškega biroja za regionalno planiranje, inženiringa IBT Trbovlje in občinske skupščine Tržič. Razpravljali so o urbanistični opremljenosti občine Tržič oziroma o turističnih in urbanističnih načrtih. Med temi naj kot zanimivejše omenimo zazidalne načrte za vikende v Ročevnici, Podlublju, na Vetrnem in Visočah, načrt za motel in avtokamp v Bistrici ter projekt za 17.000 m² obsežno površino umetnega jezera v Podlublju. Načrti so izdelani in bodo uresničeni vsaj nekaterih izmed njih ni več daleč. Vsi trije partnerji so se na podlagi materialov, ki jih je pripravil urbanistični referat pri SO Tržič, sporazumeli o skupnem nastopanju.

Načrt je nastal kot rezultat večletnega spremljanja turističnih gibanj, njegova celotna uresničitev pa je stvar srednjeročnega in dolgoročnega razvoja. V ta načrt so zajeta naselja od Bistrice do Ljubelja ter srednjevišinska območja prek Kofe in Šije do Jelendola. Tako se bosta razvila dve predvsem zimskošportni središči, ki pa bosta pomembni tudi za letni turizem: območje Zelenice in območje Šije. Celotne zmogljivosti bi znašale 8600 postelj. Kot posebnost naj omenimo ne le sistem žičnic, ampak v bodočnosti tudi dve gorski turistični letališči.

Tržičani pričakujejo, da se bodo v kratkem sestali na Reki, kjer je sedež organizacije za razvoj Zgornjega Jadrana, in da bodo njihov načrt, ki je doživel priznanja strokovnjakov OECD (specializirane organizacije pri Združenih narodih), vključili v ta skupna prizadevanja.

— ok

Ali bo delavčev žep zdržal dirko cen?

Podatki govorijo, da so januarja in februarja letos v primerjavi z lanskim letom v Sloveniji cene narasle za 7 odstotkov. »Letni plan« povišanja cen je bil torej dosegel v dveh mesecih, čeprav smo računali, da bomo teh sedem odstotkov dosegli ob koncu leta. Cene artiklov na drobno so se povečale za 10,3 odstotka, cene gostinskih storitev pa za 11 odstotkov. Življenjski stroški so torej v dveh mesecih narasli za 10,9 odstotka.

Gibanje osebnih dohodkov v jeseniški občini pa nam daje popolnoma obratno sliko.

Če jih primerjamo z lanskimi, ugotovimo, da so bile v gospodarstvu januarje in februarje plačilne kuverte za 9,5 odstotka tanjše, v gospodarstvu pa za 6 odstotkov debelejšje. Iz tega izhaja, da so osebni dohodki v jeseniški občini poprečno za 7,8 odstotka nižji, če jih primerjamo z lanskimi. Zaključek je jasen. Življenjska raven Jeseničanov se je znižala. Za toliko, kolikor so se povečale cene in kolikor so padli osebni dohodki. Dvojni udarec za delavčev žep. Povrh vsega pa se na Jesenicah srečamo še z drugim neskladjem.

Železarna, ki še vedno predstavlja temeljni kamen industrije, se bori s stalno nelikvidnostjo, vztrajno večja proizvodnja, osebni dohodki železarjev pa kljub temu stagnirajo.

Omenjena nesorazmerja med rastjo življenjskih stroškov in porastom osebnih dohodkov slabšajo politično razpoloženje in vplivajo na javno mnenje. Vsi namreč vemo za vsaj osnovne vzroke takšnega divjanja cen, največkrat pa smo nemočni, da bi ga zaustavili. Zagovarjamo tržno gospodarstvo in svobodno oblikovanje cen, vendar vseh odločanj o gibanju cen ne moremo prepustiti le tistim, ki določene artikole proizvajajo in onim, ki jih prodajajo. Beseda potrošnika, ki ne sodeluje v tem »samoupravnem« dogovoru, ni veliko vredna, kaj šele odločujoča. Največkrat so zastopniki potrošnikov prav trgovci. S tem pa seveda nečemo zagovarjati »zamrznjenih cen«. Cene določenim artiklom pa vseeno potrebujejo večji in strožji družbeni nadzor. V mislih imamo proizvode, ki so nujni za človekovo življenje ter njegovo reprodukcijo.

Jesenjski sindikat se je resno lotil tega vprašanja. Na zadnjem plenumu, ko so govorili o gibanju osebnih dohodkov in cen, so bila mnenja o vzrokih nesorazmerja deljena. Prvi so menili, da so povečane družbene dajatve proizvajalcev življenjskih

dobrin vzrok skoku cen, drugi pa so vztrajali, da si podjetja na račun poviševanja cen ustvarjajo večji dohodek. Ob tem pa naj nam bo jasno eno: obe trditvi držita. In še nekaj. Potrošniku moramo jasno povedati, kdo je tisti, ki večkrat trmoglavo in neupravičeno viša cene. Ali proizvajalci ali trgovski grosisti ali pa so vzrok povečane družbene dajatve.

V tem smislu so izzvenili tudi zaključki jeseniškega sindikalnega plenuma. Slovenski sindikati morajo še naprej budno spremljati gibanje cen in stroškov življenja. Akcija naj preseže slovenske okvire, pristopijo pa naj tudi ostale družbene in politične organizacije ter oblastveni organi. Občinske skupščine naj dobijo večje pristojnosti pri odločanju o cenah artiklov, ki so pomembni za človekovo življenje. Znano je, da je skupščinska razprava o cenah vedno neugodna in da je najpogostejša poteza skupščin v takih primerih izdaja soglasja o povišanju. Predhodno naj bi tudi sindikati povedali svoje mnenje. Dvomljiv je tudi družbeni dogovor v gradbeništvu, saj so se cene tovrstnih storitev povečale, z njimi stanarine, kar vse vpliva na življenjsko raven občana. In končno. O podražitvah naj bi več razmišljale tudi inšpekcijske službe in od časa do časa povedale svojo besedo.

J. Košnjek

Komisija za delovna razmerja stanovanjskega podjetja DOM, Ljubljana, Kersnikova 6/IV razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. 10 NK delavcev za priučitev v kleparski, vodoinštalaterski, ključavničarski in zidarski stroki
2. 5 KV zidarjev
2 KV vodoinštalaterja
2 KV kleparja

Pogoj: odslužen vojaški rok ter pod tč. 2 najmanj 3-letna praksa. Pismene prošnje pošljite z dokazili o strokovnosti splošni službi podjetja, Ljubljana, Kersnikova 6. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Polno skrbi spremlja ljudi v življenju — zakaj ne bi del teh skrbi prepustili Gorenjski kreditni banki že s tem, da pri njej odprete devizni račun in nanj nakažete devizne prihranke

Cene po denarnici

Na zadnji seji skupščine občine Kamnik so odborniki zavrnili predlog komunalnega podjetja Kamnik za izdajo soglasja k novim višjim cenam pokopaliških in pogrebnih storitev. Enkratna uporaba mrlške vežice naj bi odslej stala 125, doslej 50 din; najemina prostora za grob za deset let naj bi se povečala od 50 na 100 din itn. Odborniki so seštevali, raz-

mišljali in spraševali. Od lani dalje komunalni zavod prizna zavarovancu 920 dinarjev stroškov pogrebnine. Kaj pa, če je predlog za nove višje cene izdelan na podlagi teh 920 dinarjev? Če je tako, potem bodo pogrebni stroški (brez krste) 1200 dinarjev, seveda takrat, ko bo tudi komunalni zavod za socialno zavarovanje priznal takšen znesek stroškov pogrebnine.

Nadurno delo ne prinaša zmeraj koristi

»Kje pa vendar tičiš, po vsem mestu te iščemo,« je ves zasopel dejal možakar gostu, ki je v zakajenem lokalu pridno praznil kozarce. »Tebi nič mar. Po šihu potnem kar hočem,« je dokaj osorno odgovoril. »Tovor lahko sam odložiš, če te je volja. Janez tega ne bo več počel,« je še pristavil in segel ponovno po prineseni pijači. Iz zamaknenosti ob nastalem prizoru me je predramil gost, s katerim sva bila skupaj pri mizi. »Tovariša, ki sta bila pravkar tako glasna, sta iz našega podjetja,« je začel pripovedovati. »Prvi vozi tovarniški kamion, drugi, ki danes tako vneto prazni kozarec, je pa zunanji delavec. »Mar samo danes?« sem mu segel v besedo. »On sploh ne pije,« je nadaljeval s pripovedovanjem. »Danes, ko je pa dobil odklonilno odločbo o otroškem dodatku, ga pa že od zjutraj ni v tovarni. Če ima tako visok dohodek, se mu pa zaradi tistih tisočakov res ne bi bilo treba razburjati,« sem ugovarjal. »Zakaj se ne bi razburjal,« je skoro užaljeno nadaljeval. »Sicer sta oba z ženo zaposlena, ker pa imata 5-člansko družino in gradita stanova-

nje, jima redni zaslužek ne pokriva potreb. Zato se je lani v podjetju obvezal, da bo, če bodo potrebe, na razpolago še v popoldanskem času. Te potrebe so bile sorazmerno velike; enkrat je bilo treba pospraviti sneg, iztovoriti premog, pločevino itd. Tako je skoraj vsako popoldne po nekaj ur prebil na tovarniškem dvorišču. Ko so ga danes obvestili, da nima pravice do otroškega dodatka, ker je s petnajstimi tisočaki prekoračil dovoljeni maksimum, je po daljšem računanju kar onemel. Nato je privihral v pisarno k svojemu šefu ter mu dejal: 'Preložiti sem moral na tone materiala, se kopati v znoju, da sem zaslužil par sto tisočakov oz. toliko kot znaša otroški dodatek za 3 otroke. Torej zaslužil sem samo tisto, kar bi lahko dobil za otroški dodatek. Odslej name nikar več ne računajte za popoldansko delo. V podjetju bomo namesto enega delavca z občasnim dodatnim delom morali zaposliti dva, čeprav smo še enoga za zunanja dela težko dobili. Ko je končal s pripovedjo, sem se odpravil na ulico. Na svežem zraku sem lažje razmišljal. N. T.

Devizni račun pri Gorenjski kreditni banki na Bledu — Jesenicah — v Kranju — Radovljici — Tržiču omogoča lastnikom dodatni dohodek — nezgodno zavarovanje — nagradno zrebanje

50 odlikovanih Kranjčanov

Slavko Svetelj prejel dve odlikovanji

Poročali smo že, da je bila v petek, 27. marca, v prosto-rih občinske skupščine Kranj pomembnejša slovesnost ob podelitvi 51 odlikovanj, s katerimi je predsednik SFRJ Josip Broz-Tito odlikoval zaslužne člane kranjske občine za predvojno, medvojno in povojno družbenopolitično delo.

O pomenu tega dogodka je odlikovancem spregovoril predsednik občinske konference SZDL Kranj Franc Rogelj, za njim pa še predsednik občinske skupščine Kranj Slavko Zalokar, ki je zatem v imenu predsednika republike podelil odlikovanja.

Najvišje odlikovanje je prejel Silvo OVSEK, in sicer red bratstva in enotnosti s srebrnim vencem.

Red zasluge za narod s srebrno zvezdo so prejeli: Janez Sušnik, Justin-Kavčič Julijana, Cvar Danila, Pavel Cop in Janez Novak.

Red dela z zlatim vencem so prejeli: Dominik Mažgon, Ivan Oman, Slavko Svetelj, Zupančič Pavle, Miro Hočevar, Janez Miklavčič, Anton Pelko, Miha Zupančič, Branko Kobal in Janez Mohar ter Janez Skofic.

Red dela s srebrnim vencem pa so prejeli: Rado Čarman, Alojz Eržen, Saša Luin, Metod Novak, Jožica Ošina, Anton Perne, Dragica Pirih, Janko Ribnikar, Alojz Trampuš, Rudolf Zalokar, Ciril Zerjal, Miloš Dobrič, Ignac Pavšič, Cveto Židanik, Ignac Laharnar, Karel Makuc, Mihael Melinc, Filip Lavriša,

Franc Rozman, Matevž Bernard in Franc Golob.

Red republike z bronastim vencem je prejel Oskar Hrast upokojeni upravitelj šole Olševik.

Medaljo dela pa so prejeli: Jože Arhar, Janez Grum, Janko Damjanovič, Pavle Valant, Jože Kastelic, Ana Bljak.

Ob tej priložnosti je predsednik republike odlikoval tudi šest vojaških rezervnih starešin.

Red za vojaške zasluge s srebrnimi meči sta prejela: Franc Černe in Slavko Svetelj.

Medalje za vojaške zasluge pa so prejeli: Andrej Jerič, Edvard Petek, Jože Sladič in Jože Stružnik.

-an

Tudi za otroško varstvo razvojni program

Minuli teden so na sredini seji skupščine temeljne izobraževalne skupnosti v Radovljici potrdili tudi finančni načrt sklada otroškega varstva. Le-ta je letos ugodnejši od lanskega, saj predvidevajo da se bo v sklad za otroško varstvo nateklo 1223 dinarjev. Zato bodo dopolnili opremo v vrtcih, v osnovni šoli Gorje pa bodo preuredili prostore in tako odprli dva oddelka za predšolske otroke. Razen tega so v finančnem programu namenili tudi denar za načrte za gradnjo vzgojno-varstvene ustanove v Kropi.

Na seji so ugotovili, da za zdaj v občini ni težav glede strokovnosti vzgojnih kadrov v vrtcih. Precejšnje razlike pa se kažejo v zasedenosti posameznih vrtcev. Medtem ko v Kropi ne morejo sprejeti vseh otrok, v Gorjah pa bodo morali odpreti dva oddelka, je po drugi strani v Radovljici in še nekaterih krajih prostora preveč. Zato so poudarili, da bi v prihodnje komisija za otroško varstvo in izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti, skupaj z nekaterimi drugimi

službami, morala preučiti potrebe po otroškem varstvu v občini in pripraviti program za nadaljnji razvoj. S tem v zvezi pa bi bilo treba še posebej preučiti, zakaj se starši ponekod ne odločajo, da bi otroka dali v vrtec, kolikšen naj bi bil v prihodnje prispevek družbe za vzgojo otrok v vrtcih, koliko bi morali plačati starši, kakšni so dohodki staršev, ki imajo otroke v vrtcih, in nazadnje na podlagi teh in vrste drugih podatkov pripraviti tudi program, kje bi v prihodnje v občini gradili vzgojno-varstvene ustanove.

Posebej pa so na seji skupščine poudarili, da sedanja organizacijska razdrobljenost na področju otroškega varstva v občini močno zavira hitrejši razvoj na tem področju. Zato bi se morali čimprej dogovoriti za združitev varstvenih ustanov, ker bi le tako lahko enotno rešili višino osebnih dohodkov zaposlenih v vrtcih in hkrati določili, kaj na vzgojnovarstvenem področju sodi na področje vzgoje in kaj na področje varstva.

A. Z.

Jeseniški borci želijo muzej revolucije

Pred začetkom sobotne skupščine jeseniških borcev — udeležili so se je tudi predstavniki republiškega odbora ZB, borčevske organizacije iz Kranja in Radovljice, predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij, še živeči spomeničarji in španski borci, pisatelj Miha Klinar in Ivan Jan ter narodni heroj Tone Dežman-Tonček — so pripravili pionirji osnovne šole Prežihov Voranc delegatom in gostom krajši kulturni program, v katerem so sodelovali pevci, glasbeniki in recitatorji.

Predsednik jeseniškega združenja zveze borcev NOV Franc Konobelj-Slovenko je v uvodnem poročilu orisal bogato dvoletno delo, temelječe na dveh pomembnih dogodkih: republiški skupščini ZB in zveznem kongresu združenja ZB, ki je bil lani v Ohridu.

Ena pomembnih nalog organizacije je ohranjanje tradicij NOB in njih prenašanje na mlajše rodove. Prav na tem področju je jeseniška organizacija med najuspešnejšimi zaradi delavnosti na eni in bogate revolucionarne tradicije na drugi strani. Tako občinski odbor kakor tudi osnovne organizacije same so organizirale vrsto uspešnih prireditev in srečanj. Omenimo samo Kurirski

smuk, Ježkov pohod, zimski pohod na Stol itd. Udeležba mladih je bila vedno razveseljiva. Prav tako je organizacija uspešno sodelovala z mejstvom, Lani so organizirali srečanje prijateljev Koroške, tesne stike pa imajo tudi s koroškimi partizani, ki jih nameravajo še okrepiti.

Tovariš Slovenko in ostali govorniki so opozorili na vrsto težav, ki tarejo jeseniško organizacijo ZB. Po gozdovih Mežaklje in Karavank, v samem mestu in okolici je zraslo veliko spomenikov in spominskih obeležij NOB, ki so večkrat slabo negovana. Poskušali jih bodo urediti in olepšati, čeprav denarja za to nimajo preveč. Prav tako jih boli, da so Jesenice še vedno, 25 let po osvoboditvi, brez samostojnega in dostojnega muzeja revolucije. Naša prizadevanja ne najdejo podpore, pravijo borci. Sam občinski odbor združenja zveze borcev je naročil načrte za preureditev Kosove graščine, kjer naj bi bil ta muzej. Upajo, da jih bodo pristojni podprli. Pri tem so verjetno mislili na občinsko skupščino, Železarno in družbenopolitične organizacije.

Potrebno je, da se ustavi tudi ob naslednji ugotovitvi skupščine. Družbena skrb za udeležence narodno-osvobodilne borbe se je v

zadnjih letih povečala, a še vedno ni zadostna. Redki so tisti jeseniški borci, ki odhajajo na zdravljenje v zdravilišča in okrevališča, veliko je še takih, ki resnično potrebujejo človeka vredno stanovanje, pogosti pa so tudi tisti, predvsem interniranci, ki še niso dobili družbenega priznanja. Na marsikaterega borca ali aktivista NOB pa je družba mogoče tudi neupravičeno pozabila.

Zato enoten zaključek skupščine. Letos, ko praznujemo toliko pomembnih jubilejev, tesno povezanih z NOB, predvojnimi revolucionarnim gibanjem in žrtvami, poskušajmo rešiti ali vsaj začeti reševati omenjene probleme.

J. Košnjek

Delovna skupnost delovne enote tiskarna
ČP Gorenjski tisk
Kranj
razglašala
prosto delovno mesto

administrator

Za delovno mesto se zahteva nepopolna srednja izobrazba.
Ponudbe sprejema tajništvo podjetja Kranj, Ulica M. Pijade do 15. 4. 1970

Predsedstva občinskih sindikalnih svetov Gorenjske

O osnutku političnih ciljev in nalogah slovenskih sindikatov ter o politiki cen

»Z osnutkom političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov je potrebno ne samo seznaniti, temveč se prizadevati, da pridejo do članov sindikata v osnovnih sindikalnih organizacijah,« je dejal tov. Tone Krópušek, predsednik slovenskih sindikatov, ko je v uvodnih besedah govoril članom predsedstev ObSS Gorenjske o mnenju dokumenta.

Na posvetovanju so bili dani tudi predlogi za dopolnitev osnutka dokumenta, in sicer, da je potrebno nekoliko več povedati tudi glede vlog sindikalne organizacije v statutu delovne organizacije, o kadrovske politiki, o najnižjem OD, o enotni akciji do posameznih vprašanj pred sindikati in zvezo sindikatov itd. Poleg tega pa je

prevladovalo mnenje, naj se razprava o osnutku dokumenta ne zaključi že v prvi polovici aprila, temveč naj se nekoliko podaljša. Sestavljalci pa naj skušajo pri oblikovanju dokončnega dokumenta biti čimbolj konkretni.

V popoldanskem delu pa so navzoči razpravljali o stališču RS ZSS v zvezi s predvidenimi podražitvami. Osnovna misel, ki je bila izrečena, je: »Politika cen mora biti družben ekonomski instrument in ne le instrument ekonomskih subjektov.« Sindikati pa se bodo zavzemali za stabilizacijo cen nasploh, še posebno glede cen osnovnih življenjskih artiklov, o čemer pa naj pove svoje tudi IS SRS.

S. K.

GREINA
turistično
prometno
podjetje
K R A N J

obvešča:

TURISTICNA
POSLOVALNICA
KRANJ

preselili smo se v Kranju na
Koroško cesto 8, stranski vhod
(bivši Gorenjski tisk), tel. 21022

Tako prostori kot tudi stroji, ki jih uporablja kolektiv žirovskega obrata Modnih oblačil, so neprimerni in zastareli. Brez temeljitih izboljšav podjetje ne bo moglo prebroditi krize, v kateri se je znašlo. — Foto: F. Perdan

Občina saniraj, pomagaj!

Zvenelo je kot neukusna šala: trije ali štirje delavci žirovskega obrata Modnih oblačil Ljubljana so decembra lani zaslužili slabih 6 starih tisočakov. Ni važno, kje smo zvedeli za ta podatek. Zvedeli smo pač, sedli v avto in se odpeljali proti Žirem, hoteč na kraju samem preveriti, če govorice drže. In držale so, držale kakor pribite.

»Da, res je. Naši ljudje zadnje čase prejemajo zelo nizke osebne dohodke,« je povedal namestnik obratovodje Pavle Bogataj. »Od 11. novembra 1969 so namreč Modna oblačila pod prisilno upravo. Prvi mesec 'krize' smo dobili le 78-odstotne plače — poprečno 446,65 din na zaposlenega — januarja letos pa 80-odstotne. Obrat Ziri je moral malone čez noč menjati proizvodnjo ter se preusmeriti v izdelovanje posem novih artiklov. In ker so norme, upoštevajoč zastarelost strojev ter začetno nerodnost osebja, razmeroma hude, jih marsikdo ne dosega. Tako je četverica delavcev, ki odplačujejo posojilo, nesla domov komaj pet, šest tisoč starih din.«

Šest ubogih jugoslovanskih jurjev! Ni ga puščavnika, ki bi z njimi čil in zdrav dočakal konec meseca. Zal v žirovskem primeru niso prizadeti puščavniki, ampak družinski očetje in matere.

»BILI SMO OGOLJUFANI«

Vse se je začelo novembra lani, ko so v upravi podjetja Modna oblačila Ljubljana nenadoma »odkrili« 26 milijonov N din izgube. Za večino zaposlenih, zlasti za delavce in uslužbenke obratov v Zireh in Bohinjski Bistrici, je bila ugotovitev kot strela z jasnega. Ziveli so v prepričanju, da podjetju gre čisto dobro, da mu po spešen izvoz — 60 odstotkov celotne proizvodnje — zagotavlja solidno razvojno osnovo. Samoupravljanje je popolnoma odpovedalo, člani centralnega delavskega sveta menda niso niti slutili, da jim vodstvo nekaj prikriva. Kljub naglemu kopičenju zalog ni nihče pomislil na najhujše.

Žirovski kolektiv je celo računal, da bo kmalu dobil dolgo obetana sredstva, s katerimi bi končno lahko zgradili novo stavbo in obnovili strojni park. Obrat, prejšnja samostojna zadruga Kroj, se namreč drenja v povsem neprimernih prostorih gasilskega doma.

»Bili smo ogoljufani,« pripoveduje Bogataj. »Ljudje so negodovali že prej, že ko nam občina Logatec ni znala priskrbeti kreditov, vendar jih je tolažila obljuba vodilnih iz Ljubljane. Sedaj so razočarani. Sprašujejo, ali bomo še obstajali. Spričo nizkih zaslužkov je delovni član močno padel. Tudi razgovor s predsednikom občine Škofja Loka in prisilnim upraviteljem podjetja, ki sta zagotavljala, da se ni treba bati razpusta obrata, je bil bob ob steno.«

Podružnica Modnih oblačil v Zireh zaposluje 95 ljudi. Večinoma so to ženske. Kvalifikacijska struktura je izredno slaba. Tudi strojni park je zastarel, saj premorejo vsega 56 odsluženih šivalnih strojev. Ni čudno, da kolektiv ne dosega norm, ki so na srednjeevropskem nivoju in da mora sedaj, ko poleg izpolnjevanja starih obveznosti do inozemskih partnerjev pričenjajo s proizvodnjo izdelkov iz umetnih mas (sky, tekson itd.), pošteno zategniti pas.

Vprašanje »kdo je kriv?« se kajpak vsiljuje kar samo od sebe. Po dosedanjih ugotovitvah sodeč so glavni grešni kozli sedeli v upravi podjetja, zlasti v komerciali. Proti nekaterim je uveden kazenski postopek, usoda drugih pa ni znana. Vendar tudi večina članov delavskega sveta nima čiste vesti. Bili so skrajno odgovorni in površni, saj bi

kljub prikrivanju dejstev moral spoznati, da nekaj nevarno škriplje. Gre za kolektivno krivdo, ki — upoštevajoč načela samoupravljanja — ne sme ostati nekaznovana. Kaj si bo sicer mislil človek, v čigar žep je decembra kanilo dobrih šest novih desetakov.

»REŠILNI PAS« V OBLIKI DENARJA

Iz vsakdanje prakse vemo, kako zlovoljne so gospodarske organizacije — vsaj večina — če jim občina skuša gledati pod prste, če jo, na primer, zanima kadrovski sestav določenega podjetja. Le kadar zabrežejo v krizo, ko se znajdejo pred polomom, je pomoč oblasti dobrodošla. In občina zares pomaga, sanira, plačuje, kajti delavcev ne moreš vreči na cesto. Tudi Modnim oblačilom bodo odgovorni ponudili rešilno dlan. 24. februarja so namreč predsedniki občin, kjer ima podjetje svoje podružnice, in predstavniki Jugobanke ter Kreditne banke Nova Gorica, dveh glavnih upnikov, sklenili, da je treba podjetju pomagati iz zagate, da naj akcijo finančno podprejo vse prizadete komune in da ne bi bilo umestno reševati vsak posamezen obrat posebej, temveč gospodarsko organizacijo kot celoto. Sestavili so strokovno komisijo, ki je izdelala podroben načrt sanacije. Več nam o zadevi ni znano, vendar kaže, da so prvi koraki k normalizaciji že storjeni.

- Morda bo koga zanimalo,
- zakaj smo krizi v Modnih oblačilih posvetili toliko prostora. Odgovor je preprost: gre za značilen primer nesposobnosti vodilnih oseb, za medsebojno nezaupanje, za nesamoupravno samoupravljanje in končno za resnično težke posledice, ki so jih izvale zgoraj naštetih nepravilnosti.

I. Guzelj

V mejah planskih predvidevanj

Iz zbranih podatkov v gospodarskih gibanjih v občini Kranj je mogoče povzeti nekatere ugotovitve. Obseg industrijske proizvodnje je sedem do osem odstotkov večji od ustreznega lanskega razdobja, storilnost dela v industrijskih podjetjih je večja za tri do pet odstotkov in planska predvidevanja glede obsega industrijske proizvodnje izpolnjujemo. Če predvidevamo, da se bo industrijska proizvodnja enakomerno gibala skozi vse mesece, potem je industrijska proizvodnja kranjske občine v prvih dveh letošnjih mesecih zaostajala za predvideno plansko dinamiko le za 0,87 odstotka. To pa pomeni, sodeč po teh podatkih, da bo industrija svoj plan lahko uresničila.

Naslednja pomembna ugotovitev je, da so se zaloge gotovih izdelkov v industrijskih podjetjih v februarju v primerjavi z januarjem nekoliko celo zmanjšale. Pri tem velja omeniti, da sta po stanju konec februarja v primerjavi s stanjem konec januarja zmanjšala svoje zaloge tudi predstavnika tekstilne industrije (Tekstilindus in IBI). Problem zalog gotovih izdelkov v tekstilni industriji je namreč dokaj pereč tako v slovenskem kakor tudi jugoslovanskem merilu.

V okviru planskih predvidevanj se je v letošnjem januarju in februarju gibal tudi izvoz industrijskih podjetij. Za predvideno plansko

dinamiko izvoz zaostaja celo nekoliko manj kakor proizvodnja (za 0,67 odstotka). Februarja se je v primerjavi z januarjem ugodno spremenil tudi sestav izvoza po tako imenovanih valutnih področjih. Spremembe v sestavi izvoza so bile ta mesec tako občutne, da so bistveno spremenile sestav izvoza v celotnem dvomesečnem razdobju januar-februar. Ta je bil namreč v navedenem dvomesečnem razdobju naslednji (v oklepaju so podatki za sestav izvoza v januarju): področja s čvrsto valuto 54,9 odstotka (49,8 odstotka), klirinško področje vzhodnih držav 35,0 odstotka (36,2 odstotka) in ostala klirinška področja 10,1 odstotka (14,0 odstotka). Vidimo, da se je sestav izvoza v februarju poboljšal predvsem na račun relativnega zmanjšanja izvoza na ostala klirinška področja, delno pa seveda tudi na račun relativnega zmanjšanja izvoza na klirinška področja vzhodnih držav. Vendar pa je tudi tako izboljšani sestav izvoza v prvih dveh mesecih znatno slabši od sestava izvoza glede na valutna področja v preteklem letu. Lani so namreč industrijska podjetja kranjske občine izvozila na področja s čvrsto valuto 64,9 odstotka svojih za izvoz namenjenih izdelkov, na klirinška področja vzhodnih držav 31,0 odstotka in na ostala klirinška področja le 4,1 odstotka.

ABC

JELOVICA

ZAKAJ

OKNA VRATA „JELOVICA“?

GORENJCI! Obiščite nas na **SPOMLADANSKEM GORENJSKEM SEJMU**

Poleg ostalega tehničnega materiala vam nudimo kotle, gorilce in radiatorje priznane švedske tovarne Husquarna

JUGOTIHIKA

S skupščine zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Radovljici

Raziskava in razvojni program

Občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij mora v prihodnje še posebno skrbeti za prosvetno-kulturne skupine v oddaljenih krajih. Čeprav se manjše skupine na terenu včasih borijo s precejšnjimi težavami pri delu, so velikokrat zelo prizadene. Največkrat so edine, ki skrbijo za kulturno dejavnost. Poleg kadrovskih, programskih in drugih težav pri različnih prireditvah pa se srečujejo še s pomanjkanjem denarja za upravljanje prostorov in podobno.

To pa je le ena od ugotovitev s petkove seje skupščine zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Radovljici kjer so ocenili kulturno-prosvetno dejavnost v minulih dveh letih v občini. Ugotovili so, da v radovljiški občini pravzaprav ni osrednjega kulturnega središča. Zato pa je toliko bolj živahno delo različnih amaterskih skupin. Le-tam pa manjka sposobnih strokovnih vodij in tudi ustreznih prostorov.

Poudarili so, da je zveza v zadnjih dveh letih tesno sodelovala z različnimi delov-

nimi organizacijami v občini in da bodo v prihodnje to sodelovanje skupaj s sindikati še bolj razvili. Prav tako se bodo zavzemali za sodelovanje amaterskih in poklicnih kulturno-prosvetnih skupin. Osnova za nadaljnji razvoj kulture v občini pa je raziskava posameznih področij in izdelava razvojnega programa. Menili so, da bi s programom in raziskavami lažje našli izhodišča za uspešnejšo kulturno dejavnost v občini. Razen tega bi tako lahko določili tudi merila za strokovne delavce, ki jih zdaj primanjkuje na posameznih kulturnih področjih. Z raziskavo posameznih področij in izdelavo programa pa bi pripravili tudi vse potrebno za ustanovitev kulturne skupnosti, za samoupravno združevanje na kulturnem področju in za razširitev dejavnosti zunaj občine. Na skupščini so tudi sklenili, da se bodo v prihodnje zavzemali za strožje kriterije pri programski politiki posameznih kulturnih skupin in da bodo razvijali in pospeševali razvoj mladinskih klubov.

V razpravi so poudarili, da bi morala zveza med turistično sezono bolje sodelovati s posameznimi kulturnimi skupinami v turističnih krajih, dogovorili pa so se tudi, da bodo v prihodnje temeljito preučili pravilnik za razdeljevanje sredstev osnovnim kulturnim enotam v občini.

Predstavniki republiške zveze kulturno-prosvetnih organizacij Milan Batista pa je na seji skupščine predlagal, da bi bilo v prihodnje treba stremeti za boljše regionalno sodelovanje in povezovanje. Zato bi bilo prav, da bi ustanovili neki koordinacijski odbor, ki bi usklajeval in povezoval delo po posameznih področjih.

Na skupščini so potem za predsednika zveze kulturno-prosvetnih organizacij izvolili Nika Rupla, dosedanjemu dolgoletnemu predsedniku Jožetu Bohincu pa so se zahvalili za uspešno delo v zvezi.

A. Zalar

Načrt razvoja telesne kulture občine Kamnik

»Današnji čas s svojo hitro naraščajočo industrializacijo in urbanizacijo narekuje od ljudi vse hitrejši tempo življenja. Zaradi raznih vplivov, kot so: vse večja mehanizacija in avtomatizacija delovnih procesov, življenje v majhnih prostorih, nezadostno gibanje itd., postaja vse večja nevarnost za biološko degeneracijo človeka in ogroža izpolnjevanje vseh ekonomskih, socialnih in kulturnih nalog družbe...«

Tako je zapisano v predlogu srednjeročnega in dolgoročnega načrta razvoja telesne kulture občine Kamnik. O predlogu so odborniki razpravljali na zadnji seji občinske skupščine. V načrtu so opisane sedanje razmere in bodoče naloge za razvoj telesne kulture predšolske mladine, šolske mladine, šolska športna društva in občinsko zvezo za telesno kulturo.

V občini Kamnik sta dve varstveni ustanovi s 300 otroki od 4. do 15. leta starosti. Če upoštevamo dejstvo, da je v občini 46 odstotkov žensk zaposlenih, lahko ocenimo pomen telesne vzgoje za mladino v varstvu. Težavé so predvsem v tem, ker varstvene ustanove nimajo urejenih objektov za telesno vzgojo.

Do 1975. leta naj bi pri vseh varstvenih ustanovah uredili otroška igrišča. Igrišča naj bi uredili tudi pri vsaki večji stanovanjski enoti oziroma okolišu.

Sola je pomemben dejavnik za razvoj telesne kulture. V kamniški občini so štiri osemletke, 12 podružničnih šol in gimnazija. Od let-h pa imajo telovadnice samo kamniški osnovni šoli in šola Moste. Športna igrišča imata samo

kamniški šoli. Na seji občinske skupščine so se posebno zavzeli, da se zagotovijo sredstva za izvedbo plavalnih in smučarskih tečajev, ki naj bi zajeli vso šolsko mladino.

V občinski zvezi za telesno kulturo je vključenih 6 športnih klubov, 3 šolska športna društva, občinski strelski odbor, taborniki in konjeniški šport. V Kamniku so se po vsestranski razpravi oblikovala naslednja stališča:

Kamniško občino obdajajo visoke Kamniške Alpe. To ustvarja ugodne pogoje za zimski šport. Na Veliki planini bi morali zgraditi smučarsko središče, zanj pa pripraviti smučarske proge, vlečnice, sedežnice in druge objekte, ki bi obenem rabili razvoju turizma. Smučanje bi se moralo razviti v množični šport vseh občanov.

V naslednjih letih naj bi postopoma gradili športni stadion v Mekinjah z vsemi potrebnimi objekti.

Na kopališču je potrebno urediti kabine in sanitarije, igrišče za tenis in odbojko.

Načrti so torej tu, le uresničiti jih bo treba.

J. Vidic

Do zdaj za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše 130.000 din

V petek zvečer je bila seja predsedstva ZKPO občine Jesenice, na kateri so razpravljali in sklepali o spremembah vodstva odbora za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše. Iz osebnih razlogov so odstopili iz odbora dosedanji predsednik in tajnica odbora ter en član. Predsedstvo je njihov odstop sprejelo in namesto njih imenovalo za predsednika odbora ravnatelja jeseniške gimnazije prof. Jožeta Šlibarja, za tajnika načelnika družbenih služb Pavla Dolarja in za predsednika finančne komisije tajnika občinske skupščine Franceta Pintarja. V nekaj dneh bo vodstvo odbora za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše sklicalo sejo odbora, na kateri bodo že sklepali o najetju posojila v višini 70.000 din, s katerim bi bila začeta dela pri obnovi in ureditvi Finžgarjeve rojstne hiše še do letošnje jeseni zaključena. Obenem bo odbor podvzel tudi novo akcijo za zbiranje sredstev in jo razširil v druge dele Slovenije. Do zdaj so v sklad za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše posamezniki, organizacije in delovni kolektivi (v večini in predvsem iz jeseniške občine) prispevali skoraj 130.000 din. Ker je akcija vseslovenskega pomena, bo vsekakor prav, če odboru s finančno pomočjo priskočijo na pomoč šolarji, posamezniki in delovni kolektivi iz vse Slovenije. Z doslej zbranimi sredstvi je bila Finžgarjeva rojstna hiša odkupljena od lastnikov in z nujnimi obnovitvami in ureditvami zavarovana pred nadaljnjim razpadanjem in uničevanjem. Zdaj je treba še urediti okolico, sanitarije za obiskovalce in v kletnih prostorih stalno razstavo o Finžgarjevem življenju in delu. Odbor računa, da bo naletel na razumevanje pri vsej slovenski javnosti, ki ji prav gotovo ne manjka kulturne zavesti in bo pomagala uresničiti načrt odbora, da bi bila Finžgarjeva rojstna hiša še letošnjo jesen kot slovenski kulturni in etnografski spomenik dokončno urejena in dostopna obiskovalcem.

— nj

Tečaji na DU Jesenice

Na delavski univerzi na Jesenicah so te dni začeli s tečaji civilne zaščite, higienskega minimuma in s tečaji za skladiščnike ter krojno-šivalnimi tečaji. Poleg teh pa še vedno potekajo tečaji tujih jezikov in razni seminarji. Tečaj civilne zaščite so tokrat organizirali za prosvetne delavce, tečaja za skladiščnike se udeležuje 14 delavcev raznih podjetij. Tečaj higienskega minimuma so organizirali v Kranjski gori in na Jesenicah. Zanj se je prijavilo 55 ljudi. Na Jesenicah so prejšnji teden končali s krojno-šivalnimi tečaji, zaradi izredno velikega zanimanja pa so jih organizirali tudi v Mojstrani. Tečaj v Mojstrani obiskuje 37 žena in deklet. Prihodnji teden bodo začeli tudi s tečajem higienske tehnike varnosti.

Lani so uspešno končali z opismenjevanjem, letos pa bodo vsem tistim, ki so uspešno zaključili ta tečaj, omogočili nadaljnje izobraževanje, tako da bodo organizirali tečaj za 1. in 2. razred osnovne šole. Do sedaj se je za ta tečaj prijavilo že 18 kandidatov. Z nadaljnjim izobraževanjem delavcev bodo pričeli 16. aprila.

D. Sedej

Kakšno bo zdravstveno in pokojninsko zavarovanje kmetov?

Na vprašanja GLASA odgovarja direktor Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Edgar VONČINA

● Ker so med kmeti že dalj časa aktualne razprave o novem zakonu o zdravstvenem zavarovanju, vas, tovariši direktor, prosimo, da opišete stari sistem zdravstvenega zavarovanja kmetov.

»Do 1. marca 1968. leta je veljal temeljni zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetov za celotno področje Jugoslavije, kakor tudi zakon o tem zavarovanju za področje Slovenije. V času veljavnosti teh zakonov smo poznali osnovno zdravstveno zavarovanje in razširjeno zdravstveno zavarovanje. Po obeh zakonih je bilo osnovno zavarovanje splošno, obvezno in enotno za vse kmete v republiki, razširjeno pa je bilo lahko uvedeno samo za področje določene komunalne skupnosti ali celo občine. Ker je bilo osnovno zdravstveno varstvo enotno za vse republike, navajam samo razširjeno zavarovanje, ki je veljalo za gorenjsko komunalno skupnost in je kmetijskim zavarovancem zagotavljalo prevoze z reševalnim avtomobilom, zdravljenje zobnih in ušnih bolezni, zobotehnična in protetična dela, ortopedske pripomočke, proteze in zdravljenje v naravnih zdraviliščih in okrevališčih. Za te pravice so morali zavarovanci še posebej plačati 50 odstotkov stroškov. Prispevki za osnovno in razširjeno zdravstveno varstvo pa so znižali: za osnovno 16 odstotkov od vsega katastrskega dohodka kmetov zavarovancev in 10 dinarjev pristojbine. Če je znašal prispevek in pavšal manj kot 200 dinarjev, je moral zavarovanec plačati 200 dinarjev pavšala. Za razširjeno zdravstveno zavarovanje pa je znašal prispevek 0,5 odstotka od vsega katastrskega dohodka kmetov zavarovancev.

1. marca istega leta pa je začel veljati nov zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetov, ki ne pozna več osnovnega in razširjenega zavarovanja. Na Gorenjskem plačujejo kmetijski zavarovanci po novem samo 19 odstotkov stroškov zdravljenja v splošnih in specialističnih bolnišnicah od 31 dneva dalje, 20 odstotkov stroškov za zdravljenje v istih ustanovah pa za prvih 30 dni, prav tako tudi za porodniško pomoč doma in v bolnišnici, za ambulantno splošno in specialistično zdravljenje in za preglede in zdravljenje na bolniškem domu, 50 odstotkov stroškov pa za zobozdravstve-

no varstvo in ortopedske pripomočke. Pri plačilu zdravil in prevozih z reševalnim avtomobilom pa so bili kmečki zavarovanci izenačeni z delavskimi, kar pomeni, da so za zdravlila plačevali po 3 dinarje, za prevoze pa 10 dinarjev.

Istočasno je bilo spreminjeno plačevanje prispevka. Ta je znašal 5 odstotkov od katastrskega dohodka negozdnih površin, 10 odstotkov od osebnega dohodka iz gozda in 150 dinarjev na gospodarstvo. Obenem je bil uveden tudi 8-odstotni republiški prispevek od katastrskega dohodka, ki ga republika prepušča komunalnim skupnostim zdravstvenega zavarovanja kmetov. Finančni rezultat teh prispevkov je bil v bistvu enak rezultatu 1967. leta, pravice zavarovanih oseb pa so bile precej razširjene. Kljub temu je bila izguba ob koncu 1968. leta minimalna, natančno 4.451,37 dinarjev. Ta negativen rezultat pa je že dal slutiti, da bo prišlo v 1969. letu do večjih težav, če bodo ostale pravice in prispevki nespremenjeni. Skupščina komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov se je vseeno odločila, da v letu 1969 ne zviša obremenitev in ne zmanjša obsega pravic zavarovancev. Ti prispevki so bili lani najnižji v Sloveniji. Ostale skupnosti so imele še posebne prispevke za pokritje starih primanjkljajev. Skupščina je računala na primanjkljaj konec lanskega leta, vendar je računala, da ta ne bo večji od razpoložljive rezerve. Takrat pa je republiška skupščina sprejela spremembo zakona o davkih, po katerem so občinske uprave za dohodke odtegovala 10 odstotkov 8-odstotnega republiškega prispevka. S tem je bil avtomatično znižan eden od važnih dohodkov sklada za zdravstveno zavarovanje kmetov. Razen tega so izredno narasli tudi izdatki za zdravstveno varstvo, pri uporabi zdravil, pri prevozih, torej povsod tam, kjer so bile pravice kmetov izenačene z delavskimi. Prekoračitev je bila zabeležena tudi pri zobotehničnih in protetičnih sredstvih. Zaradi tega je lanski primanjkljaj znašal 571.781,52 dinarjev. Delno smo ga pokrili z rezervo, 176.547,34 dinarjev pa je ostalo nepokritih.

● Torej, sklad se je znašel pred nepokrito izgubo. Kakšen je bil vaš korak: ali ste povečali pri-

spevek ali zmanjšali pravice kmetijskih zavarovancev? Ali boste letošnje leto zaključili brez primanjkljaja?

»Če je hotela skupščina uravnovesiti poslovanje sklada v 1970. letu, je morala izbrati med dvema možnostima: ali zmanjšati pravice, katerih predpisovanje je v njeni pristojnosti ali povečati prispevek. Odločila se je za srednjo pot. Zvišala je prispevke in deloma zmanjšala pravice zavarovancev. Letošnji prispevki znašajo: 9 odstotkov od katastrskega dohodka negozdnih površin, 18 odstotkov od osebnega dohodka iz gozda ter 200 dinarjev pavšalnega prispevka na gospodarstvo. Nespremenjen je ostal 8-odstotni republiški prispevek, ki je spet v celoti dohodek sklada. Skupščina je istočasno sklenila, da zavarovane osebe, razen predšolskih in šoloobveznih otrok, niso opravičene do zobozdravstvene nege in zobne protetike na račun sklada zdravstvenega zavarovanja kmetov. Prispevek na zdravlila je sedaj 4 dinarje, prispevek pri prevozu z rešilnim avtomobilom pa znaša po novem 15 dinarjev. Skupščina meni, da letošnjega leta sklad ne bo zaključil z izgubo.«

● Razprave kažejo, da ureditev pokojninskega zavarovanja kmetov ne bo lahka. Kje so po vašem mnenju glavne ovire, da kmet še ne bo tako kmalu dobil zaslužene pokojnine?

»Razprave o pokojninskem zavarovanju kmetov potekajo že dalj časa, vendar so bile najbolj živahne lani, ki so bili narejeni določeni izračuni. Jasnejše so tudi težave. Šele odprava le-teh bi omogočila uvedbo obveznega pokojninskega zavarovanja kmetov. Treba je povedati, da je starostna sestava kmečkih zavarovancev v Sloveniji neugodna. Še slabše je pri nosilcih zavarovanja, to je gospodarjih. Podatki povedo, da je 34,36 odstotka teh starejših od 65 let. Iz tega izhaja, da je v Sloveniji nemogoče izpeljati pokojninsko zavarovanje na prostovoljni osnovi, ker se mladi gospodarji verjetno ne bi vključevali v zadostni meri, starejši pa ne bi zmogli stroškov. Podatki ne dajejo spodbudnih zaključkov. Od 92.212 kmetij v Sloveniji je le 20.075 takšnih, ki imajo nad 4000 dinarjev katastrskega dohodka.

Narejeni so bili nekateri izračuni. Če bi starostno pokojnino vezali na nosilca zavarovanja pri vstopni starosti 70 let, čakalna doba 5 let, brez invalidske in družinske pokojnine, bi bil letni prispevek na gospodarstvo 520,58 dinarjev, pri 65 letih starosti in enakih pogojih pa 742,17 dinarjev. Če bi bila starostna pokojnina vezana na zavarovano osebo (70 let, čakalna doba 5 let, brez invalidske in družinske pokojnine), bi bil prispevek 1.108,74 dinarjev ali: vstopna starost 65 let, ostali pogoji enaki, bi bil letni prispevek 1.344,74 dinarjev. Pri vseh izračunih je upoštevana enotna pokojnina 300 dinarjev, brez letnih valorizacij oziroma povečanj! Razen tega bi se morali upravičenci baviti s kmetijstvom določene število let, na primer 20. Invalidska pokojnina je predvidena le pri polni nezmožnosti za delo nosilca zavarovanja, družinsko pokojnino pa bi prejemal enak krog kot pri delavskem zavarovanju (žena, otroci, starši).

Vsi podatki dokazujejo, da pokojninskega zavarovanja kmetov v kakršnem koli obsegu ni mogoče uvesti brez podpore družbene skupnosti. Lahko bi bila neposredna pomoč skladu ali zmanjšanje obremenitve kmetijskih gospodarstev.«

Pogovor pripravil
J. Košnjek

SENTA

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31 —
telefon 22-053

vam nudi:

- najkvalitetnejšo belo, ajdovo, rženo in koruzno moko
- testenine bačvanka
- vse vrste živinskih krmil po zelo ugodni ceni

KMETIJSKO
ŽIVILSKI
KOMBINAT
KRANJ

SKLADIŠČE
(bivši Beksel)

obvešča vse cenjene potrošnike krmil, da ima stalno na zalogi krmila za:

kokoši nesnice
in piščance,
krave molznice
in teleta,
koruzo v zrnju,
pšenico, tropine
itd.

Cene zmerne, dostava hitra

Anemija prežvekovalcev

V anemijo vodi ponavadi pomanjkanje železa in s tem v zvezi slaba vrednost hemoglobina (v molekuli hemoglobina so 4 atomi železa). Do pomanjkanja železa v organizmu pa lahko pride zato, ker železa ni dovolj v hrani ali pa, ker je moten sprejem železa prek sluznice tankega črevesa.

1. Prvi primer je možen tudi pri govedu, vendar ni tako pogost kot pri prašiču. V kravjem mleku je namreč nivo železa nizek, kar je stalna nevarnost, da se pojavi anemija pri sesnih teletih. Kritičen čas je od drugega do tretjega tedna življenja. Kot pri pujskih tudi pri teletih ugodno deluje v tem primeru injekcija železovega preparata Myofer (R) 100, 8 ml na tele.

2. Do motenj v resorbci železa vodi več pojavov. Zaradi vnetja želodčne sluznice in premalo solne kisline v želodcu ne pride do zadostne ionizacije železa, ki se zato zelo težko resorbira, do motenj v resorbci železa in do težav pri vgrajevanju železa v hemoglobin pa lahko pride tudi, če živalim primanjkuje sledovnih prvih bakra in kobalta, kar je razmeroma često pri prežvekovalcih. Sicer pa vodi v moten razvoj celic, ki se iz njih razvijajo rdeča krvna telesa — in s tem v anemijo — tudi pomanjkanje osnovnih aminokislilin (hemoglobin je zgrajen iz barvila hema in beljakovine globina, beljakovine pa so grajene iz aminokislilin) in nekaterih vitaminov.

Zaradi pomanjkanja bakra pride do preslabe absorpcije železa iz hrane, ki pa ga lahko nadomestimo v obliki injekcije. Vendar pa baker sodeluje pri več pomembnih encimatskih reakcijah in njegovo pomanjkanje vodi v splošno poslabšanje zdravstvenega stanja in ga zato moramo nuditi živalim v zadostnih količinah.

Bakra je v organizmu razmeroma veliko v krvi, kjer je vezan na beljakovino ceruloplazmin, največ pa ga je v jetrih, še posebej v jetrih zdravih jagnjet, v nezadostni količini pa je v mleku.

Bakra primanjkuje predvsem na apnenčastih, peščenih in barjanskih tleh (Ljubljansko barje!) Živali obolevajo, če jedo krmo s travnikov ali pašnikov, ki so revni z bakrom, najpogosteje pa, ko se pasajo na takih pašnikih.

(Se nadaljuje)

dr. S. Bavdek

Tamburaški orkester KUD Janko Krmelj iz Rateč pri Škofji Loki. — Foto: Jesenovec

Škofjeloška ljudska knjižnica v preteklem letu

Ljudska knjižnica v Škofji Loki je tudi v letu 1969 zaznamovala porast vse svoje dejavnosti. Lani je knjižnico obiskalo 21.394 obiskovalcev od tega jih je bilo skoraj 9000 v čitalnici, kjer so prebrali prek 25.000 časopisov, knjig in revij). Na dom je bilo izposojenih 23.300 knjig, vpisanih članov je bilo 5012, od teh se je samo lani vpisalo 313 novih. Tudi knjižni fond se je precej povečal. Kupljenih je bilo 1624 novih knjig za 45.477 din. Skupščina občine Škofja Loka (mnogi jo postavljajo za zgled v skrbi za kulturne dejavnosti) je z razumevanjem spremljala tudi razvoj knjižnice in ji dodelila 97.000 din dotacije, knjižnica pa si je z lastno dejavnostjo ustvarila 21.962 din lastnih dohodkov. Danes šteje njen fond prek 17.000 knjig, 2436 knjig je še v podružnici na Trati pri Šk. Loki in 1800 v potujoči knjižnici, skupaj torej 21.236 knjig, kar pa je še vedno manj kot ena knjiga na prebivalca občine, kar je nekakšna osnovna norma za

knjižni fond ljudskih knjižnic v Sloveniji. Z novim letom je zajeta v območje občine Škofja Loka tudi knjižnica v Zireh, ki ji bo treba posvetiti vso skrb.

Lani je bilo nabavljenih tudi 80 tekočih metrov novih knjižnih polic, s tem si je knjižnica pridobila prostor za knjige še za letos in naslednji dve leti, seveda pa je bilo istočasno precej knjig izločenih iz prostega pristopa v skladišče.

Poleg rednega dela je knjižnica v prostorih čitalnice pripravila jubilejni literarni razstavi — ob 90-letnici rojstva Cvetka Golarja, ki so si jo ogledali tudi mnogi slovenski slavisti, udeleženci zborovanja slavistov v Kranju — ob 80-letnici rojaka dr. Franceta Koblarja, otvoritve se je udeležil, poleg mnogih drugih obiskovalcev, sam jubilat. K temu so bile pripravljene še mnoge likovne razstave: Ivo Plestenjak je razstavljal lesoreze, Janez Plestenjak risbe, Ajdo Subic olja, Edi Sever intarzije in akvarele, razstavljeni so bila

tudi izbrana dela iz dosedanjih Groharjevih slikarskih kolonij in dveh mladih amaterjev — Branka Maglice in Toneta Ravnikarja. Vse te razstave domačih likovnikov so pritegnile večje število obiskovalcev in popestrile delo knjižnice.

S potujočimi kovčki so bile tudi v lanskem letu oskrbovane nekatere, posebno oddaljene vasi (Sorica, Javorje, Podlonk, Lenart, Dražgoše itd.). V načrtu za letošnje leto je ureditev študijskega — predvsem politično ekonomskega oddelka, po katerem se kaže vse večja potreba. Ta oddelek bo urejen v prostorih čitalnice. Zanj in za razmestitev revij, ki bodo letos prišle iz vezave, bo treba dokupiti še 20 do 30 m knjižnih polic. Po sedemletnem načrtu naj bi bila letos urejena tudi izposojevalnica. S tem bi zaključili ureditev matične knjižnice, ki teče že od leta 1961, ko je knjižnica prešla na sistem univerzalne decimalne klasifikacije in prostega pristopa. Delo, ki je po mnenju obiskovalcev zelo uspešno, pa hrome stalne groznje o preselitvah ali utesnitvah prostorov knjižnice v domu ZB in želeti bi bilo, da bi vsi pristojni organi zagotovili uspešen in nemoten razvoj te kulturne dejavnosti tudi s tem, da bi ji s trdnostjo in veljavno besedo zagotovili sedanje zelo primerne prostore vsaj še do izgradnje novega kulturnega centra, v katerem bi morala najti stalne in primerne prostore tudi knjižnica.

Letos bo škofjeloška knjižnica praznovala tudi 25-letnico svojega obstoja. Ta dogodek bodo proslavili z različnimi prireditvami in posebno razstavo o razvoju knjižnice.

J. Krek

V Ratečah pri Škofji Loki

Dvajset mladih tamburašev

Na področju kulturnega delovanja so Reteče pri Škofji Loki znane predvsem po svojem tamburaškem orkestru. Retečani so pričeli tamburiti že pred okoli štiridesetimi leti. Prvi je vodil tamburaški orkester v Retečah dr. Alojzij Rant. Tedaj in kasneje, ko je prišel v roko taktirko Tone Kušar, je sestavljalo tamburaški orkester iz Reteč dvanajst glasbenikov in glasbenic.

Po vojni je ponovno oživel to zvrst glasbenega delovanja v Retečah Franc RANT. Ta uči fante in dekleta brenkati na bisernice, kontrašice, brače, bugarije in berde že prek dvajset let. V sedanji sestavi je pričel tamburaški orkester KUD »Janko Krmelj« vaditi pred dobrimi tremi leti.

Vodjo orkestra tov. Franca Ranta sem prosil za odgovore na naslednja vprašanja.

Koliko mladincev in mladink trenutno muzicira v tamburaškem orkestru?

»V tamburaškem orkestru igra trenutno dvajset mladincev in mladink.«

Kakšna je starostna in poklicna sestava članov orkestra?

»Najmlajši imajo okoli 15 let, najstarejši pa okoli 30 let. Poprečna starost članov orkestra je torej med 18 in 20 letom. V tamburaškem orkestru igrajo učenci, dijaki, študentje, delavci in uslužbenci.«

Katere instrumente lahko slišimo v vašem orkestru?

»V našem orkestru lahko slišite: tri bisernice, dve kontrašici, štiri prve brače, tri druge brače, dva tretja brača, eno prvo bugarijo, tri druge bugarije ter dva berda.«

Kako ste kupili instrumente?

»Prvotno so bili instrumenti last posameznikov. Kasneje smo se domenili, da tisti, ki bodo odšli iz orkestra, prodajo instrumente društvu. Instrumenti so povečini zelo izrabljeni. V zadnjem času smo dali nekatere popraviti v Sisak, tam pa smo kupili tudi nekaj novih instrumentov. Kakor hitro bomo imeli denar, bomo kupili še nekaj novih glasbil.«

Kako ste zbrali okoli sebe toliko mladincev in mladink?

»Nekateri so se mi ponudili sami. Ko sem spoznal, da nameravajo resno delati, sem povabil še druge, tako da jih je sedaj dvajset. Marsikdo bi še želel tamburiti v

našem orkestru, vendar novih ne sprejemamo vedno, ker je potrebno preveč časa, da jih vključimo v orkester.«

Kdo je naučil člane orkestra igrati na te instrumente?

»Člane orkestra sem naučil igrati na te instrumente jaz. Da uigram tak orkester, potrebujem približno leto dni. Povem naj, da večino tamburašev in tamburašic igra na pamet in, da igrajo po notah le tisti, ki imajo berde in bugarije.«

Kdaj vadite in koliko časa potrebujete, da se naučite nove skladbe?

»Vaje imamo dvakrat tedensko. Nove skladbe naštudiramo na treh do štirih vajah. Najprej vadimo posebej melodije in spremljavo, kasneje pa uigramo cel orkester na skupnih vajah.«

Kdo je spisal skladbe, ki jih izvajate?

»Izvajamo posebej za tamburaški orkester skomponirane skladbe, ki so jih spisali Fuček, Adolf Groebming in Emil Adamič. Nekaj skladb sem priredil tudi jaz.«

Kje ste že nastopili?

»Največ nastopamo doma v Retečah. Imeli smo tudi že precej brezplačnih nastopov v domovih na Bokalcah, v Preddvoru, Begunjah in na Golniku. Največkrat smo si pri tem plačali sami tudi prevoz. Opažamo pa, da na nas skoro vedno pozabijo društva in organizacije škofjeloške občine, čeprav bi radi ustregli prav vsakomur. Imeli pa smo tudi že nekaj plačanih nastopov.«

Kakšne načrte imate?

»Vsekakor bi želeli več nastopati. Ljudje opažajo, da RTV Ljubljana zelo malokrat predvaja glasbo v izvedbi tamburaških orkestrorov.

Številni, ki so slišali naše igranje, so menili, da bi lahko posneli nekaj skladb za to slovensko radijsko hišo.

Nastopi imajo tudi velik moralni učinek, ker mladi veliko raje vadijo.«

Kako gledajo vaščani na delo orkestra?

»Z delom orkestra so zadovoljni. Zavedajo se, da neda mladim le glasbenega znanja, temveč, da se marsikdo nauči tudi lepo obnašati. To je tudi veliko vredno.«

In za konec. Če želite kako prireditve poživiti z glasbo, ki jo malokrat slišite, pokličite tamburaše z Reteč pri Škofji Loki.

S. Jesenovec

Splošno gradbeno podjetje SAVA Jesenice razglša več prostih delovnih mest za:

VK in KV tesarje
VK in KV zidarje

Delovno razmerje je za nedoločen čas in je predpisano poskusno delo:

Za določeno število interesentov so po dogovoru in določenih pogojih zagotovljena tudi družinska stanovanja na Jesenicah.

Interesenti se morajo osebno javiti na upravi podjetja najkasneje do 30. 4. 1970., kjer dobe tudi vse podrobnejše informacije.

TISKARSTVO NA GORENJSKEM

Le še nekaj tednov nas loči od dneva, ko bo v Kranju s posebno slovesnostjo odprta nova, moderna tiskarna Gorenjskega tiska.

Da bi dali temu — smelo lahko rečemo, kulturnemu — dogodku tudi mi ustrezen podarek, bomo bralce v nekaj zapovrstnih zapisih vsaj bežno seznanili z zgodovino tiskarstva v svetu, posebej še na Slovenskem. Podrobneje, bolj natančno pa z razvojem tiskarstva na Gorenjskem, predvsem seveda v Kranju.

Preden pa pričnemo svojo pripoved, bo gotovo prav, če poudarimo, da smo hote zapisali besedo o kulturnem dogodku, ki ga bo pomenila otvoritev novega tiskarniškega poslopja, kajti tiskarne so bile že od nekaj bolj kulturne ustanove kot zgolj obrtniška ali industrijska podjetja. Tiskarne so bile pri vseh narodih, še prav posebno pa pri nas, pravečata politična in literarna žarišča. Moč tiskane besede je v Evropi že pol tisoletja tesno povezana z rasjo kulture, književnosti pa tudi z nazorskimi in političnimi bitkami.

Tega Slovincem ni treba s kakim trudom dokazovati: vsi namreč vemo, da je pričetek naše zavestne narodne kulturnosti prav v Trubarjevih prvih tiskih tam sredi šestnajstega stoletja. In da je bila tiskana beseda, ki jo je posredovalo stotine partizanskih tehnik, ostro orožje v osvobodilnem boju slovenskega naroda proti tolikokrat močnejšemu okupatorju.

Ne bo narobe, če v uvodu h kramljanjem o starih gorenjskih tiskarnicah omenim dejstvo, da so veljali tiskarski strokovnjaki že od nekaj kar za nekako delavsko elito (če se izrazim po starem). Uk v tiskarski stroki je bil vedno dolgotrajnejši kot v drugih obrtéh, zahtevana je bila večja izobrazba, delo v stroki je kar nehote stavca iz dneva v dan izobraževalo — njegovo delo ni smelo nikoli biti zgolj mehanično, zahtevalo je tudi obilico umskih sposobnosti pa tudi smisla za estetiko in harmoničnost. Književniki in politiki so

vedno gojili prijateljske stike s tiskarji. Gotovo je prav v tem dejstvu in v nadprečni izobrazbenosti tiskarskih delavcev tudi razlog, zakaj so bili sindikati grafičnih strok že od nekaj kar poslovično močni in složni. (Spominjam se let med obema vojnama, ko je tedanja grafična organizacija vzorno skrbel za svoje nezaposlene člane: če jim ni takoj prekrbela dela, jim je izplačevala podporo, skoraj enako plačil).

Res se nam je tale uvod kar precej raztegnil, a morali smo razpresti nekatere misli, da utemeljimo smisel naše prihodnje pripovedi o zgodovini — nastanku in prenehanju ali obstoju in razvoju — gorenjskih tiskarnic od l. 1688 dalje: treh v Kranju, po ene v Kamniku, na Viru pri Domžalah, v Grobljah, na Jesenicah, v Tacnu ob Savi in na Golniku; seveda bomo omenili tudi vrsto partizanskih tehnik na Gorenjskem, ki so častno sodelovale v osvobodilnem boju (Ukanc, Rudno, Davča, Log, Brode, Ločnica, Tacen, Kamniška Bistrica, Radomlje, Vliševk, Vinje, Sv. Trojica, Rudnik, Mačkov kot, Lenart in druge).

Pojasniti še moram, da bo pripoved o gorenjskem tiskarstvu temeljila v prvi vrsti na pogovorih s stariimi tiskarji, zdaj že upokojenimi ali pa še aktivnimi. Kolikor nekaterih od teh ni doseglo moje povabilo, jih po tej poti prosim za razgovor — računam na njihovo privrženost k stroki! Tako bi složno, s skupnimi močmi, postavili lep spomenik zgodovini gorenjskega tiskarstva. Naš namen, gotovo naš skupni namen je (poznejše pripombe in popravki naj — zaradi mojega povabila k sodelovanju — odpadejo!), čim natančneje orisati zgodovino gorenjskih tiskarnic in čim pravičneje oceniti njihovo družbeno in gospodarsko vlogo na našem področju. In ne nazadnje tudi njihov delež k slovenski kulturi.

(Nadaljevanje bo sledilo)
Črtomir Zorec

Pevsko društvo »Lira«

Ob petkovem komemorativnem koncertu v Kamniku v počastitev spomina dolgotrajnega dirigenta Cirila Vremšaka je odgovoril na nekaj vprašanj zdajšnji predsednik pevskega društva dr. Albert Čebulj.

Lira je menda prvo slovensko pevsko društvo?

»Da. Ustanovljeno je bilo že leta 1882. Tedaj je šlo 17 članov. V čitalnicah po Sloveniji so sicer delovali že prej pevski zbori, vendar samostojnih pevskih društev ni bilo.«

»Imate težave z vajami?«

»Posebni ne. Morda bi veljalo omeniti majhno sobo. Prej smo imeli svoj prostor nad kavarno, zdaj pa je tam mladinski klub. Vaje so vedno zelo dobro obiskane. Imamo jih dvakrat tedensko, pred turnejo ali nastopom pa tudi trikrat po dve šolski uri. Društvo ima sedaj 34 članov in če manjkajo trije naenkrat, je to že veliko. H kvaliteti petja in sploh k počutju v zboru veliko pripomore zborovodja profesor Samo Vremšak s svojo neugnano navdušenostjo in široko razgledanostjo.«

»Veliko nastopate?«

»Letno naštudiramo vsaj en kompletni program pesmi, če pa je potrebno, tudi več. S petjem se potem predstavimo domačemu občinstvu v Kamniku. Obiščemo najmanj še dva podeželska odra, nastopamo pa tudi v raznih kulturnih središčih kot je Rogaska Slatina ipd. Vsako leto naredimo turnejo zunaj naših meja.«

»Kje vse ste že bili?«

»Nastopali smo na Koroškem, v Italiji in Holandiji. Leta 1965 smo dosegli na tekmovalstvu v Arezzu v Italiji II. mesto. Bili smo edini jugoslovanski zbor, ki je bil nagradjen.«

»Člani društva so verjetno zaposleni. Kako gledajo podjetja na vaše turnee?«

»Ravno sem hotel poudariti, da nas gospodarska podjetja dobro razumejo. Člani našega društva lahko dobijo dopust. Podjetja nam poma-

gajo tudi z denarjem, ravno tako občina. Njihovo razumevanje globoko cenimo.«

»Gotovo ste prinesli kakšen poseben vtis s poti onkraj meje?«

»Sprejmemo nas povsod lepo. Najštevilneje so nas na Holandskem, saj je znano, da so tu doma največji ljubitelji pesmi. Nikdar tudi ne bom pozabil, kako je bilo na Koroškem pod Jerberkom. Naš koncert je prišlo gledat tudi pet pevskih zborov. Dvorana je bila nabito polna. Po končanem sporedu so zbori ostali. Izmenjali smo izkušnje in postali prijatelji.«

»Se anekdoto naj povem, ki se je pripetila, ko je gostoval pri nas pevski zbor iz Zahodne Nemčije. Stel je 75 članov. Prevodovdja je vprašal, koliko je nas. Povedali smo mu, da 35. »Ja, potem pa morate vsi peti, se je zasmjal. V našem društvu namreč ni ljudi, ki ne bi nastopali.«

»V petek, 3. aprila ste imeli v veliki dvorani Doma v Kamniku komemorativni koncert v spomin Cirila Vremšaka. Ali lahko poveste nekaj več o tem.«

»Letos poteka 70 let, odkar se je rodil dirigent in skladatelj Ciril Vremšak. Njegov spomin smo počastili s sporedom, ki je sestavljen iz njegovih skladb ter narodnih pesmi v njegovi priredbi. Umetniško vodstvo pri pevskem društvu Lira je prevzel že leta 1920, torej pred 50 leti, in uspešno sodeloval vse do leta 1962. Gotovo je dirigent, ki je najdlje vodil slovenski zbor. Intenzivneje je prijel za skladateljsko pero med leti 1930—40 in napisal vrsto skladb za moške zборе. Najboljše izmed njih sestavljajo prvi del koncertnega sporeda. Razen dveh so vse doživele krstno izvedbo. Večina avtorjevih umetnih pesmi je natisnjena za potrebe našega zbora, nekaj najuspešnejših pa je objavljenih v osrednji slovenski reviji za zborovsko glasbo Naši zbori. Veliko je priredil tudi narodnih pesmi,

po čemer je Ciril Vremšak še posebno znan. Plod tega dela sta dve zbirki narodnih pesmi, ki sta bili objavljene v letih 1964 in 1966. Izkušnje pri delu z zborom, naravna nadarjenost in velika mera kreativne energije so ga izoblikovala v sposobnega ustvarjalca. Prirojen dar za pravo mero, jasnost in zakroženost oblike ter čut za logičnost in hkrati spevno izpeljano melodično linijo kažejo na pristnega in iskrenega glasbenika. Lahko bi rekli, da je klesal Ciril Vremšak svoj slog, izhajajoč iz tradicije pozne romantike.«

»Kakšno je kamniško občinstvo?«

»Hvalično. V več letih smo si ga vzgojili, da toplo sprejme tudi umetne pesmi. Dvorana je bila do sedaj še vedno razprodana.«

»Čez dve leti boste slavili že 90-letnico. Kako jo boste proslavili?«

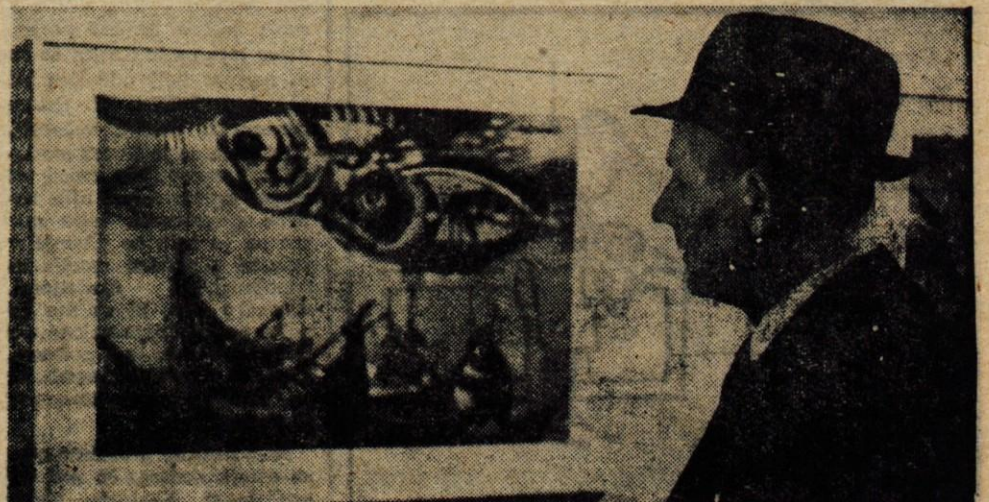
»Pogovarjali smo se že, da bi jo v okviru večjega festivala pevskih društev. Opozorili smo že kulturno-prosvetno zvezo Slovenije. — Zelel bi še poudariti, da je Lira med redkimi slovenskimi društvimi, čeprav je najstarejša, da ni nikdar kvalitetno padla niti na poprečno raven.«

»In kakšne imate načrte?«

»V letošnji sezoni smo naštudirali dva kompletna programa. Poleg tega, ki je bil pripravljen v spomin Cirila Vremšaka, imamo pripravljene še enega za desetdnevno gostovanje v Nemčiji. Na turnejo po štirih mestih bomo šli v maju. Spored obsega prerez razvoja Gallusovih pesmi in umetne pesmi. Razen tega sodelujejo tudi v tekmovalstvu zborov, ki ga prireja RTV Ljubljana. V ta namen smo posneli tri pesmi.«

Zelimo si, da bi tudi vnaprej delovne organizacije in občinska skupščina imeli posluh za naše delovanje. Z njihovo pomočjo bomo pridobili vse težave, saj nam volje ne manjka.«

I. Sivec

Detajl z razstave akademskega slikarja Miligoja Dominka, ki so jo odprli minuli petek, 3. aprila, zvečer v galeriji Mestne hiše. — Foto: F. Ferdan

KZK Kranj
OBRAT KLAVNICA
razpisuje

več učnih mest
za vajence mesarske stroke.

Pogoj za sprejem je uspešno zaključena osemletka. Prijave sprejema uprava obrata Klavnice — Kranj, Maistrov trg 7.

Preplah zaradi analfabeta

Na Švedskem se je sestel parlament, da bi razpravljalo o nezasišanem odkritju statistike: odkrili so enega Šveda, ki ne zna brati in pisati. Na Švedskem je veljalo prepričanje, da ni analfabetov med njimi že 32 let. Parlament je takoj odobril denar za 19-letnega mladeniča, ki se po krivdi svoje učiteljice ni naučil brati in pisati. Učiteljico so zaprli, mladeniča pa vsak dan vozi v šolo taksi. Analfabeta so odkrili, ko je hotel vzeti v banki posojilo, vendar se ni mogel podpisati. Direktor banke je menil, da gre za goljufa, zato je poklical policijo. Sedaj vsa dežela spremlja napredovanje prvošolca.

Obvezni zračni baloni

Po odločitvi ameriškega ministra za promet bodo morali ameriški proizvajalci avtomobilov od leta 1972 naprej vgrajevati v osebne avtomobile specialne sisteme za zaščito pred poškodbami v nesrečah. Eden od teh sistemov je zračni balon, ki se v trenutku trčenja avtomatsko napihne pred potniki v avtomobilu in tako prepreči udarce v armaturno ploščo, prednje steklo ali v vrata. Vreče bodo izdelovali iz najlona. Balon se napihne v pol sekunde električno ali mehansko.

Jod in plešavost

Nedavno tega so francoski učenjaki ugotovili, da lahko nekatere jedi bogate z jodom in vitamini B lahko ozdravijo, če ne samo do neke mere preprečijo plešavost. Med jedmi z veliko joda omenjajo školjke, rake, tunino, gobe, beluše itd.

Udobje v avtomobilu

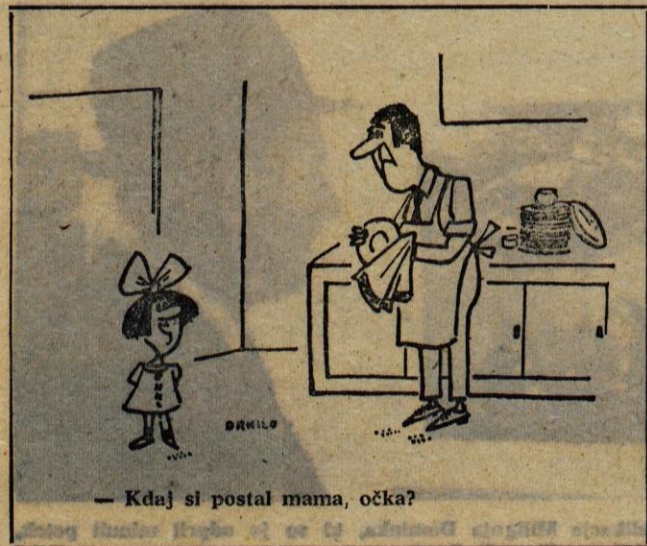
Novo vrsto udobja v avtomobilu so si izmislili japonski izdelovalci avtomobilov. Poleg vžigalnika za cigarete so vstavili še majhen bojler za toplo vodo. Sopotniku tako lahko voznik postreže s pol litra vrele vode. S tem seveda ni nihče zadovoljen, če pa v vodo vsujete čaj ali kavo, je zadeva drugačna. Vodo lahko uporabite tudi za pripravo hrane za otroke.

Mednarodni hotelski red

Vsako ima rad na počitnicah red in predvsem mir. Vendar pa nekateri hotelirji prihajajo v zadrego, ko usklajajo različne navade in temperament gostov iz različnih držav. Na imenitno misel je prišel nek britanski hotelir, ko je obesil v hali tale napis: »Prosimo gospode Amerikance in Avstralce, da se vrnejo v hotel pred drugo uro po polnoči. Gospode Nemce prosimo, da ne vstajajo pred šesto uro zjutraj. Gospode Italijane prosimo, da ne prepevajo po deseti uri zvečer.«

Zdravljenje z lakoto

Na univerzitetni kliniki v Moskvi so začeli preučevati kaj nenavaden način zdravljenja kožnih bolezni. Bolnik mora stradati in menda se na ta način reši neprijetne koprivnice in še nekaterih kožnih bolezni. Gladovanje traja sedem, deset ali dvajset dni, odvisno od tega, kako bolnik prenaša tako »zdravljenje«. Med tem sme bolnik piti samo mineralno vodo. Zdravniki priporočajo tudi kar najdaljše bivanje na svežem zraku. Po preteku stradanju posvečenih dni začne bolnik postopoma spet prehajati na prejšnjo prehrano. Najprej začne uživati redke, kasneje gostejše sadne sokove, sadje, zelenjavo in mlečne izdelke.

— Kdaj si postal mama, očka?

Po današnjem našem znanju obstaja vesolje iz milijard zvezdnih sistemov ali galaksij, od katerih spet vsak sestoji iz milijard zvezd. Blizu zunanega robu enega takih sistemov — naše Rimske ali Mlečne ceste — se giblje zvezdica srednje velikosti in zmerne temperature — naše Sonce.

Zemlja je samo delček tiste gmote, iz katere so pred davnim časom iz neznanih vzrokov nastali Sonce in njegovi trabantji, ki ga obkrožajo. Zemeljska skorja je debela le nekaj kilometrov, pod njo vre žareča masa kamenin in metalov. Clovek in njegovi življenjski tovariši, živali, žive tedaj med žarom in ognjem — hodimo po ukročenem pepelu ohlajajoče se zvezdice, oplaja pa nas žareča vročina zvezde, okrog katere krožimo. Kakšno negotovo stanje! Le malenkostnega, dalj časa trajajočega zmanjšanja ali stopnjevanja sončne energije bi bilo treba, pa bi bilo izbrisano to življenje.

Tisto, čemur pravimo vesolje, je pojm, nerazrešljiv, nedoumljiv. Vemo le, da mu ni kraja in da z novimi tehničnimi sredstvi odkrivamo vedno nova in nova svetovja.

dve zvezdi. Razdalja med njima je več kot stokrat večja kakor razdalja med Zemljo in Soncem. Vendar tudi to še ni vse! Z občutljivejšimi instrumenti izvemo, da je tisto, kar je za prsto oko ena sama zvezda stalnica, v resnici skupina šestih zvezd, ki tvorijo tri pare in vsak od njih se giblje v svojo smer.

V moderni astrofiziki se nam na videz mirno nebo kaže kot zapletena neurejenost, v kateri hite nešteta sonca, posamič in v skupinah, križem krazem, tako kot vzemirjene molekule v plinu. Zvezda Vega se nam bliža s hitrostjo 13 km na sekundo, Aldebaram se oddaljuje s 53 km/sek., Arktur pa hiti od nas stran s 153 km/sek. Zadnji dve zvezdi Velikega voza hitita v svojo smer, medtem ko se ostale zvezde tega ozvezdja gibljejo z ogromno naglico ravno v nasprotno smer. In vendar je to ozvezdje za človeka prav takšno danes kot je bilo pred tisočletji.

Tudi naš planet Zemlja v tem oziru ni izjema. Sonce se giblje s hitrostjo 19 km/sek. po svoji poti med zvezdami Mlečne ceste in vleče s seboj Zemljo in ostale planete. Istočasno pa se ves

lahko gledamo milijone in milijone let nazaj v preteklost vesolja. S pomočjo najmočnejših teleskopov in fotografske plošče pa premostimo celo milijarde let.

Svetlobne žarke lahko zastavi že tenka plast plinov ali prašni delci. In vendar se širijo s stalno hitrostjo 300.000 km/sek. na vse strani svojega izvora, na daljave, ki jih obvladajo šele po mnogo sto milijonih let. Tako nam svetlobni žarki pričajo o relativni praznoti vesolja v njegovem ogromnem obsegu.

Če fotografiramo posamezne dele neba, lahko približno ocenimo število zvezd. V observatoriju harwardske univerze, ti pokažejo 35×42 cm veliko fotografsko ploščo, na kateri ni nič manj kot dva tisoč neznansko oddaljenih galaksij, to se pravi 2000 različnih mlečnih cest. Celotno število galaksij v vesolju cenijo na mnogo sto milijard.

Iz koliko zvezd pa sestoji taka galaksija? Po raznih zamotanih računih in dolgotrajnih opazovanjih cenijo število zvezd v naši galaksiji na približno sto milijard, toda druge galaksije so ogromnejše.

Zemlja - prašek v vesolju

Oglejmo si npr. Kastorja in Poluksa, dve znani zvezdi, ki sta že pred Grki — ti so jima dali tudi ime — veljali kot par. Imenovali so ju Dvojčka, ker sta na nebu tako blizu skupaj, obe približno enako svetita. Teleskop, spektroskop in fotografska plošča pa nam kažejo, da je njuna sorodnost samo navidezna, ker ju z zemeljskega zornega kota tako vidimo. Dvojčka sta dejansko dve različni zvezdi, vsaka s svojo lašno krožno potjo, poleg tega pa je Kastor še en in polkrat bolj oddaljen od nas kot Poluks. V tistem neznatnem delčku večnosti, v katerem se je človek ukvarjal z opazovanjem zvezd, ni mogel ugotoviti pri njih nobene spremembe, tako neznatno je njihovo gibanje v primeri z globino vesolja in nepojmljivimi razdaljami. Cloveško oko, ki se mu že polet nadzvočnega aviona, če leti zelo visoko, zdí počasen, ne more dojeti sprememb, ki se dogajajo v neizmernem prostoru.

Toda našemu prostemu očesu ostaja skritega še več. Če pogledamo Kastorja skozi teleskop, ugotovimo, da ne gre za eno samo, temveč za

sončni sistem, z njemu najbližjimi zvezdami Mlečne ceste vred prevača v velikem loku s hitrostjo 240 km/sek., kajti Mlečna cesta se vrti kot orjaško, iz samih zvezd sestavljeno kolo. Pa ne le to! Poleg tega drvi v vsej svoji ogromnosti neznano kam po vesolju.

Vse pojave v vesolju gledamo in vidimo take kot so bili nekoč in ne takih kot so sedaj, kajti tudi svetloba potrebuje čas, da preleti ogromne daljave. Sonce vidimo tako kot je bilo pred osmimi minutami, Sirius se nam kaže tak, kot je bil pred devetimi leti, Gostosevci (Plejade) pa celo kot so bili pred petsto leti.

Pri jasnem nebu brez lune lahko tudi s prostim očesom opazimo slaboten svetlobni oblak v ozvezdju Andromede. To je zvezdni sistem, podoben naši Mlečni cesti — nam najbližja Meglenica. Vidimo pa jo takšno, kakršna je bila pred poldrugim milijonom let. Ta čas potrebuje svetloba, da pride od nje do nas. Kaj se je v tem poldrugem milijonu let godilo z njenimi zvezdami? Kdo ve?

Meglenica v Andromedi leži na skrajni meji tega, kar še lahko opazimo s prostim očesom. Z daljnogledom pa

Da bi mogli vsaj približno razumeti ogromno razsežnost vesolja, se poslužimo naslednjega primera: recimo, da je Zemlja velika kot pika na koncu stavka. Premer Zemlje se je tako skrčil od resničnih 12.740 km na nekako pol milimetra, kar pomeni pomanjšanje 1:25.000.000 ali z besedami: petindvajset milijard kilometrov vzamemo kot enoto. Če sedaj v istem razmerju pomanjšamo nekatere razdalje v vesolju, pridemo do zaključka, da znaša razdalja med Zemljo in Luno 16 milimetrov, oddaljenost Zemlje od sonca 6 metrov, oddaljenost najbližje zvezde stalnice 1600 km. Premer naše Mlečne ceste bi bil v tem primeru 40.000.000 km in oddaljenost meglenice Andromede 750.000.000 km.

Na ta način si lahko ustvarimo skromno sliko o obsežnosti, ki jo ima vesolje za nas pri sedanjih stopnjah znanosti. Če upoštevamo, da je meglenica v Andromedi pravzaprav najbližja sosedja naše Mlečne ceste in da obstajajo neštete meglenice, ki so milijon in milijonkrat bolj oddaljene, potem šele komaj zaslutimo nepojmljive razdalje v kozmosu. In to je samo revna slika. Resnica pa neizmerno presega vse naše slutnje.

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

89

Potem preidejo na glasovanje. Za združitve slovenskega razredno zavednega delavstva s komunistično usmerjenim delavstvom v Italiji glasuje devetindeset od dvainšestdesetih delegatov. Le eden glasuje proti, dva pa se glasovanja vzdržita.

Tak izid povzroči še večje navdušenje, s katerim sprejmejo resolucijo:

— Meddeželna konferenca slovenskega proletariata v Trstu ugotavlja na svojem zboru dne 21. septembra 1919 potrebo strnitve slovenske organizacije z organizacijo italijanskega proletariata v Julijski Benečiji in nalaga svojemu izvrševalnemu odboru, naj o tem obvesti izvrševalni odbor italijanske organizacije v Trstu o pristopu slovenskega proletariata v komunistično organizacijo delavstva v Italiji. Pristop slovenskega in hrvaškega proletariata v italijansko komunistično organizacijo pa nima nikakršne zveze z italijanskimi političnimi, državnimi in nacionalističnimi vprašanji...

Ta vprašanja bo za proletariat in proletarsko slovensko ljudstvo rešila revolucija...

6

Z občutkom moči in zaupanja v prihodnost zapuša Štefi konferenco. Mudi se ji. Rada bi šla k Bajberlovim, pa jo ustavi rudar Pahor, pri katerem stanuje Slavko.

»Čestitam vam,« ji rudar seže v roko, potem pa pripoveduje, kako je bil nad njenim dejanjem navdušen Slavko, pa tudi drugi v Idriji, med njimi celo meščani in najbolj zagrizeni nasprotniki socialistov. »Saj razumete. Brali so v 'Edinosti'. To jih je premotilo,« govori rudar malce nenaravno in zmeden, v resnici pa se je šele sedaj spomnil, da so se idrijski socialisti samo navduševali, k akciji pa niso prispevali ničesar.

»Tudi tega je kriva 'Edinost'. Ko bi o tem pisal naš delavski časnik, ki ga, žal, še vedno nimamo.«

»Imeli ga bomo,« Štefi ne razume rudarja, kaj bi ji rad povedal, rudarju Pahorju pa je prav, ker ga je Štefi za trenutek spravila iz zadrege z opozorilom, da so na konferenci govorili tudi o tem in da je za ustanovitev novega delavskega časnika zadolžen sodrug Ivan Regent. »Še pred Novim letom bo poskrbljeno, da bo list začel po Novem letu izhajati. Mi pa bomo poskrbeli, da bo časnik našel pot med slovenske ljudi.«

Toda rudar Pahor je že po kratkem pogovoru o novem strankinem časniku zopet pod vtisom slabe vesti, ker idrijski socialisti niso sodelovali pri uresničitvi pobude kobariških socialistov, na katere so gledali kot na kmete in ne kot na 'prave socialiste' nekoliko brezbržno, kar je posledica zanemarjanja pogovorov o kmečkem vprašanju v delavskih krajih iz starih socialno-demokratskih časov. Tako so pri pomoči stali ob strani, čeprav so o njej govorili.

»Veste, v Idriji smo malce zmedeni,« govori rudar ozke oči kot ije kakor na vsem ozemlju med Idrijo in Škofjo Loko. »Ljudje so poparjeni. D'Annunzio, saj veste! Ne vemo, kaj bo z nami?«

Štefi, ki bi rada govor čimprej končala in pohitela k Bajberlovim, pa prekine rudarjevo jadicovanje in zmedenost.

»Če so ljudje zmedeni in poparjeni,« pravi, »bi razredno zavedni delavci ne smeli biti, marveč bi se morali še bolj trdovratno prizadevati, da bo D'Annunzia in njemu podobne male in velike imperatorje odplaval čas,« govori Štefi malce pridigarško in v razpoloženju, ki ga ji je vtisnila konferenca, in v resničen, že na Bavarskem pridobljenem prepričanju, da brez boja za revolucijo revolucije nikoli ne bo.

Tak ton pa se rudarju Pahorju zdi žaljiv. Star socialist je, revolucionarno prepričan socialist. Zato mu takih naukov ni treba vtepati v glavo.

»Ne mislim drugače kakor vi,« le s težavo prikriva užaljenost. »Revolucionar sem. Obsojam Kristanov ministerializem onstran demarkacijske meje. Obsojam kakor revolucionarni italijanski sodrugi obsojajo Oberdorferja, Puecherja in vse, ki se še imajo za socialiste, v resnici pa se ne razlikujejo od nacionalističnih nestrpnih, o

čemer priča njihov koprski list 'L'Istria Irredenta',« govori rudar, obenem pa bi v svoji užaljenosti najraje rekel, naj ga Štefi ne poučuje o tem, kdo je pravi socialist in kdo ni, marveč naj raje o tem pouči svojega sina, saj je fant čedalje bolj pod vplivom inženirja Klavede, rudniškega inženirja in nepomirljivega liberalca.

Ja, to bi ji moral reči, srbi rudarja jezik, a molči in se prav tako s prikričano užaljenostjo poslovi, ker se Federlovi mudi k nekim starim znancem. Sele potem se mu jeza ohlaja, obenem pa resnično zaskrbljeno misli na Slavka, ki je po njegovo resno na tem, da se bo po prepričanju izneveril svoji materi in počasi postal liberalec, namesto da bi potem, ko bo odrasel in se izšolal, pomagal kot izobraženec boju delavskega razreda.

»Pravzaprav bi jo moral posvariti,« gleda k izhodu za Federlovo.

Federlove pa ni več.

»No, pa kdaj drugič,« si pravi, v njem pa dozoreva sklep, da bo Federlovo opozoril na 'nevarnost', ki preti njenemu sinu, če bo ostal prijatelj inženirjevega sina. »Sicer pa bi ga na prepričanje njegove matere moral opozoriti že sam,« reče predse in stisne ustnice v zarezo, ker je to že nameraval in skušal razdreti prijateljstvo med Slavkom in inženirjevim sinom Karlom, pa mu je to preprečila žena in se celo razburila kakor še nikoli do tedaj.

— Sramuj se! — ga je oštevala in mu dopovedovala, da nima pravice, da bi se vmešaval v Slavkovo prijateljstvo.

— Vsak človek si izbira prijatelje sam. Drugi nimajo nobene pravice, da bi se v to vmešavali. Sramuj se svojih misli! Prijateljstvo razdirati? Ni to podlo? Prijateljstvo ni navadno tovarištvo. Je nekaj globljega! Tudi meni niso vsi tvoji prijatelji pri srcu. Pa mi ni še nikoli prišlo na misel, da bi medte in prijatelje zasekala prepada.

Take levite mu je pela.

Ni ji mogel ugovarjati.

Dal ji je prav.

Zato se ne bo vtikal v usodo svojega varvanca. Pustil jo bo njenemu toku...

O začetkih železarstva v Kropi 3

Omembe vredno je tudi na pol pozabljeno ljudsko izročilo iz vasi Otoče, da je tod mimo nekoč vodila rimska cesta.

Bližnja dolina Lipnice je torej imela vse pogoje za zgodnje naselje. O tem pričajo tudi arheološke najdbe. V okolici Kamne gorice so ljudje pri oranju večkrat našli na lončene črepinje, ki so na zraku hitro razpadle. Arheolog dr. Walter Schmid je ugotovil, da so najdeni lončeni koščki posamezni deli piskrčkov, v katerih so davni narodi — bržčas Japodi — topili rudo, in to kar v kovačnicah. Če je ta ugotovitev pravilna, bi lahko postavili začetke kamnogoriškega železarstva v čas nekaj stoletij pred našim štetjem. V zvezi s temi najdbami je verjetno tudi težka žlindra, katero so našli leta 1939 blizu Kamne gorice. Tudi rimska doba je tukaj zapustila sledove. Kamnogoričan Adolf Kapus je našel na svojem vrtu dva rimska novca iz časa Diokleciana (285–305 pr. n. št.). Baje so našli tudi bronasto rimsko ostrogo.

Nekaj kilometrov stran od Kamne gorice, ob samem vznožju skalnatega pobočja Jelovice, leži Kropa. Sem prihajajo mnogi turisti in si ogledajo kovaški muzej, »Slovensko peč«, vigenjc »Vice«. Le redki pa vedo, da je bil v Kropi najden star keltski novc. Ta najdba pa lahko precej spremeni vse dosedanje domneve in ocene o starosti železarstva v Kropi in njeni okolici. Bakreni novčič premera 21 mm časovno sodi v 2. stoletje pr. n. št. Na eni strani novca je upodobljen jezelec na konju, na drugi strani pa je glava z diademom. Nad glavo in pod jezdecem je napis ADNA, kar naj bi pomenilo barbarskega poveljnika Adnamatusa. V Kropi so pred II. svet. vojno odkrili keltske grobove. Kot v Kamni gorici, je bila tudi v Kropi najdena žlindra iz nekdanjih prazgodovinskih ali zgodnjerednjeveških vetrnih peči.

Arheološke najdbe pa se ne nahajajo samo ob vznožju Jelovice, ampak se nadaljujejo tudi na njenih pobočjih. Na hribočku Gradišče nad pla-

nino Vodice še danes vidimo sledove neke stare zgradbe, katere tloris je pravilen krog s premerom pribl. 15 metrov. Pomembno je, da so tudi v bližini tega gradbišča stare rudne jame.

Se nedavno so zgodovinarji domnevali, da je bila okolica Železnikov v rimski dobi pokrita z gostimi, neprehodnimi gozdovi in da so šele v 12. in 13. stol. brižinski škofje naselili tam prve koloniste iz Bavarske in Tirolske. Zato je toliko bolj zanimiva najdba bronaste rimske fibule na kraju imenovanem »pod Ruden«. V bližini je hrib »Stalca«, ki arheološko še ni bil raziskan, našli so pa na njem debele plasti žlindre. Fibula je bila najdena v globini 2,5 m, v grapi, ki vodi od »Stalca« proti rudnim jamam v notranjosti Jelovice. Nad hribom »Stalca« leži vas Kališe. Tukaj so našli grobove iz halstattske ip rimske dobe in so še neraziskani. Opazni so tudi sledovi prazgodovinskega naselja.

Iz vseh teh, sicer skromnih podatkov, izhaja, da je bila Gorenjska že pred prihodom Rimljanov relativno gosto naseljena. Tako je bila dolina Lipnice in njena jeloviška okolica tedaj tudi že naselje-

na. Rimljani so po zavzetju naših krajev še pospeševali razvoj železarstva, odpirali so nove rudnike in ustanavljali nova naselja. Slovani so ob svoji naselitvi v 6. in 7. stol. našli tukaj ostanke romaniziranega keltskega prebivalstva in tako so skupaj z njimi nadaljevali železarsko

dejavnost. Železarstvo se je sprva počasi, potem pa vse hitreje razvijalo, dokler ni po dolgih stoletjih z ustanovitvijo kovaških naselij in z nadaljnjim tehnološkim razvojem v 17. in 18. stol. doseglo velik napredek in hkrati svoj najvišji vzpon.

Z. Šmitek

L. Benesch: Prizor iz stare Kroke (1894)

(Nadaljevanje)

Od vseh preživelih kurirjev se je samo Rjavčev Tonček sub vrnil nazaj v karavlo. Bil je zadnji v koloni in ga niso mogli zadeti. Sprva je Tone menil, da je sam preživel napad.

Naključje je hotelo, da je Beštrovemu Cirilu iz Dobrega polja odvezan čevljev rešil življenje.

Beštrov Ciril je bil četrti v koloni. Blizu pokopališča talcev se je Ciril ustavil: »A se ti je čevljev odvezal?« ga vpraša Avsenek. »Ja,« je odgovoril Ciril, »pa tako vražje me zebe.« Zaradi zavezovanja čevlja je Ciril nekoliko zostal. Če je bil prej četrti, je bil potem deveti ali deseti v koloni. Ker je vseh prvih pet kurirjev padlo, bi padel tudi Beštrov Ciril, ker je bil prej četrti v koloni.

Po smrti kurirjev so preživeli kurirji odšli za dva do tri dni domov, da so se nahranili, preoblekli in opomogli od prestanega strahu.

Potem je kurirska postaja znova delovala. Za komandirja je bil imenovan Franc Reš iz Gorice, dobili so nekaj novih kurirjev in vse do osvoboditve nihče več ni padel.

Jože Vidic

Zaseda
v Dragi

V koloni kurirjev je bilo tudi nekaj članov partizanske tehnike »Špik«. Tehnika je bila ustanovljena na jesen 1943. leta, bila pa je v zgornjem delu Drage. V tehniki so imeli radioaparati na baterije. Poslušali so razna poročila in jih razmnoževali na ciklostil. Kurirji so poročila raznašali v vse enote Kokrškega odreda in aktivistom na terenu. Na tehniki so delali Tonček Prešeren, Martin Prešeren in njegova sedaj že pokojna žena Ivanka, Lado Torkar iz Lesc, kuhar je bil Janko Slibar, za kurirja tehnike pa sta bila Mulejev Tinček iz Begunj in Rudi Gaberc, sedaj profesor na akademiji za upodabljanje umetnost v Beogradu.

Sredi januarja je na tehniko prišel Slavko Benedik-Vinko. K nam je bil poslan od pokrajinske tehnike za Gorenjsko, da pregleda uspešnost našega dela. S seboj je prinesel odlok, da sta Lado Torkar in Franc Naglič imenovana na novo dolžnost pri pokrajinski tehniki.

Usodnega popoldneva (27. I. 1945.) je Naglič v Dragi sre-

čal kurirja Reša, ki mu je dejal: »Zvečer gremo kurirji v akcijo. Lahko greste z nami.« Tako so se zvečer kurirjem blizu sedanjega gostišča v Dragi priključili še člani tehnike »Špik«, in to Franc Naglič z Bleda, Lado Torkar, dva kurirja tehnike in Slavko Benedik-Vinko. Ker je bil Torkar bolan, je v Dragi posodil smučke Nagliču. Pri menjanju smučk je Naglič nekoliko zaostajal za kolono. Samo on je bil na smučkah.

Člani tehnike so bili namenjeni s kurirji do Vrbenj, nato pa bi šli po zvezi naprej do Save, kjer je bil pri reki pripravljen zaboj za prevoz čez Savo.

Franc Naglič je s pospešenimi koraki na smučkah dohiteval kolono. Ko v koloni dohiti kurirja Reša, mu leta reče: »Če bi zdaj padli v zasedo, bi Nemci najprej udarili po tebi, ker si na smučkah. Mislili bi, da si partizanski oficir.«

Naglič je zamahnil z roko, se nasmejalo in se pognal naprej. Hitro se je bližal ospredju kolone. Samo še trije kurirji so bili pred njim, ko se je iz Vazarjeve hiše in starega gradu vsul snop svetlečih krogel. Prva dva kurirja sta takoj padla, tretji pa se obrne in reče Nagliču: »Malo se umakni, pa hitro nazaj.« Komaj je to izgovoril, že je padel smrtno zadet. Naglič se je sunkovito vrgel na desno v sneg. Bil je v veliki zagati, ker so ga sedaj ovirale smučke. Medtem ko so Nemci silovito streljali po kurirjih, je Naglič v globokem snegu odpenjal smučki. Ker se je pri padcu zaril globoko v sneg, so Nemci verjetno menili, da je mrtev. Ko je snel smučke, se je začel počasi plaziti proti potoku. Tam se je skrnil pod sneg na bregu in v mrzli vodi čakal, da Nemci odidejo. Seveda tega ni mogel dočakati v ledenomrzli vodi sredi januarske noči, ko je drevje pokalo od mraza. Počasi se je po vodi umikal nazaj proti Dragi. Srh ga je spreletaval, ko je v vodi zagledal kurirja Alojza Pintarja iz Zapuž. Z odprtimi očmi je vznak ležal v potoku in nepremično zrl v svetlečo luno, ki je bila tisto noč tako naklonjena sovražniku. Voda je narahlo zakrivala njegov obraz, rdeči kolobarčki krvi pa so kot rdeči cvetovi krožili po potoku, dokler jih ni voda odnesla proti Begunjam.

Pri umiku Naglič ni srečal nobenega kurirja. Sploh ni vedel, koliko je ostalo živih. In spet so policajski skočili iz hiše, jim odvzeli orožje in drugo opremo, nato so jih vrgli čez plot v globok sneg. Ob enajsti uri ponoči 27. januarja 1945. leta je za plotom v Dragi ležalo 7 mrtvih kurirjev in Slavko Benedik-Vinko, član pokrajinske tehnike. Obudimo spomine na padle tovariše. Kdo so bili žrtve zasede, od kod so bili doma in kdaj so odšli v partizane?

(Se nadaljuje)

Ivan Jan

Iz kronike kokrškega odreda

12

Poleg tega je bilo imenovano še vodstvo tehnike ter vodstvo štabne patrulje. Zelo pomembno so bile tudi obveščevalne točke, ki so sodile v sestav obveščanja centra. Te točke so bile: »Krvavec« — vodja Janez Pavšnar; »Poljana« — vodja Franc Mravljica-Silvo; »Tržič« — vodja Janko Mokrel; »Dobriča« — vodja Alojz Pristavec; »Stol« — vodja Ivan Saksida; »Špik« — vodja Ivan Markelj in »Zirovnica« — vodja Tine Nadižar-Edi.

Ob tem je bila še cela vrsta ustanov: ambulanta A, ambulanta B, odredna bolnišnica, 9 kurirskih postaj, 3 puškarske delavnice, 2 čevljarški in 1 krojaška delavnica ter radijska ekipa.

Ves odred je štel 11. 10. 1944 610 mož, vendar je ta številka valovila. Tako je bilo 21. oktobra 1944 v odredu 576 ljudi (Arhiv IZDG F 338/II in F 339/I).

POMEMBNOSTI PARTIJSKE IN SKOJEVSKE ORGANIZACIJE

V vseh bataljonih in odrednih ustanovah so bile v tem času številčno že precej močne partijske in skojevske organizacije, 28. oktobra 1944 je bilo v odredu, ki je štel 576 ljudi 171 članov KP, 40 kandidatov ter 122 skojevcev. Po bataljonih pa je bilo takole:

v I. bataljonu je bilo 31 članov KP, 9 kandidatov, 20 skojevcev; v II. bataljonu je bilo 28 članov KP, 41 skojevcev; v III. bataljonu je bilo 21 članov KP, 23 skojevcev.

Prav v vseh ustanovah so bile partijske celice, medtem ko skojevskih grup ni bilo toliko. To zaradi tega, ker so bili v ustanovah predvsem že starejši ljudje. Te številke povedo, da je partijska organizacija v odredu naglo naraščala in prek nje tudi politično delo.

Posebno aktivni ter z visoko borbena moralo so bili skojevci. Njihova vrednost se je kazala pri izvajanju akcij.

Kljub številnim pohodom in spopadom vodstvo partijskih organizacij ni opuščalo sestankov, ki so bili pred vsako akcijo, posebej pa še študijski. To se je pokazalo tudi pri delovanju: kjer je bila dobra partijska in skojevska organizacija, je bilo tudi največ akcij. V tem času je partijska organizacija uvedla tudi letede sestanke, ki so zasledovali predvsem to, da zagotove enotnost in skladnost poveljstev in njihovega delovanja. To so bili kratki sestanki, ki so običajno reševali in na hitro pretresali le kako najaktualnejše vprašanje. Take sestanke so sklicevali na hitro tudi med pohodi in navadno celice štabnega osebja po bataljonih. To ne pomeni, da se jih niso posluževale tudi druge celice, kajti delovali so pozitivno.

Ob številnosti pa so bili partijci predvsem mladi člani s kratkim stažem, tako kot je bila mlada tudi edinica. Zato so se morali vrstiti pogosti sestanki, kajti le tako je bilo mogoče na hitro utrditi partijsko in skojevske organizacije.

Partijska organizacija je v teh dneh naglo naraščala in kriterij za sprejem v partijo oziroma SKOJ je bila predvsem borbena, tovarištvu, predanost, skromnost in pripravljenost na učenje. Za vzgojo mladega članstva so služile različne akcije. Na sestankih so s pomočjo starejših članov analizirali vsak dogodek. Tako je partija naglo dobivala značaj gonilne sile. Pri tem pa ni odveč omeniti, da v tej mladi enoti tedaj ni bilo nobenega predvojnega komuniste, niti ne komuniste iz leta 1941 ali 1942.

Zelo pomembno je bilo tudi utrjevanje sodelovanja s terenskimi organizacijami, kajti večkrat je prišlo do raznih trenj, do različnih pogledov, ki so zmanjševali uspehe predvsem na političnem polju. Glede na razvijanje in razraščanje domobranstva v

tem predelu je bilo to toliko pomembnejše. S pomočjo okrožnega in okrajnih komitejev na terenu so bile kmaulo izvedene čistike. Vsi nepotrební ljudje in predvsem nosilci nesporazumov, so bili izločeni s terena ter poslani v vojaške enote. Aktivisti, ki so ostali na terenu, so bili potem iz dneva v dan boljši. Partijska organizacija odreda je budno pazila, da se odnosi med terenskimi organizacijami in vojaškimi odrednimi enotami niso kačili. Če pa je do tega le prišlo, so bili vzroki hitro odstranjeni.

V okviru partijske organizacije so bili posebno aktivni mladi komunisti — skojevci. Tudi ta organizacija je vse od nastanka odreda naglo naraščala, saj je bila večina borcev mladih.

Tekmovanje, ki je potekalo v enotah IX. korpusa in se je tu odvijalo vse do 20. oktobra, je bilo usmerjeno predvsem v povečano mobilizacijo, v sprejemanje novih skojevcev ter razširjanje znanja in propagande.

V tem času je bilo v odredu sprejetih v SKOJ 127 mladincev. Sprejeti so bili vsi tisti, ki so kazali voljo do boja, ki so bili disciplinirani tovariši in pripravljeni sprejemati osnovne pojme o organizaciji in marksistični ideologiji. V ta namen je bilo sredi gozdov v nekaj mesecih cela vrsta sestankov. V vsem odredu je bilo prirejanih 75 organizacijskih in študijskih sestankov — izmed teh 40 študijskih — ter poleg tega še 11 mitingov. Večina teh mladih fantov je tedaj prejela prve pojme o Osobodilni fronti, o mladinski in partijski organizaciji, o oktobrski revoluciji, o zgodovini in delovanju KPJ, o fašizmu in kapitalizmu ter o ciljih in vsebini našega boja.

Tako delovanje se je naglo pokazalo v odnosu do discipline ter širjenja propagande in boja navzven. Po bataljonih so se razvili stenčasi, kjer so se prvi mladinci urili v opisovanju svojih doživetij in podobno. Skojevci I. bataljona so v oktobru že izdali svoj žepni časopis »Novi svet«, ki so ga sami tiskali in tudi po svoje ilustrirali. Vse to se je odvijalo pod krošnjami smrek in bukev. Ti pisni prispevki so odsevali razmere na Gorenjskem ter predanost skojevcev v boju, ki se je tu še vedno razplamteval iz dneva v dan (Poročilo odrednega sekretarja SKOJ — 20/10-1944 IZDG F 672/II).

Kadar so mladinci odhajali v dolino, so vedno raztresali in delili različne letake in radijska poročila, kar vse jim je dostavljala odredna tehnika.

Poglavitne pri vsem tem pa so bile seveda vojaške akcije — večje in manjše — ki so se vrstile vsak dan in ki jih brez skojevcev sploh ni bilo. Ze pot s strmin Karavank v dolino je bila sama na sebi nevarna in dolgotrajna, kajti na obronkih gozda, ob cestah, mostovih in železnicah so jih skoraj vselej pričakovale skrite nemške zasede ali patrulje.

Tedaj so bili pomembni tudi ostrostrelci. To so bile običajno trojke, ki so bile dobro oborožene predvsem z dobrimi nemškimi puškami. Ostrostrelci so bili izbrani borci z najboljšimi lastnostmi, ki so bili večji orožja. Na njihovih puškah so bili pogosto daljnogledi. V pomanjkanju teh pa so bile zelo zanesljive, seveda v zanesljivih rokah strelca, tudi dolge francoske puške. Kratke italijanske puške pa za kaj takega niso bile uporabne. Ti ostrostrelci so podrli več posameznih strazarjev pred postojankami in tudi več vodilnih vojaških ali civilnih okupatorjevih oseb. Velika enota se ni mogla neopazno približati kraju namenjene akcije, medtem ko sta dva ali trije ostrostrelci lahko neopazno prišli tja, kamor so želeli.

Franci izpod Krvavca

NEKJE

Nekje v višavi se zvezda utrne,
nekje v daljavi utripa srce.
Predaleč sem, da bi izpolnil ti želje.
V pismu tvojem: solze.
Zaman!
Sreča nekdanja se več ne povrne.

Nekaj korakov naprej (proti spodnji postaji žičnice) od gostilne Pod Krvavcem stoji pravokotno na cesto kmečko poslopje. Na hiši je tablica: Grad 29. Včasih, ko na Krvavec še ni vozila žičnica, in so ljudje ure in ure hodili na vrh, so navadno pri tej hiši pustili kolo; kasneje pa je bilo tudi vse več takšnih z avtomobili.

»Takrat sem bil star 10 do 12 let. Se dobro se spominjam nekaterih obiskovalcev. Ljudje so me sprva klicali Franci, kasneje pa so se tako navadili, da so mi rekli kar Franci izpod Krvavca. Ime mi je bilo všeč in obdržal sem ga. Tako danes podpisujem vse moje pesmi,

pa tudi ljudje v Gradu in okolici bodo vedeli, kdo sem in kje sem, če boste poprašali po meni.«

Tako nama je pred dobrimi štirinajstimi dnevi pripovedoval Franci Grošelj, ki bo septembra letos dopolnil 26 let. Obiskala sva ga, ker se že približno leto dni od časa do časa v številkah Kmečkega glasu pojavljajo njegove pesmi.

»Pesnikujem, ja. Kakšno leto bo že tega, odkar sem začel. Ko sem bil pred 12 leti v bolnišnici, sem prvič napisal 30 pesmi. Takrat sem padel s kolesa. Zdravniki so ugotovili zapleten zlom noge in še danes čutim posledice. Morda se v meni ne bi nik-

dar več zbudila želja po pesnikovanju, če ne bi bil tako močno navezan na mamu, ki je pred dobrim letom umrla. Bila sva res zelo navezana drug na drugega. Ko sta se sestri poročili, sem pustil delo v Iskri in ostal doma na kmetiji. Danes vem, da je bila mama moja največja ljubezen in njej oziroma naravi in ljubezni so posvečene vse moje pesmi.«

Njej v spomin je Franci najprej napisal nekaj pesmi, kasneje pa še kakšnih sto drugih. — In zakaj piše?

»Ko orjem ali delam na polju ali v gozdu, imam pri roki vedno beležko in svinčnik. Včasih sem poln verzov in takrat preneham z delom in jih zapišem. Končam jih zvečer, ko ni nikogar. Sedaj imam že približno 50 tako izpiljenih, da bi jih lahko objavil. Morda se mi bo kdaj uresničila želja, da bo izšla moja zbirka.«

Malce nenavaden je bil najin obisk pri Franciju in nenavaden je bil tudi pogovor. Vse, kar smo govorili, je Franci posnel na magnetofonski trak.

»Da bom imel spomin na obisk novinarjev,« nama je pojasnil. »Kmetija in delo na njej sta mi onemogočila nadaljnji študij. Zato sem sam začel študirati elektroniko. Sprva je šlo bolj težko, danes popravim že skoraj vsak televizor, radioaparatus, magnetofon. Seveda je to le konjiček, kajti časa, da bi se lotil česa večjega, ni. Najraje pa snemam z magnetofonom. Tako imam posnetih gotovo že prek 5000 domačih, zabavnih in drugih melodij.«

Ko sva s fotoreporterjem prebirala njegove pesmi in si ogledovala bogato glasbeno diskoteko, strokovne knjige, različne načrte itd., je Franci pripovedoval, da je včasih tudi precej potoval z mopedom.

»Nisem šel tako daleč kot znani popotnik Stane Tavčar iz Kranja. Prevozil pa sem vso severno Italijo, Avstrijo in dobršen del domovine. Danes nimam več časa za popotovanja. Vseeno pa me včasih prime, da bi naredil kakšno daljšo turo.«

Kaj pa v prihodnje? Kakšni so njegovi načrti?

»Zaenkrat ne sežejo dlje od domače njive, od gozdov oziroma od dela na kmetiji. Kakam pa tudi na izvoljenko,« je pesniško dodal. »Kako pa bo čez leta, če se bom poročil, pa še ne vem. Morda se bom izpopolnil v elektronski oziroma elektrotehnik...«

Kar precej se je zavlekel prijeten pogovor s Francijem izpod Krvavca. Obljubila sva mu, da ga bova še obiskala; hkrati pa mu zaželela, da spoznanja iz elektronike ne bi ostala le njegov konjiček in da bi kmalu izdal zbirko pesmi.

(Pa še nekaj Franci. Kar se obiska tiče, kar drži. Če ne prej, bova prišla, ko bo prišla izvoljenka in bo »oh-cet«!)

Besedilo: A. Zalar
Foto: F. Perdan

Zasnežena Pokljuka v zeleni pomladi

Izkoristil sem sončen dan in se napotil na zasneženo Pokljuko. Zanimalo me je delo naših gostincev na poključki planoti in življenje teh ljudi sploh. Vsakdo ve, da stojita na Goreljku (Pokljuka) dva hotela poleg mnogih vikend hišic. Sport hotel, ki je bil zgrajen že pred vojno, med vojno leseni del požgan in po osvoboditvi obnovljen, ter hotel Jelka grajen pred kakimi osmimi leti. Danes sta hotela združena v eno podjetje in spadata v okvir bohinjskih hotelov, vsi pa pod avtobusno transportno podjetje Transurist, ki ima svoj sedež v Skofji Loki.

Redne avtobusne vožnje Bled—Pokljuka ni več, redno vozi le ob sobotah in nedeljah, izredno pa vozijo le do naročilih.

Osebnega vozila še nimam, toda kaj lahko je priti na Pokljuko, kajti pet tovrnjakov GG Bled vozi vsak dan (razen sobote in nedelje) les v dolino. Prijazni šoferji pa imajo radi družbo. Pokljuka, pravzaprav Goreljek, kjer stoji hotel, je oddaljen od Bleda 18 km. Cesta je do Zatrnikarja popolnoma kopna, le v podaljšku ceste skozi Lipance proti Mrzlem studencu je še delno zasnežena, toda lepo izplužena v celotni cestni širini, tako da se je moč srečati povsod z osebnimi vozili, za tovrnjake pa so izplužena izogibašča. Pri ti je moč z verigami ali pa z zimskimi gumami. Cesta je bila plužena z »rolbo«, ne s plugom in sneg ni pritisnjen ob stene cestišča, temveč je ves izmetan iz cestnega pasu. Od Mrzlega studenca do Goreljka (2 km) sem šel

peš in ni mi žal. Lep sončen dan, kar si ga turist želeli le more, daje človeku res pravega užitka. Kristalno čista belina, zrak da bi ga »jedel« in pa vitke zelene smreke dajejo prav čarobno sliko.

Vstopil sem v recepcijo Sport hotela, ki stoji 1250 m nadmorske višine in zaprosil uslužbenko Irma za nekaj podatkov. Rade volje mi je postregla. Sport hotel razpolaga s 73 posteljami, hotel Jelka, ki je pod isto upravo, pa 60 s svojima depandansama. Hotela sta imela do nedavnega B kategorijo, danes, ko so stroža merila, pa Sport hotel kategorije nima več. V vseh zimskih mesecih so bili vsi prostori stoozdostno zasedeni do konca februarja. Poleg rednih gostov so imeli tudi stalne skupine po 40 ljudi, ki so se menjavale. To so bili gojenci in oficirji vojne akademije aviatčarjev Zader—Pulj. Prek cele zime do 15. marca, so imeli v Sport hotelu vsak večer plesno glasbo. V marcu je bilo obiskovalcev hotela — gostov 216, prenočitev pa 677, všteta sta oba hotela. Dnevni penzion stane od 50 do 58 dinarjev, in to vzeto za najmanj tri dni. Imajo tudi tako imenovani »turistični paketi« in tudi vzeto za najmanj tri dni stane z vso oskrbo, prenočitvami in prosti vožnji z žičnico od 49 do 54 dinarjev. Vlečnica je sorazmerno draga, za kratko vsakokratno vožnjo je treba odšteti en novi dinar, kar se za poprečnega smučarja prek dneva precej nabere in se zato izplača vzeti »turistični paket«. Seveda za turista, ki želi preživeti vsaj nekaj dni v lepi, mirni, sonč-

ni zimski idili. Uslužbenka Irma mi je povedala, da so imeli v decembru nastanjene v hotelu tudi naše športnike tekače in kolesarje. Oba hotela, kot sem že omenil, je prevzelo avtobusno prevozno podjetje Transurist iz Skofje Loke že lansko leto z obljubo, da bodo Sport hotel povsem prenovili. Načrti so pripravljeni, kajti današnje stanje tega hotela je zastarelo. Sicer ima urejeno centralno ogrevanje, toda kopalnic vse premalo in tudi urejenost prostorov ne ustreza več zahtevam gostov. »Velika škoda pa je,« pravi Irma »če ne bodo popravljali in bo s tem hotel še bolj propadal, kot že sicer je. Mnogo gostov, ki stalno prihajajo v ta lepi, mirni gorski kotiček nabirat zdravje in novih moči, bodo za vse to prikrājšani, kajti hotel Jelka, ki je sicer nov, ne bo zmožgel prevzeti vseh gostov.

Gostišče Ob tabornem ognju bo ves mesec april zaprto, ravno tako penzion Pri Mari. Odprla se bosta za prvomajske praznike. Snega za odlično smuko je še dovolj. Trd in stlačen sneg meri še vedno meter in pol, ker ga tudi močna odjuga ne pobere tako kmalu in bo verjetno še dobra smuka za prvomajske praznike.

Milče, tako se imenuje lastnik gostišča Ob tabornem ognju, bo precej povečal gostinske prostore in tudi nekaj ležišč prek letošnjega poletja. Sobotni in nedeljski obiskovalci Pokljuke se najraje napotijo na Rudno polje, odkar so tam postavili na Višelniku novo vlečnico, za žejne in lačne goste pa skrbita upravnik planinske postojanke iz

Lipance.

Ob povratku sem se mimogrede ogledal tudi na Zatrniku, ki je oddaljen od Bleda dobrih osem kilometrov. Cesta do tja je kopna, snega pa še tudi dovolj po vseh okoliških pobočjih. Zatrnik nameravajo blejski gostinci in hotelirji spremeniti v smučišča. Tereni so ugodni. Bled nima primernih terenov za smučarjstvo, na Zatrniku pa zgodaj zapade sneg in se tudi dolgo obdrži. Z Bleda do Zatrnika pa je z avtomobilom le dobrih deset minut.

Ze letos bodo začeli razširjati gorsko cesto Bled—Pokljuka, in sicer najprej do Zatrnikarja. Vsa zemeljska dela bodo opravili pripadniki naše armade, asfaltno prevleko od Rečice, skozi Gorje do Zatrnikarja pa bo položilo Cestno podjetje iz Kranja. Precejšniji delež bo seveda priložilo tudi gozdno gospodarstvo Bled, ki cesto tudi najčesče uporablja s spravilom lesa s Pokljuke. Razširitev je nujna, saj se že sedaj v poletni dobi povsod ne moreta srečati tovrnjaka, z razvojem turizma pa, ki je pri nas opazno na pohodu, se bo promet nedvomno mnogo povečal. Ze danes je posebno ob sobotah in nedeljah ljubiteljev opojnih belih poljan na Zatrniku vedno dovolj. Edina gostilna tam, restavracija Zatrnikar se ne pohvali preveč z notranjim obiskom. Gostilničarka Marica pravi, da gostje zvečine prinesejo prigrizek in še čaj že s seboj. Le kakšen soprog »uide« strogim očem svoje žene na požirek ali dva. Dobijo se pa lahko vse domače specialitete in tudi domači kruh.

J. Ambrožič

RAZPIS**II. festivala narodno zabavne glasbe Slovenije**

Radio Ptuj razpisuje II. festival narodno zabavne glasbe Slovenije. Festival bo 28., 29. in 30. avgusta 1970 v Ptuj, zanj veljajo naslednji pogoji:

1. Na festivalu lahko sodelujejo narodno zabavni ansambli iz Slovenije in slovenski ansambli iz zamejstva.
2. Vsak ansambel bo lahko nastopil na festivalu z dvema skladbama, od katerih mora biti vsaj ena vokalna.
3. Skladbe, ki jih bodo izvajali ansambli, morajo biti izvirne in prvič javno izvajane na II. festivalu. Besedila so zaželeni tudi v narečjih.
4. Ansambli, ki niso sodelovali na I. festivalu in ki jih ne poznamo iz radijskih in televizijskih oddaj, ali z gramofonskih plošč, bodo morali opraviti avdicijo.
5. Skladbe bo ocenjevala strokovna komisija, ki jo bodo sestavljali predstavniki Jugotona, RTV Ljubljana in Radia Ptuj.
6. Najboljše skladbe bo posnel Jugoton na posebno LP festivalsko ploščo.
7. Na festivalu bodo podeljene naslednje nagrade:
 - a) 2500 din za najboljšo melodijo, ki jo bo izbralo občinstvo
 - b) 2000 din za najboljšo instrumentalno izvedbo
 - c) 2000 din za najboljšo vokalno izvedbo
 - d) 1500 din avtorju za najboljšo melodijo
 - e) 1000 din za najboljšo besedilo in
 - f) 1000 din za najboljšo besedilo v narečju
8. Ansambli morajo poslati prijave za sodelovanje na festivalu do 15. maja 1970, notni material z besedili pa do 1. junija 1970.

Komisija za delovna razmerja turistično prometnega podjetja Creina — Kranj razglašala naslednja prosta delovna mesta:

1. Več VK in KV avtomehnikov
2. 1 VK ali KV avtoelektričarja
3. 1 priučnega prešivalca

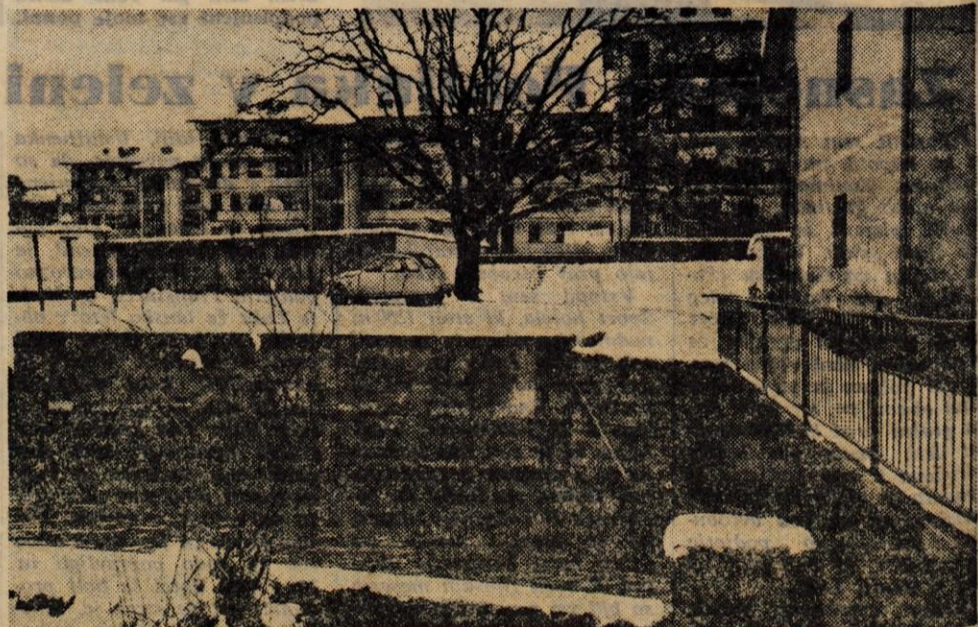
Pogoji:

pod tč. 1 VK ali KV delavec ter praksa na razglašenem delovnem mestu, lahko tudi začetniki;
pod tč. 2 VK ali KV delavec ter praksa na razglašenem delovnem mestu;
pod tč. 3 priučen prešivalec s prakso.

Odslužena vojaška obveznost. Stanovanje v bližini delovnega mesta. OD je določen s pravilnikom o delitvi OD. Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas. Prijave z dokazili o zahtevanih pogojih sprejema kadrovska služba podjetja do vštete 20. 4. 1970 na naslov: Komisija za delovna razmerja pri turistično prometnem podjetju Creina — Kranj, Trg revolucije št. 4.

Kmetijsko živilski kombinat iz Kranja gradi v Senčurju novo skladišče, ki bo namenjeno predvsem shranjevanju semenskega krompirja. Skladišče bo kar prostorno, saj bodo vanj lahko zvozili od 150 do 180 vagonov krompirja. Po predvidevanjih bo skladišče gotovo do avgusta, torej do časa izkopa krompirja. — Foto: F. Perdan

Z betonske ploščadi, na kateri motorizirani prebivalci škofjeloškega naselja Novi svet čistijo svoje avtomobile, je pretekli teden zdrknil v valove narasle Selščice petletni otrok. Vest o tem smo objavili minulo soboto, tokrat pa si lahko ogledate tudi mesto nesreče. Popolnoma nezavarovano je, brez najmanjše ograje, čeprav se dan na dan tam okrog suka kopica malčkov. Pred leti so padali v vodo z na pol podrtega mostu, ki vodi prek reke le nekaj metrov stran od ploščadi (o njem smo pisali julija 1968 v članku »Privatna lastnina in družbena razvalina«). Most je skupnost medtem podrla in zgradila novega, betonskega, z dovolj visoko zaščitno ograjo, na ploščad pa očitno ni nihče niti pomislil. Samo sreči in požrtvovalnosti reševalcev, članov veslaškega kluba, se morajo odgovorni zahvaliti, da je fantek, že četrta žrtev zamenjenega »rekreacijskega centra« pri Krevsovem mlinu, ostal živ. Bo končno kdo le izvolil kaj ukreniti? — Foto: F. Perdan

dinos

PIONIRJI!

Veliko nagradno akcijo zbiranja odpadnega papirja v Sloveniji od 1. aprila do 31. maja organizira podjetje DINOS skupaj z KB in ZPMS.

Pionirji, vključite se v akcijo in tekmujte za najboljša mesta. Poleg visokih odkupnih cen vas čakajo še denarne in praktične nagrade.

Pri zbiranju papirja ne pozabite na varčevanje!

Občni zbor RK Moste

V sredo, 25. marca, je bil v osnovni šoli Moste občni zbor organizacije RK Moste. Sprejeli so osem novih članov, tako da jih je sedaj včlanjenih 206. V preteklem letu je RK Moste nabral okrog 63.000 S din za prebivalce Banjaluke, brez podmladka RK 20.000 S din so dali organizaciji SZDL Moste, ki je lani priredila pogostitev žen ob njihovem praz-

niku. Na občnem zboru so sprejeli novi pravilnik RK Slovenije in se pogovorili ob bližnjih vajah civilne zaščite. Čez leto bodo reševali tekoče stvari, ki jih bo naložila organizacija RKS, organizirala pa bo tudi krvodajalsko akcijo. Vsako leto pripravijo tudi nekaj strokovnih predavanj. Po letošnjem občnem zboru je predaval dr. Kirn Milan o boleznih nog.

J. Sivc

PAVILJON MURKE

3 MODERNE SRAJCE

ZA 99 DIN

Na spomladan-
skem
gorenjskem
sejmu v Kranju

Za večjo prometno varnost

Omejitve hitrosti

Na vseh cestah razen na avtomobilski cesti je hitrost motornih vozil omejena za naslednje kategorije:

na 80 km/h — za avtobuse brez priklopnika ter za avtobuse s priklopnikom za prevoz prtljage, vendar njegova teža ne sme presežati 750 kg;

— za tovorne avtomobile brez priklopnika, katerih največja teža ne presega 7500 kg;

— za motorna vozila, ki vlečejo turistične prikolice;

na 70 km/h — za tovorne avtomobile brez priklopnika, katerih največja teža presega 7500 kg;

— oziroma na največ 80 odstotkov največje za zadevno kategorijo motornih vozil dovoljene hitrosti — za motorna vozila, ki prevažajo nevarne snovi;

na 60 km/h — za vse tovorne avtomobile s priklopnikom

na 50 km/h — za avtobuse s priklopnikom za prevoz potnikov ter za avtobuse in trolejbusse, s katerimi se lahko prevažata več potnikov kot je v vozilu sedežev;

— za tovarna motorna vozila, če se v prostoru za tovor vozi več kot pet ljudi;

na 40 km/h — za kolesa in kolesa s pomožnim motorjem, ki vozijo po kolesarski stezi;

Vsa zgoraj našeta vozila, motorna vozila, razen motornih vozil, ki vlečejo turistične prikolice, tovornih motornih vozil, ki prevažajo v prostoru za tovor več kot pet ljudi, koles in koles s pomožnim motorjem ter vozil JLA, ki so registrirana v Jugoslaviji, morajo imeti na levi polovici svoje zadnje strani na vidnem mestu označbo v obliki kroga s svetlo rumenim poljem, rdečim robom in črno barvo številke največje dovoljene hitrosti, s katero smejo voziti. Označba ima premer 20 cm in je lahko prevlečena s snovjo, ki odbija svetlobo.

Zahvala

Ob izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

Antona Rozmana

Jančkovega ata

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom ter vsem, ki ste nam stali na strani, izrazili sožalje, darovali cvetje in vence, ter ga v tako lepem številu spremili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Bajžlju, č. duhovščini, ZB Stražišče, pevcem ter tov. Medju za poslovilne besede pri odprtem grobu. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Zalujoča žena, sinovi z družinami in drugo sorodstvo

Stražišče, 3. 4. 1970

Zahvala

Po težki bolezni nas je za vedno zapustil naš dobri mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

Janez Ulčar iz Senčurja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam ustno in pisмено izrekli sožalje in nam na kakršenkoli način pomagali. Vsem, ki so darovali vence, ga obdarovali s cvetjem in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala dr. Briclju, ki mu je z veliko požrtvovalnostjo lajšal bolečine, ter bolnišnici Golnik, č. duhovniku in pevcem iz Senčurja. Vsem, ki so sočustvovali z nami, še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena, hčerka, sinova, brat in drugo sorodstvo

Senčur, Arizona, Ljubljana, dne 2. 4. 1970

Nesreče v zadnjih dneh

Zaradi neprimerne hitrosti je v petek, 3. aprila, dopoldne na cesti med Mostami in Potoki začelo zanašati na poledeneli cesti voznika osebnega avtomobila Toma Kaurina iz Banja Luke. Na viaduktu Završnica je avtomobil oplazil drsno ograjo, od tu pa je avtomobil zdrsnil v levo kakih 10 m pod cesto. Voznik in sopotnica sta bila le laže ranjena. Škode na avtomobilu je za okoli 9000 din.

V petek popoldne se je na Cesti železarjev na Jesenicah pred vhodom v železarno pripetila nenavadna nesreča avtobusa, ki ga je vozil Ivan Kelbel z Jesenic. Med vožnjo je eksplodirala zadnja notranja pnevmatika na levi strani avtobusa. Eksplozija je predrila pokrov nad pnevmatiko, tako da sta bila dva potnika v avtobusu laže ranjena.

Zaradi nepravilnega prehitvevanja se je v petek popoldne pripetila prometna nezgoda na cesti prvega reda v Zirovnici. Voznik osebnega avtomobila nemške registracije Horst Kammer je zavil v levo proti Zirovnici, ko ga je začel prehitovati voznik osebnega avtomobila Karel Fekonja iz Ljubljane. Avtomobila sta trčila, pri tem pa je bila sopotnica v Kammerjevem avtomobilu laže ranjena. Škode na avtomobilih je za 10.000 dinarjev.

V petek nekaj pred enajsto uro zvečer je voznik osebnega avtomobila avstrijske registracije Jože Miklavčič iz Bistrice pri Trzinu s precejšnjo hitrostjo pripeljal skozi nepregledni ovinek križišča na Trgu svobode v Trzinu. Avtomobil je pri tem zaneslo v železno ograjo mostu, tako da je del ograje z betonskim stebrom padel v Bistrico. Voznik je kljub poškovanemu avtomobilu odpeljal dalje in nesreče ni prijavil.

V soboto, 4. aprila, nekaj po osmi uri zvečer je na cesti prvega reda v Bistrici pri Trzinu padel s kolesom s pomožnim motorjem Janez Peternelj iz Trzinca, Pot na Zali rovt. Voznika so nezavestnega s poškodbami na glavi odpeljali na ljubljansko polikliniko.

Zaradi nepazljivosti se je v soboto okoli sedme ure pripetila prometna nezgoda vozniku osebnega avtomobila na cesti prvega reda med Mejo in Drušovko. Voznik Drago Jug iz Kopra je zapeljal s ceste in trčil v telefonski drog. V nesreči je bil laže ranjen, škode na avtomobilu pa je za 4500 din.

V soboto nekaj pred osmo uro zvečer je s ceste med Sebenjem in Ziganjo vasjo zaradi neprimerne hitrosti in vinjenosti zapeljal voznik Franc Boncelj. Avtomobil je trčil v električni drog. Ranjen ni bil nihče, škode na avtomobilu pa je za 4500 dinarjev.

V nedeljo, 5. aprila, nekaj po peti uri zjutraj je na cesti med Mejo in Jeprco zaradi neprimerne hitrosti na zasneženi cesti začelo zanašati osebni avtomobil, vozil ga je Valentin Kalan iz Zbilj. Avtomobil je vrglo s ceste v smreko. Pri tem sta bila voznik in sopotnik Marjan Hočvar hudo ranjena, medtem ko sta bila sopotnika Milan Šubič in Bojan Cvajner laže. Škode na avtomobilu je za 4000 din.

Zaradi zaviranja na zasneženi in spolzki cesti se je v Logu pri Kranjski gori pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila italijanske registracije Eugenio Musmeci je pred srečanjem v nepreglednem ovinku zaviral, tako da je njegovo vozilo zaneslo v osebni avtomobil nemške registracije, voznik Milovan Inovski. Musmeci je bil laže ranjen po glavi in so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico. Škode je za 5500 dinarjev.

Voznik osebnega avtomobila Franc Burkeljc iz Kamnika je v ponedeljek, 6. aprila, nekaj pred eno uro popoldne prehitro pripeljal iz smeri Skofja Loka v križišče pri Jeprci, tako da je avtomobil zaneslo čez sredino ceste, kjer je trčil v avtomobil Stanislava Balantiča iz Zg. Dupelj pri Kranju. V nesreči ni bil nihče ranjen, škode pa je za 10.000 din.

L. M.

Lovska družina
»JELOVICA«

daje v zakup
lovsko kočo
na Taležu — Jelovica

Izklicna cena za sezono v letu 1970 je 4000 din. Interesenti naj vložijo do 15. aprila 1970 pismente ponudbe na naslov: Martin Prešeren, tajnik L. D. Jelovica, Jesenice 3, Prosvetna 4. Licitacija bo 18. aprila 1970 ob 12. uri pri lovski koči na Taležu.

Razpis pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane« za leto 1970

SOBOTA, 25. APRILA 1970

1. Manifestativni pohod »Po poteh tovarštva in spominov« za moške, ženske in mešane skupine pionirskih odredov nižjih razredov osnovnih šol občin Ljubljane (od 1. do 4. razreda) v organizaciji občinskih zvez prijateljev mladine ljubljanskih občin.

SOBOTA, 9. MAJA 1970

1. Tekmovalni pohod »Tekmovalni marš« na 25.000 m dolgi progi za moške ekipe za vse osnovne organizacije, odrede predvojaške vzgoje ter za ekipe enot JLA in Milice (v nadaljnjem besedilu: organizacije);
2. Tekmovalni pohod »Partizanski marš« na 8000 m dolgi progi za ženske ekipe za vse osnovne organizacije;
3. »Stafeta zmage« 3 × 1000 m za mladinske moške ekipe, ločeno za šole II. stopnje, za osnovne telesnovzgojne organizacije in za vse ostale osnovne organizacije;
4. »Stafeta zmage« 3 × 600 m za mladinske ženske ekipe, ločeno za šole, za osnovne telesnovzgojne organizacije in za vse ostale organizacije;
5. »Tek prijateljstva« na 4226 m dolgi progi za moške domače in inozemske mestne reprezentance ter za vabljenе posameznike.

NEDELJA, 10. MAJA 1970

1. Manifestativni pohod »Po poteh tovarštva in spominov« na 10.000 m dolgi progi za moške, ženske in mešane ekipe za vse osnovne organizacije, šole II. stopnje, odrede predvojaške vzgoje ter za ekipe enot JLA in Milice (v nadaljnjem besedilu: organizacije);
2. Manifestativni pohod »Po poteh tovarštva in spominov« na 5000 m dolgi progi za moške, ženske in mešane ekipe pionirjev in mladine višjih razredov osnovnih šol (od 5. do 8. razreda).

TEKMOVALNI POGOJI

1. »PARTIZANSKI MARŠ« 25.000 m
V vsaki ekipi morajo nastopiti 3 tekmovalci. Pravico nastopa pa imajo tekmovalci, rojeni leta 1952 in prej. Obvezen zdravniški pregled;
2. »PARTIZANSKI MARŠ« 8000 m
V vsaki ekipi morajo nastopiti 3 tekmovalke. Pravico nastopa imajo tekmovalke, rojene leta 1953 in prej. Obvezen zdravniški pregled;
3. »STAFETA ZMAGE« 3 × 1000 m
Pravico nastopajo imajo tekmovalci, rojeni v letih 1949 do 1956. Obvezen zdravniški pregled za tekmovalce, ki nastopajo v skupini »ostale osnovne organizacije«;
4. »STAFETA ZMAGE« 3 × 600 m
Pravico nastopa imajo tekmovalke, rojene v letih 1952 do 1957. Obvezen zdravniški pregled za tekmovalke, ki nastopajo v skupini »ostale osnovne organizacije«;
5. »TEK PRIJATELJSTVA« 4226 m
Za vsako mestno reprezentanco lahko nastopijo 3 tekmovalci, ki se upoštevajo za plasma reprezentance. Pravico nastopa iz SFRJ imajo tekmovalci, rojeni leta 1953 in prej. Pravico nastopa iz inozemstva imajo tekmovalci po pravilih njihovih nacionalnih federacij. Zmagovalna reprezentanca je tista, ki zbere najmanjše število točk s tem, da se točkujejo tekmovalci po vrstnem redu prihoda v cilj od 1 do številke zadnjega tekmovalca, ki pride v cilj. Obvezen zdravniški pregled za tekmovalce, če ni prijavitelj telesnovzgojna organizacija;
6. »PO POTEH TOVARŠTVA IN SPOMINOV« 10.000 m
Ekipa šteje načeloma 5 udeležencev oziroma udeleženk. Pravico nastopa imajo vsi, ki so rojeni leta 1961 in prej;
7. »PO POTEH TOVARŠTVA IN SPOMINOV« 5000 m
Ekipa šteje načeloma 5 udeležencev oziroma udeleženk. Pravico nastopa imajo učenci in učenke višjih razredov osnovnih šol.

OMEJITVE

1. Za končni vrstni red v »Partizanskem maršu« za moške ekipe se upoštevajo samo ekipe, ki bodo dospele na cilj najkasneje v času 2:40,0, za končni vrstni red v »Partizanskem maršu« za ženske ekipe se upoštevajo samo ekipe, ki bodo dospele na cilj najkasneje v času 45,0.
2. Atleti, ki so za preteklo sezono uvrščeni v disciplinah od 1500 do 10.000 m do vključno 20. mesta v tablicah, ki so jih izdale republiške atletske zveze, ter smučarji-tekači, ki jih je smučarska zveza Jugoslavije za preteklo leto uvrstila v I. kategorijo, lahko nastopijo v »Partizanskem maršu« samo za svojo atletsko oziroma smučarsko organizacijo.
3. Ekipa šol, šolskih športnih društev in drugih organizacij na šolah lahko nastopijo v »Stafetah zmage« samo v skupini šol.

ZDRAVSTVENA SKRB

Za vse tekmovalce oziroma tekmovalke, ki nastopajo v kategorijah, za katere je iz »tekmovalnih pogojev« razviden obvezen zdravniški pregled, je potrebno hkrati s prijavo dostaviti zdravniško potrdilo, iz katerega mora biti razvidno, da so tekmovalci oziroma tekmovalke sposobni za tekmovanje v prijavljeni kategoriji. Zdravniška potrdila za tekmovalce oziroma tekmovalke za obe »Stafeti zmage« in za oba »Partizanska marša« lahko izdajajo vse vojne, obratne in šolske ambulante ter ambulante zdravstvenih domov. Zdravniška potrdila za tekmovalce v »Teku prijateljstva« lahko izdajajo izključno športne ambulante. Zdravstveno osebo na progi, ki ga postavi organizator, ima pravico prepovedati nadaljevanje tekmovanja vsakemu udeležencu tekmovalca, če sodi, da bi nadaljevanje tekmovanja škodilo zdravju tekmovalca oz. tekmovalke.

PRIPRAVE TEKMOVALCEV IN UDELEZENECV

Odbor za pohod bo izdal navodila za pripravo tekmovalcev in udeležencev za »Partizanski marš« in za manifestativni pohod »Po poteh tovarštva in spominov«. Organizacijam svetujemo, da čimprej sestavijo ekipe in določijo vodje ekip, ki naj prevzamejo tudi skrb za pripravo članov ekipe.

TEKMOVALNE PROGE IN URNIK PRIREDITVE

Proge za obe »Stafeti zmage« in za »Tek prijateljstva« potekajo po ulicah v središču mesta, proge za vse druge kategorije pa še po kolovozih, cestah in poljskih ter gozdnih poteh. Proge za vse kategorije bodo potekale po istih poteh kakor v letu 1969. Na progah za obe »Stafeti zmage« in za »Tek prijateljstva« bodo pred tekmovalci oziroma tekmovalkami vozili spremljevalci teka, vse druge proge pa bodo vidno označene. Odbor si v primeru izredno slabega vremena pridržuje pravico do spremembe posameznih delov proge za oba »Partizanska marša« in za oba pohoda »Po poteh tovarštva in spominov« še tik pred samim tekmovanjem s tem, da bo vse nastopajoče vidno opozoril na nastale spremembe. Ura pričetka tekmovanja za posamezne kategorije bo javno objavljena najkasneje dne 6. maja 1970.

PRIJAVE V ROKU

Prijave, ki morajo vsebovati priimek, ime in letnico rojstva tekmovalca oziroma tekmovalke — udeleženca oziroma udeleženko, zdravniška potrdila, kjer so le-ta zahtevana, in navedbo tekmovalne kategorije oziroma pohoda, se pošiljajo oziroma osebno oddajo na naslov: Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, Ljubljana, Komenskega 7. Prijavitelji morajo v primeru, da prijavijo še več ekip za »Stafeti zmage«, »Partizanska marša«, »Tek prijateljstva«, prijaviti vsako ekipo s posebno prijavo. Odbor bo sprejemal osebno predane prijave v pisarni odbora do 4. maja 1970 do 12. ure. Dokaz za pravočasno odpošiljatev prijave po pošti je datum poštnega pečata: 30. april 1970. Vsem organizacijam, ki bodo do zgoraj navedenega roka poslale prijave, bo dostavil odbor na njihov naslov navodila v zvezi s tekmovanjem oziroma udeležbo.

NAKNADNE PRIJAVE

Odbor bo sprejemal naknadne prijave le za obe »Stafeti zmage« in za oba pohoda »Po poteh tovarštva in spominov«, ki jih bodo osebno predložili predstavniki prijavitelja, kakor sledi:
— za obe »Stafeti zmage« v petek, 8. maja 1970 od 15. do 18. ure
— za oba pohoda »Po poteh tovarštva in spominov« v petek, 8. maja 1970 od 15. do 18. ure, v soboto, 9. maja 1970 od 10. do 22. ure in v nedeljo, 10. maja od 6. do 9. ure.
Naknadne prijave bo sprejemal odbor v prijavnih pisarnih tekmovalne komisije v prostorih Kazine na Trgu revolucije 1.

NAGRADE

Zmagovalne ekipe v obeh »Partizanskih marših«, zmagovalne ekipe v obeh »Stafetah zmage«, ločeno za šole, telesnovzgojne in ostale organizacije, in zmagovalna mestna reprezentanca v »Teku prijateljstva« prejmejo naslov: Zmagovalec pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane« za leto 1970. Zmagovalna mestna reprezentanca v »Teku prijateljstva« prejme kip »Illegalca«, zmagovalne ekipe v vseh drugih tekmovalnih kategorijah pa zlato spominsko plaketo. Drugo in tretjeplasirane ekipe v vseh tekmovalnih kategorijah prejmejo srebrno oziroma bronasto plaketo. Člani prvoplasiranih ekip v obeh »Stafetah zmage«, ločeno za šole, telesnovzgojne in ostale organizacije, člani prvoplasiranih ekip v obeh »Partizanskih marših« in prvoplasirani tekmovalci v »Teku prijateljstva« prejmejo zlato, člani drugoplasiranih ekip in drugoplasirani tekmovalci srebrne, člani tretjeplasiranih ekip in tretjeplasirani tekmovalci bronaste plakete. Vse ekipe v obeh »Stafetah zmage« prejmejo štafeto palico, s katero tečejo, v trajno last kot spominsko darilo. Vsi udeleženci obeh »Partizanskih maršev« in »Teku prijateljstva« prejmejo spominsko diplomu.

PRAKTIČNA DARILA

Praktična darila prejmejo:
— v »Partizanskem maršu« za moške ekipe člani vseh ekip, ki bodo dospele na cilj najkasneje v času 2:45,0;
— v »Partizanskem maršu« za ženske ekipe članice vseh ekip, ki bodo dospele na cilj najkasneje v času 46,0;
— v »Teku prijateljstva« prvih petnajst tekmovalcev;
— v obeh pohodih »Po poteh tovarštva in spominov« vsi člani dvajsetih ekip, ki jih bo izžrebal prireditelj.

STROŠKI UDELEŽBE IN ORGANIZACIJE

Stroške udeležbe nosijo prijavitelji, stroške organizacije prireditve pa odbor. Organizacije, ki potrebujejo za svoje tekmovalce oziroma tekmovalke — udeležence oziroma udeleženko prenočišče, morajo svoje potrebe po prenočiščih javiti hkrati s prijavo.

INFORMACIJE IN TOLMAČENJE RAZPISA

Vsa pojasnila v zvezi z razpisom in organizacijo prireditve daje pismeno tekmovalna komisija Odbora za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, Ljubljana, Komenskega 7.

TRGOVSKO PODJETJE

ZARJA
JESENICE

Tudi letos sodelujemo na spomladanskem Gorenjskem sejmu v Kranju z veliko in ugodno ponudbo:

pohištva, pralnih strojev, hladilnikov, televizorjev in tranzistorjev, posteljnine, odev in preprog ter spomladanskih oblačil za vsakogar

Obiščite
naš paviljon — zadovoljni boste z nakupom

Prodajam

Prodajam zazidljivo PARCELO in KAMENJE za betoniranje. Sv. Duh 72, Šk. Loka 1525

Prodajam kombiniran otroški VOZICEK. Naklo 102 1526

Poceni prodajam staro SPALNICO z vzmetnicami. Naslov v oglasnem oddelku 1464

PRODAMO

1 leto stare kokoši.
 Valilnica Naklo

Prodajam PRAŠIČKE. Smartno 28, Cerklje 1527

Prodajam PRAŠIČKE. Smartno 7, Cerklje 1528

Prodajam DESKE 50 in 20 mm. Naslov v oglasnem oddelku 1529

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnišna: letna 32 polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Malj oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Prodajam EKSPRES APARAT za kavo in sladoled. Ogled v slaščičarni Šink, Kranj, Titov trg 11 1530

Prodajam dobro ohranjeno ročno KOSILNICO reform. Riko Černivec. Loka 22 pri Trziču 1531

Prodajam dve mladi KRAVIS teličkom in 9 mesecev brejo. Selo 32, Zirovnica 1532

Prodajam semenski KROMPIR saski. Jama 8, Kranj 1533

Zaradi opustitve drevsnice prodajam JABLANE, HRUSKE, OREHE po znižanih cenah. Franc Jenko, Pevno, Šk. Loka 1534

Prodajam 6 tednov stare PUJSKE, vprežno KOSILNICO in motorno SLAMOREZNICO. Zalog 52, Cerklje 1535

Prodajam vprežni KULTIVATOR in KOSILNICO. Trboje 79, Smlednik 1536

Prodajam lepo semensko GRAHORO. Voklo 45, Senčur 1537

Prodajam semenski KROMPIR bintje. Sr. vas 42, Senčur 1538

Prodajam traktorski KULTIVATOR na 9 peres. Podbrezje 19, Duplje 1539

Prodajam HISO z vrtom v okolici Golnika. Naslov v oglasnem oddelku 1540

Prodajam »kipar« PRIKOLICO, angleško. Stane Celar, Kranj, Jezerška c. 1541

Prodajam semenski KROMPIR saski in cvetnik. Kranj Ljubljanska 35 1542

Prodajam semenski KROMPIR dezire, STRESNO opeko špičak in bobrovec, »punte« in vprežni obračalni PLUG. Jože Svobljak, Zbilje 43, Medvode 1543

Motorna vozila

Nujno prodajam FIAT 750, letnik 1964. Franc Globočnik, Senčur 281 1544

Prodajam dobro ohranjen VW, letnik 1963. Kranj, Ljubljanska 15 — Labore 1545

Prodajam VW 1300, dobro ohranjen, letnik 1966/67. Ogled vsak dan od 15. ure dalje. Marjan Strniša, Kranj, Hrastje 1 1546

Prodajam dobro ohranjen MOPED VE-14. Ogled popoldan in v nedeljo. Janez Eržen, Senčur 174 1547

Kupim

Kupim PLINSKI KUHALNIK na dva gorilnika. Naslov v oglasnem oddelku 1548

Kupim 100-litrski MESALEC. Kuhar, Kamnik, Novi trg 43-a 1549

Kupim KRAVO mlekarico, do 500 kg težko, 4 do 5 mesecev brejo. Anton Arhar, Kranj, Kurirska 1 1550

Ostalo

Zatekel se je mlad ČRNO-DLAKI PES. Kranj. C. JLA 20 1551

Iščem primerno ŽENSKO za VARSTVO otroka. Naslov v oglasnem oddelku 1552

Iščem eno ali dvosobno STANOVANJE v bližini Kranja. Oddati ponudbe pod »Dober plačnik« 1553

Prevzamemo ZIDARSKO DELO. Mazreko Medžit. Naklo 179 1554

Kino

Jesenice RADIO

8. aprila franc. barv. CS film TETOVIRAN

9. aprila amer. barv. film NE POSILJAJ MI ROZ

10. aprila franc. barv. CS film VRAZJI POZDRAV

Jesenice PLAVŽ

8. aprila amer. barv. film NE POSILJAJ MI ROZ

9.—10. aprila danski barv. film RDECI PLASC

Dovje-Mojstrana

9. aprila italij.-franc. barv. film BURNE NOCI LADY HAMILTON

Kranjska gora

9. aprila franc. barv. CS film TETOVIRAN

Javornik DELAVSKI DOM

8. aprila danski barv. film RDECI PLASC

Radovljica

8. aprila italij. barv. film MOLČECI BILL ob 18. uri, amer. barv. film PLAVOLASI MASČEVALEC ob 20. uri

9. aprila italij. barv. film SE VEDNO SO SUZNJE ob 20. uri

10. aprila špan. barv. film MARISOL POTUJE V RIO ob 20. uri

Škofja Loka SORA

8. aprila nemški barv. VV film HELGA ob 18. in 20. uri

9. aprila franc. barv. CS film MOZ IZ MARRAKECHA ob 20. uri

10. aprila franc. barv. CS film MOZ IZ MARRAKECHA ob 18. in 20. uri

Kranj CENTER

8. aprila amer. barv. CS film ZBOGOM, PRIJATELJ ob 16., 18. in 20. uri

9. aprila amer. barv. CS film ZBOGOM, PRIJATELJ ob 16., 18. in 20. uri

10. aprila amer. barv. film POZIV REVOLVERASU ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIC

8. aprila franc. barv. film NEUBOGLJIVI ob 16. uri, franc. barv. film BENJAMIN ob 18. in 20. uri

9. aprila franc. barv. film NEUBOGLJIVI ob 16. uri, franc. barv. CS film OROŽNIK V NEW YORKU ob 18. in 20. uri

10. aprila amer. barv. CS film ZBOGOM, PRIJATELJ ob 16. in 20. uri, angl. barv. VV film SAMO DVAKRAT ŽIVIMO ob 18. uri

Tržič

8. aprila amer. barv. film TIGRICA ob 18. in 20. uri

9. aprila amer. barv. film TIGRICA ob 18. in 20. uri

10. aprila amer. barv. film PREKLETA POSEST ob 18. in 20. uri

DOM Kamnik

9. aprila amer. barv. CS film SPREMLJEVALEC ZLATE POSILJKE ob 18. in 20. uri

Trans turist Trans turist Trans turist Trans turist

VABI NA

- 4-dnevno potovanje v Innsbruck in Salzburg — odhod 1. 5. 1970
- 2-dnevno slaviščno ekskurzijo v Gorico, Oglej in Trst — odhod 8. 5. 1970
- 6-dnevno potovanje po Švici — odhod 13. 6. 1970

— 10-dnevno potovanje »Po sledih zgodovine« v Pariz in po dolini Loire — odhod 22. 8. 1970

PRIPOROČAMO

Smučarski paket v Bohinju: bivanje nad 3 dni — cena 56,50 din na dan — možnost uporabe celotnega sistema žičnic na Voglu.

INFORMACIJE:

Trans turist — turistične poslovalnice: v Ljubljani, Škofji Loki, Radovljici, na Bledu in v Bohinju.

Srebrni jubilej kranjskega

Letos bo minilo 25 let, odkar je bilo ustanovljeno AMD Kranj. V vsem tem razdobju je društvo odigralo pomembno družbeno vlogo. Pri kranjskem AMD so se ves ta čas in se bodo tudi naprej zavedali, da igra v sodobnem svetu tehnika poglavito vlogo, med to pa spada tudi motorizacija. Motorizirani promet je v gospodarstvu čedalje bolj pomemben, prav tako pa je motorno vozilo čedalje večja človekova potreba v prostem in delovnem času.

Dejavnost avto-moto organizacije je danes že tako obsežna, da rezultatov ne moremo obravnavati kot uspeh enega ali drugega društva, temveč kot plod prizadevanja celote. Delo nekoga avto-moto društva je več ali manj poznano, odvisno pa je v veliki meri od aktivnosti posameznikov in razpoložljivih sredstev. V Kranju je dejavnost AMD močno čutiti, saj posega z različnimi oblikami dejavnosti, še posebej pa s

prometno vzgojo, na najrazličnejša področja.

Delo društva je razdeljeno v tri oblike, oziroma se je dejavnost odvijala v 5 komisijah: komisiji za šolstvo in prometno vzgojo, športni komisiji, gospodarski, disciplinski, kadrovski in gradbeni komisiji.

700 ČLANOV

AMD Kranj je glede števila članov na devetem mestu

Avto - moto društva

od skupno 81 društev v Sloveniji. Ob koncu lanskega leta je imelo 700 članov, od teh ima 540 članov lastna motorna vozila. Članstvo je v zadnjih petih letih naraslo za 130%. Kljub sorazmerno visoki številki pa še ne moremo biti povsem zadovoljni, če vemo hkrati, da je v kranjski občini še skoraj 5000 osebnih avtomobilov v privatni lasti in da imajo vsa AMD (Kranj, Cerklje, Senčur) kranjske občine 1500 članov.

PIONIRJI V SPEEDWAJU Z MOPEDI

V Kranju so bile prve speedway dirke v Sloveniji, vendar so s to dejavnostjo kmalu prenehali. Vrhunskih športnih prireditev v Kranju že nekaj let ni bilo, čeprav je pod Šmarjetno goro ustrezno dirkališče in je bilo pred leti tudi svetovno consko prvenstvo v speedwayu. Medtem pa so zrasla podobna dirkališča tudi drugod po Sloveniji. Tudi zanimanje pri gledalcih je nekoliko padlo. Z vrhunskimi športnimi prireditvami se društvo ne bavi že od l. 1966 dalje. Tudi pogoji za organizacijo so se bistveno menjali, saj so po gospodarski reformi močno upadle podpore gospodarskih organizacij. Zato je bilo delo športne komisije v preteklih treh letih predvsem usmerjeno na delo z mladinci — člani moped kluba in na organizacijo dirk z mopedi.

V klub je včlanjenih sedaj 42 tekmovalcev, za katere društvo izredno dobro skrbi, nudi materialno pomoč pri nabavi opreme, usluge delavnic in brezplačne prevoze na prireditve. Kljub trudu, da bi se nova športna disciplina, speedway z mopedi, čim bolj razširila po Sloveniji, se društvu ni povsem posrečilo. Aktivnost pri ostalih društvih v Sloveniji je na tem področju žal še vse premajhna, tako da kranjsko društvo ni uspelo realizirati ligaškega republiškega tekmovanja v speedwayu z mopedi že v minulemu letu. Lani so organizirali 3 dirke z mopedi v speedway vožnji za odprto prvenstvo Gorenjske, kjer so sodelovali mladi tekmovalci iz Trziča, Šk. Loke, Ljubljane, Gornje Radgone, z Bleda in iz Celja. Prvo mesto v skupini in posamični konkurenci so osvojili mladinci kranjskega AMD.

Tudi ostalo aktivnost je potrebno omeniti. V prijateljskem srečanju so se v speedwayu z mopedi dvakrat pomerili z ekipo Gornje Radgone, prvič v G. Radgoni, dru-

gič pa v Kranju, ter obkralj zmagali.

Ob priliki finalnega republiškega tekmovanja osnovnih šol iz prometne vzgoje je 10-članska ekipa mladih speedwayistov nastopila lani v speedway vožnji proti ekipi Kadetske šole.

Udeležili pa so se še dirk v Lukovici (motokros), Ljubljani (demonstracijska dirka kot propagandna točka na mednarodni speedway dirki ob priliki kongresa FIM), na blejskem jezeru, Zagrebu itd.

SOLSKA IN PROMETNA VZGOJA

Delo na tem področju obsega organizacijo tečajev za voznike motornih vozil, sodelovanje z občinsko komisijo za vzgojo in varnost prometa, sodelovanje s šolami, vrtci, gospodarskimi organizacijami in z organizacijo RK. V zadnjih dveh letih je kranjsko AMD organiziralo 29 tečajev za nove šoferje, v katerih je bilo več kot 1100 tečajnikov, od tega je izpit za posamezne kategorije opravilo okoli 80% kandidatov. V sodelovanju z upravami kranjskih vrtcev so izvedli v počastitev dneva zaščite otrok v prometu tekmovanje predšolskih otrok. Tekmovali so v znanju osnovnih prometnih predpisov in poznavanju vozil ter v spretnosti vožnji s skiroji.

Vzgoji voznikov amaterjev in prometni vzgoji državljanov posvečajo v društvu veliko pozornost. Gneča na naših cestah je vsak dan večja, pogoji za normalni promet, in s tem za varnost ljudi, pa so iz dneva v dan slabši. Med pogoji je verjetno med najvažnejšimi izobrazba in vzgoja, zato mora AMD šolam in različnim drugim oblikam dela v bodoče posvečati še večjo pozornost in zahtevati sodelovanje vseh, ki bi društvu pri tem lahko pomagali. Vzgoja postane toliko bolj pomembna, če navedemo dejstvo, da je kranjska občina po številu vozil na 7. mestu v Sloveniji. Registriranih ima že blizu 10.000 vozil, od tega v zasebnem sektorju skoraj 9000. Samo osebnih avtomobilov ima Kranj skoraj 5000, kar ga uvršča na 9. mesto v Sloveniji.

DEJAVNOST DRUŠTVA IZ LETA V LETO VEČJA

V primerjavi s preteklimi leti lahko ugotovimo, da se dejavnost društva iz leta v leto večja in da ta dobiva vse večjo družbeno vlogo. Od ob-

sega sredstev je odvisen program dela, od teh pa so največkrat odvisni tudi uspehi posebnost danes, ko se od vsake akcije in pri vsakem delu zahteva boljše kvaliteta in večja strokovnost. V društvu ugotavljajo, da s čistim amaterizmom in z improvizacijami društvo ne more v korak s hitrim tehničnim, gospodarskim in družbenim razvojem in si glede na pomembno družbeno vlogo to tudi ne sme privoščiti. Ker kranjsko AMD ne prejema družbenih dotacij, si mora iskati dohodke samo in to predvsem z razvijanjem pridobitne dejavnosti, osnovni vir dohodkov za društvo je že nekaj let čisti dohodek šolanja voznikov amaterjev, storitvena dela v mehaničnih delavnicah in razne druge usluge. Mehanična, kleparska in ličarska delavnica rabijo v glavnem le za potrebe društva. Storitve, ki jih nudijo AMD Kranj svojim članom so zato postranska dejavnost. Potrebe po tej uslužbnosti dejavnosti so zaradi naraščajoče motorizacije sicer precej večje, vendar jih društvo zaradi pomanjkanja prostora ne more zadovoljiti. Obstoječi prostori kmalu ne bodo več ustrezali delovnim pogojem, kar bo resna ovira za nadaljnje poslovanje društva. Z izgradnjo novih poslovnih prostorov se v društvu ukvarjajo že vrsto let. V minulemu letu so bile sicer priprave intenzivnejše, vendar se je zaradi administrativnih postopkov zadeva ponovno zavlekla.

Na nedavnem občnem zboru društva so sklenili, da bodo popestrili dosedanje delo s predšolsko in šolsko mladino iz prometne tematike. V zvezi s tem bodo letos preskusili znanje iz prometne vzgoje na območju kranjske občine in mladini izdali ustrezajoče prometne značke. Glede na velike spremembe v prometni zakonodaji bodo organizirali brezplačne seminarje za vse šolske predavatelje iz prometnih predpisov.

Tudi na področju športne dejavnosti bodo v letu 1970 poživili aktivnost. Organizirali bodo več medklubskih prireditev v speedwayu na dirkališču v Stražišču, na katere bodo povabili mlade tekmovalce z mopedi tudi iz drugih republik.

Program dela bodo v društvu čim bolj prilagodili zahtevam svojih članov in stvarnim potrebam, ki pa so v razvijajoči se družbi vsak dan večje. Kot vsak načrt, je seveda tudi program kranjskega AMD odvisen od razpoložljivega denarja. Pri društvu se zavedajo, da je organizacija AMD priznana vloga soustvarjalca družbe in da ne smejo zanemarjati za njenim splošnim razvojem.

J. Javornik

Od nedelje do nedelje

KEGLJANJE — V nedeljo se je končalo ekipno prvenstvo v kegljaški republiški ligi. Naslov prvaka so ubranili kegljači kranjskega Triglava s 55.596 podrtimi keglji. Jeseničani so bili četrti, Kranjska gora deveta, Ljubelj iz Trziča pa je bil trinajsti in tako izpadel iz lige. V ženski konkurenci je prvo mesto osvojila ekipa Kovinarja iz Stor, Triglavanke pa so zasedle sedmo mesto.

ROKOMET — V gorenjskem derbiju republiške moške rokometne lige so Kranjčani v Trziču premagali domačo ekipo s 16:15 (9:10).

ODBOJKA — V prvem spomladanskem kolu druge zvezne odbojarske lige zahod so Jeseničani presenetljivo premagali ekipo Vukovara s 3:0.

NAMIZNI TENIS — Na drugem turnirju najboljših mladink in mladincev Slovenije v Kranju je pri mladincih zmagal Sevnik (Maribor), Kranjčan Stare pa je zasedel tretje mesto. Pri mladinkah je bila najboljša Jelerjeva (Olimpija), Kranjčanki Jakopinova in Ramovševa pa sta zasedli peto oziroma deveto mesto.

SMUCANJE — Kranjčana Janez Gorjanc pri članih ter Srečo Grosar pri starejših mladincih sta osvojila naslova državnega prvaka v klasični kombinaciji. Pri mlajših članih pa je bil najboljši Jeseničan Rožič.

Na tradicionalnem Isteničevem memorialu je pri članih zmagal Kerštajn (Jesenice), pri mlajših članih Rožič (Jesenice), pri starejših mladincih Lah (Lovrenc), pri mlajših mladincih Kolenda (Lovrenc), pri starejših pionirjih Jelenc (Alpes), pri mlajših pionirjih Eržen (Alpes), pri starejših mladinkah Pavlič (Lovrenc), pri mlajših mladinkah Lotrič (Triglav) in pri mlajših pionirkih Munih (Notranjska).

STRELJANJE — Na prvem preglednem tekmovanju slovenskih strelcev je pri moških z malokalibrsko hitrostrelno pištolo zmagal Peternelj iz Kranja, medtem ko je bil pri pištoli velikega kalibra drugi.

D. Humer

Jutri kolesarska dirka

Kranjski kolesarski klub bo priredil v četrtek, 9. aprila dirko za vse, ki želijo začeti tekmovali s kolesi. Start bo ob 16. uri pred železniško postajo Kranj na cesti proti Bencnici. Prijave bodo organizatorji sprejemali na startu. Vsi kolesarji naj pridejo z navadnimi kolesi. Najboljši in najbolj bor-

beni bodo potem dobili v uporabo specialna dirkalna kolesa.

Na takih dirkah so začeli mnogi znani kolesarji, med njimi Valenčič, Škerlj, Boltežar in tudi kranjska olimpijska kandidata Ribnikar in Zagar, zato KK Kranj pričakuje veliko mladih talentov.

Obisk pri naših telesnovzgojnih organizacijah

Jeseniški odbojkarji pridno trenirajo

»V pičlih šestih mesecih smo izgubili kar pet standardnih igralcev«, so bile prve besede dolgoletnega igralca in trenerja ter bivšega državnega reprezentanta prof. Viktorja Krevslja, ki svojo ekipo temeljito pripravljajo za naporno nadaljevanje II. zvezne odbojbarske lige.

Ekipe Jesenic namreč že drugo leto uspešno nastopa v zvezni konkurenci. Lani, ko je bila ekipa še popolna, so jeseniški odbojkarji dosegli lep uspeh. Obstali so v sredini lestvice in tako uspešno zastopali gorenski šport v državnem merilu. Toda, kaj bo letos, ko je moral trener Krevselj ekipo popolnoma pomladiti, saj je ostal brez igralcev, ki so dolga leta igrali skupaj in so predstavljali že dobro uigrano ekipo.

Kljub veliki neizkušeni pa so mladi igralci že v prvem delu prvenstva uspešno izpolnili izpraznjena mesta in z veliko voljo in borbenostjo pripomogli k dobri uvrstitvi. Ob polovici tekmovanja so na 8. mestu. Poleg tega, da je mlada ekipa na mnogih tekmah plačevala davek neizkušenosti, jih je predvsem na gostovanih spremljala izredna smola. Nekaj že skoraj dobljenih tekem so prav ob koncu nesrečno izgubili.

Vse te neprijetne okoliščine so narekovale edino rešitev; čim boljše je treba izkoristiti zimski odmor. Toda tu so odbojkarji naleteli na težave. Telovadnica v osnovni šoli jim je na razpolago le dvakrat tedensko. To pa je vse premalo za tako težko in naporno tekmovanje, še posebno, če vemo, da v tej konkurenci nastopajo ekipe, ki so že prekoračile amaterske meje in že delno ali v celoti zaplule v profesionalne vode.

Dosti težav pa imajo jeseniški odbojkarji tudi glede finančnih sredstev. Dolga potovanja so zelo draga, poleg tega pa je treba vsaj delno ali v celoti nadomestiti zamujene ure na delovnih mestih zaposlenih igralcev. Toda s temi težavami si igralci sami ne belijo preveč glave, kajti v mislih imajo izredno naklonjenost nekaterih jeseniških podjetij, ki so jih že nekajkrat spravila iz zagate. Tu mislimo predvsem na Železarno, Elektrotehniški servis in Kovinotehno-Celje, ki so s svojimi prispevki mnogo pripomogli k nadaljnjemu razvoju odbojke na Jesenicah. Tehnično vodstvo kakor tudi igralci upajo, da jim bodo tudi vnaprej pomagali, še najbolj pa sedaj, ko pomoč najbolj potrebujejo.

In kaj menijo igralci in tehnično vodstvo o drugem delu tekmovanja? Vsi so optimisti. Morda še preveč. Svoj optimizem utemeljujejo s tem, da bodo pomladi večino tekem odigrali doma in s tem, ker zaupajo v svojega trenerja prof. Krevslja, ki je že nešteto krat dokazal, da zna v pravem času pripraviti ekipo, da pokaže maksimum znanja in borbenosti.

Vito

Prvenstvo kranjskih srednjih šol v košarki

Komisija za košarko pri ObZTK Kranj je organizirala prvenstvo kranjskih srednjih šolcev v košarki. Tekmovanje je bilo v telovadnici Tehnične tekstilne šole v Kranju. Nastopilo je pet moških ekip in dve ženski ekipi. Najboljšo košarko sta prikazali ekipi TTS in Gimnazije I pri fantih ter ekipa TTS pri dekletih. Prvovrščene ekipe so prejele diplome, vse nastopajoče šole pa pravico nastopa na področnem prvenstvu Gorenske, ki bo v prvi polovici meseca aprila 1970.

Rezultati:
Moški (v predtekmovanju):
C. Iskra : Gimnazija II

42:16 (25:6), Gimnazija I : Mlekarski š. c. 54:10 (32:6), TTS : Trgovski š. c. 20:0 W. O.

Finale: za 4. in 5. mesto: Gimnazija II: Mlekarski š. c. 42:15 (24:9)

za 1. do 3. mesto: TTS : S. C. Iskra 47:44 (18:24), Gimnazija I : S. C. Iskra 28:19 (16:7), Gimnazija I : TTS 39:45 (20:29)

Vrstni red: 1. Tehnična tekstilna šola, 2. Gimnazija I, 3. S. C. Iskra, 4. Gimnazija II, 5. Mlekarski š. c., 6. Trgovski š. c.

Ženske: TTS : Gimnazija 31:30 (14:16) F. S.

Vinko Frelj

Občinsko prvenstvo v vajah na orodju

Občinska zveza za telesno kulturo Jesenice je za učence vseh osnovnih šol v občini priredila občinsko prvenstvo v orodni telovadbi.

Rezultati — učenke:
prosta vaja: 1.—2. Milana Ulčar — 9,8 — T. Čufar I, Darja Gregorič — P. Voranc I, 3. Irma Vilman — 9,7 — T. Čufar I.

bradlja: 1.—3. Greta Ravnik — 9,5, Tatjana Zorko, Darja Gregorič — vse P. Voranc.

gred: 1. Irma Vilman — 9,6 — T. Čufar I, 2. Maja Domjan — 9,5 — P. Voranc II, 3.—6. Branka Tušar — 9,4 — P. Voranc II, Saška Hutar — T. Čufar I, Darja Grošelj — T. Čufar I, Tatjana Zorko — P. Voranc I.

preskok: 1.—2. Darja Gregorič — 9,6 — P. Voranc I, Vida Harapin — T. Čufar II, 3. Irma Vilman — 9,5 — T. Čufar I.

Po seštevu točk z vseh orodij je bil vrstni red najboljših naslednji (Nastopilo je 30 učenk):

1. Irma Vilman — 38,1, 2. Tatjana Zorko — 37,8, 3. Darja Gregorič — 37,7.

Učenci — prosta vaja:
1. Franci Mlakar — 9,1, 2. Ladislav Rebolj — 8,9 — oba P. Voranc, 3. Aleš Robič — 8,8. — Kr. gora.

bradlja: 1. Anton Glivar — 9,5, 2. Bojan Brun — 9,4 — oba T. Čufar, 3. Aleš Robič — 9,3 — Kr. gora.

drog: 1. Anton Glivar — 9,5 — T. Čufar, 2. Ladislav Rebolj — 9,3 — P. Voranc, 3.—4. Marjan Zerjav — 9,2 — Kr. gora, France Podobnik — Zirovnica.

preskok: 1. Franci Mlakar — 9,6 — P. Voranc, 2. Ladislav Rebolj — 9,5 — P. Voranc, 3. Aleš Robič — 9,3 — Kr. gora.

Vrstni red po seštevu točk z vseh orodij:

1. Ladislav Rebolj — 36,7 — P. Voranc, 2. Aleš Robič — 36,5 — Kr. gora, 3. Anton Glivar — 36,2 — T. Čufar. (Nastopilo je 21 učencev).

Pri učenkah in učencih sta ekipno zmagali vrstni šSD P. Voranc Jesenice.

Z. Felc

Pri članih zmaga Freliha in SD Iskra

Preteklo soboto in nedeljo je bilo v strelskem domu Iskra občinsko prvenstvo v streljanju z zračno puško za člane. Med 56 tekmovalci je bil najuspešnejši Vinko Frelj. Prehitel je lanskega zmagovalca Nagliča za pet krogov. Tudi ekipa SD Stane Kovačič ni mogla ponoviti lanskega uspeha. Strelci Iskre so bili boljši in so tako osvojili oba naslova občinskih prvakov.

V konkurenci članic je letošnja nastopila le ena tekmovalka. Kljub temu so prire-

ditelji pri ObSZ Kranj zadovoljni, saj je bila skupna udeležba precej večja od lanske. Predvsem je razveseljiv nastop strelcev iz Dupelj, Senčurja, Zabnice in Bitenji.

Rezultati: člani — 1. Frelj (Iskra) 368 krogov, 2. Naglič (S. Kovačič) 363, 3. Malovrh (Iskra) 356, 4. Peternel (Sava) 355, 5. Rozman (Iskra) 354; članice — 1. Slibarjeva (Iskra) 331; ekipe — 1. Iskra 1423, 2. S. Kovačič 1393, 3. T. Nadižar 1361, 4. Sava 1329 itd.

B. Malovrh

Mladi košarkarji za naslove

Pred dnevi je osnovna šola »Stane Zagar« iz Kranja organizirala košarkarski turnir za osnovne šole. To že tradicionalno košarkarsko tekmovanje je bilo organizirano v počastitev 28. obletnice smrti narodnega heroja Staneta Zagarja.

Rezultati:
Pionirji: o. š. Lucijan Seljak : o. š. Senčur 36:14, o. š. Stane Zagar : o. š. Cerklje

19:15, o. š. Cerklje : o. š. Senčur 18:13, o. š. Lucijan Seljak : o. š. Stane Zagar 31:15

Vrstni red: 1. Lucijan Seljak, 2. Stane Zagar, 3. Cerklje, 4. Senčur.

Pionirke: Lucijan Seljak : Senčur 14:8, Lucijan Seljak : Stane Zagar 8:9, Stane Zagar : Senčur 2:1.

Vrstni red: 1. Lucijan Seljak, 2. Stane Zagar, 3. Senčur. J. P.

Peterice najboljših rezultatov v zimski pionirski atletski ligi 69-70

PIONIRJI		PIONIRKE			
20 m		20 m			
3,0	Vidmar Jože	SE	3,3	Jocif Jana	LS
3,0	Fortuna Brane	SJ	3,3	Cijak Jana	LS
3,0	Mrak Boris	SJ	3,3	Markun Veronika	PR
3,1	Sitar Marjan	SE	3,4	Koželj Majda	SJ
3,1	Pompe Lado	LS	3,4	Pogačnik Mira	SJ
3,1	Kokalj Vili	LS	3,4	Kurnik Anica	SE
3,1	Pirc Marjan	CE	3,4	Jenko Irena	SZ
višina		višina			
165	Pavlin Zdravko	SZ	140	Papler Metka	SJ
150	Mrak Boris	SJ	130	Bura Nevenka	SJ
150	Lotrič Franci	SJ	130	Zavadlov Alenka	SZ
145	Hafner Brane	LS	130	Ozim Draga	LS
145	Močnik Marjan	CE	130	Anžič Cilka	CE
145	Marolt Boris	PR	130	Dragan Majda	SZ
145	Varmaz Metod	SZ	130	Kavčič Irena	LS
			130	Rossi Deja	PR
daljina z mesta		daljina z mesta			
2,82	Pavlin Zdravko	SZ	2,31	Pogačnik Mira	SJ
2,64	Hafner Brane	LS	2,24	Kristanšek Marija	PR
2,61	Fortuna Brane	SJ	2,21	Sturm Majda	SJ
2,56	Trškan Marjan	SZ	2,18	Jenko Irena	SZ
2,52	Stefe Miha	PR	2,18	Ozim Draga	LS
medicinka		medicinka			
16,63	Lotrič Franci	SJ	13,76	Papler Metka	SJ
15,94	Prača Ljubo	SZ	12,47	Jocif Jana	LS
15,79	Rož Milan	SJ	12,44	Kurnik Anica	SE
15,68	Blagotinšek Mirko	LS	11,80	Mesojedec Marjeta	SZ
15,40	Molan Bogdan	PR	11,24	Jekovec Marija	LS
plezanje po vrvi		plezanje po vrvi			
3,3	Rot Milan	SJ	4,4	Gerkman Helena	CE
3,4	Vidmar Jože	SE	4,5	Kump Alija	SJ
3,6	Sitar Marjan	SE	4,6	Hafner Marija	LS
3,7	Spasojević Milorad	PR	4,6	Kavčič Ida	LS
3,8	Udir Milan	LS	4,8	Kreačič Marjetka	SJ
3,8	Perko Edo	CE			

V prihodnji številki bomo objavili nove rekorde pionirske atletske lige.

Tablice sestavil M. Kuralt

13 milijonov za gorenjske ceste

(Nadalj. s 1. strani)

do 15. junija. Nadalje je za cesto Kranjska gora—Vršič namenjenih 730 tisoč dinarjev. Za zdaj pa še ni odločeno, ali bomo položili asfalt do vrha ali pa bomo denar porabili za popravilo mostu v Pišnici in za usade ter podporne zidove. Za cesto Škofja Loka—Petrovo brdo je namenjenih 90 tisoč dinarjev. Porabili pa jih bomo za obnovo podpornih zidov. Milijon dinarjev je zagotovljen tudi za cesto Kranj—Škofja Loka. Denar je namenjen za obnovo asfalta. Ker pa bi z njim lahko kvalitetno uredili le kilometer ceste, še ne vemo, kako se je bomo lotili. Izračuni za ureditev te ceste kažejo, da bi potrebovali okrog 8,5 milijona dinarjev (50 centimetrov tampona in 12 centimetrov asfalta). Uredili pa bi tudi most v Zabnici). Seveda pa so to le izračuni in bo za zdaj tudi ostalo pri njih. Sredi meseca se bomo s predstavniki republiškega cestnega sklada in škofjeloške občine pogovorili o morebitnem kreditu za cesto. Takrat pa bo padla tudi odločitev, kje in kako se je bomo lotili. Naslednji cestni odsek, ki je v letošnjem finančnem načrtu, je Preddvor—Kokra. Tod bomo obnovili asfalt. Za obnovitev je zagotovljenih 570 tisoč dinarjev. Za pojačanje asfalta na cesti Jesenice—Gorje—Bled bomo

porabili 700 tisoč dinarjev, vendar pa se moramo o cestnih odsekih še dogovoriti. 1,13 milijona pa je namenjenih tudi za modernizacijo ceste Spodnje Gorje—Pokljuka. Po dosedanjih pogovorih bomo najbrž cesto modernizirali do Zatrnika. In nazadnje bomo v ureditev podpornih zidov na cesti Podnart—Kamna gorica vložili 60 tisoč dinarjev.

To so večja vzdrževalna oziroma investicijska dela, ki jih bo Cestno podjetje Kranj v sodelovanju z nekaterimi drugimi podjetji letos opravilo na desetih cestnih odsekih na Gorenjskem. Letem, pa moramo dodati še dva do tri milijone dinarjev za ureditev nekaterih cest III. in IV. reda v radovljiški občini. Približno 50 odstotkov sredstev ima radovljiška občina že zagotovljenih, preostalih 50 odstotkov del pa bo kreditiralo Cestno podjetje. Katere ceste bodo uredili, se bodo že čez nekaj dni dogovorili s predstavniki radovljiške občine in krajevnih skupnosti.

● Kakšna bo torej letošnja »cestna sezona« na Gorenjskem? Čeprav jo število in predvideni cestni odseki že sami dovolj jasno komentirajo, velja vseeno poudariti, da sredstva, ki bodo vložena, niso ravno majhna. Če seštejemo denar za vzdrževanje oziroma opravljanje

cest, za večja vzdrževalna oziroma investicijska dela, dogovor med Cestnim podjetjem in radovljiško občino in morebitno povečanje sredstev (kredit) za cesto Kranj—Škofja Loka, potem znesek presega 2 milijardi starih dinarjev. To pa ni malo za eno leto. Res je sicer, da bo konec leta še precej cest, ki bodo prihodnje pomlad še slabše kot letos, vendar bo letošnja »cestna sezona« vseeno uspešnejša od lanske.

A. Zalar

Referendum ni uspel

V ponedeljek je bil v Obrtnem in Komunalnem podjetju v Trzinu referendum, na katerem naj bi se delavci odločili za ali proti združitvi obeh podjetij. Kljub dolgotrajnim pripravam, ki naj bi pripeljale do združitve sorodnih podjetij, referendum ni uspel. Medtem ko je bilo v Obrtnem podjetju za združitve 77 odstotkov delavcev, je v Komunalnem podjetju 66 odstotkov delavcev glasovalo proti združitvi.

Tako je šla vsaj za nekaj časa po vodi združitve sorodnih podjetij v Trzinu, ki bi nedvomno koristila ne samo novemu združenemu podjetju, pač pa tudi celotni komuni. Obe podjetji imata nekaj dejavnosti celo istih, na primer zidarsko in plesarsko, tako da bi z združenimi operativnimi enotami lahko novo podjetje prevzemalo tudi večja donosna dela.

L. M.

Rino Simoneti odstopil

LJUBLJANA, 7. aprila — Iz republiškega izvršnega sveta so sporočili, da je danes odstopil njegov član Rino Simoneti. Odstopil je zaradi zdravstvenih in osebnih razlogov. Predsednik Izvršnega sveta skupščine SRS Stane Kavčič je njegov odstop sprejel in se mu ob tej priliki zahvalil za prizadevano delo. Prav tako je povedal, da bo s Simonetijevimi odločitvijo seznanil predsednika skupščine SRS Sergeja Kraigherja.

-jk

Za zmanjšanje prometnih nesreč Ni bil lov na zajca

Zaradi velikega števila prometnih nesreč, ki so se letos pripetile na Gorenjskem predvsem zaradi prehitre vožnje ali neprimerne vožnje glede na stanje cest in vremenske pogoje, so se pri upravi javne varnosti v Kranju odločili za akcijo. Akcija, ki je navadno vedno nekakšen lov na voznike, ki včasih le preprobo kršijo cestno prometna pravila, pa delavcem milice ne pomeni nikakršnega lova na »zajca«. Če samo preletimo kroniko zadnjih prometnih nesreč, se zgrozimo nad ogromno materialno škodo ter smrtnimi žrtvami. Posebno v zadnjem času se je več težkih nesreč pripetilo prav zaradi nepravilnega in drznega prehitavanja. Naš voznik še zdaleč ne zna voziti hitro in varno ob enem, zato tudi ni dneva brez prometne nesreče.

Akcija, ki so se je lotili delavci milice v soboto in nedeljo, naj bi opomnila voznike na naših cestah na primernejšo vožnjo, prilagojeno vremenu in pa stanju cest. Za učinkovitost akcije se je UJV odločila, da bo opazovala vožnjo v 10 civilnih avto-

mobilih. Miličniki v civilu, ki so vozili te avtomobile, so najbolj grobe kršilce cestno prometnih predpisov javljali uniformiranim miličnikom. Ti so »grešnike« mandatno kaznovali. Kaznovani pa so bili, kot že rečeno, le najbolj grobi kršitelji, ostalim so pogledali skozi prste. Miličniki so v soboto in nedeljo kaznovali 38 voznikov, 15 pa so jih prijavili sodniku za prekrške. Število kršitev je bilo znatno večje, vendar so, kot že omenjeno, »slabim« pogledali skozi prste.

Akcija je pokazala, da se vozniki kaj slabo prilagajajo vožnji v slabših pogojih in ne glede na to nekateri prav tako brezobzirno prehitujejo in s tem ogrožajo svoja in druga življenja. Da bi preprečili predvsem nesreče zaradi predrznega prehitavanja, ki so na Gorenjskem zadnje čase zelo pogoste, so se na UJV Kranj odločili, da bodo podobne akcije za neopazno odkrivanje kršiteljev cestno prometnih predpisov ponovili v tem mesecu še nekajkrat, pa tudi kasneje.

L. M.

Zborovanje aktivistov OF

Pisali smo že, da bo 26. aprila v Dolenjskih Toplicah ob obletnici ustanovitve OF zborovanje aktivistov osvobodilne fronte, na katerem bo govoril tovariš Edvard Kardelj, na njem pa bodo podelili tudi republiška odlikovanja. Zvedeli smo, da se v vseh gorenjskih občinah že pripravljajo na to zborovanje. Povsod, razen na Jesenicah, že zbirajo prijave za aktiviste — udeležence tega zborovanja. Na Jesenicah pa se bodo o načinu zbiranja prijav in o organizaciji pogovorili danes (sreda) na seji komisije za proslavo.

V Kranju zbirajo prijave do 20. aprila na krajevnih uradih: Besnica, Cerklje, Goriče, Jezersko, Mavčiče, Naklo, Preddvor, Predoslje, Senčur, Trboje in Zabnica, nadalje v prostorih krajevnih skupnosti Stražišče, Vodovodni stolp in Zlato polje ter na občinski konferenci SZDL v občinski stavbi. Za vse udeležence bodo organizirali prevoz z avtobusi. Vsak udeleženec bo moral prispevati 12 dinarjev, ostale stroške pa bo krila občinska konferenca SZDL.

V Radovljici so se odločili, da bodo na zborovanje odpeljali štirje avtobusi, in sicer: iz Bohinjske Bistrice, z Bleda, Gorij in iz Radovljice. Odhod avtobusov bo 26. aprila ob 7. uri. Prijave zbirajo krajevne organizacije SZDL in ZB. Stroške potovanja pa bodo delno ali v celoti krile krajevne organizacije. Predvidevajo, da se bo iz radovljiške občine udeležilo zborovanja okrog 190 aktivistov.

V Škofji Loki zbirajo prijave vse krajevne organizacije SZDL do srede meseca. Mestna organizacija SZDL je do sedaj rezervirala že tri avtobuse. Udeleženci zborovanja bodo morali plačati 12 dinarjev, zborovne stroške pa bo krila organizacija SZDL.

V Trzinu pa so se odločili, da bo prevoz za vse udeležence zborovanja brezplačen. Prijave zbira občinska konferenca SZDL.

A. Z.

Vozniki, avto lahko zastoj operete pod »radovljiškim podvozom«. — Foto: F. Perdan